Växjö kommun

Plan för förebyggande och hantering av avfall 2020–2025 - På väg mot ett Småland utan avfall

Dokumenttyp Styrande dokument	**Dokumentnamn** Plan för förebyggande och hantering av avfall 2020–2025 - På väg mot ett Småland utan avfall	**Fastställd/Upprättad** Kommunfullmäktige 2020-09-01, § 161	**Senast ändrad** 2020-09-01 Dnr KS/2019-00172
Dokumentansvarig Södra Smålands Avfall och Miljö AB		**Tidigare ändringar**	**Giltighetstid** Från och med 2020-09-01
Dokumentinformation Beslutad: Lessebo kommun: 2020-06-15, Markaryds kommun: 2020-05-25, Tingsryds kommun: 2020-06-22, Växjö kommun 2020-09-01: Älmhults kommun: 2020-06-22			

På väg mot ett

SMÅLAND UTAN AVFALL

Plan för förebyggande och hantering av avfall 2020–2025

Beslutad: Lessebo kommun: 2020-06-15, Markaryds kommun: 2020-05-25, Tingsryds kommun: 2020-06-22, Växjö kommun 2020-09-01: Älmhults kommun: 2020-06-22

Lessebo kommun · Markaryds kommun · Tingsryds kommun · Växjö kommun · Älmhults kommun · SSAM Södra Smålands Avfall & Miljö

Sammanfattning

Avfallshanteringen i kommunerna ska bidra till ett hållbart samhälle som inte äventyrar framtida generationers möjlighet att tillgodose sina behov. Samhället behöver ställas om till att mer material återanvänds och att de produkter som produceras har längre hållbarhet. För att uppnå en hållbar avfallshantering och konsumtion krävs nytänkande, tekniska lösningar och omställningar i livsstil.

Miljöbalken ställer krav på att varje kommun ska ha en plan för förebyggande och hantering av avfall. I planen för Lessebo, Markaryds, Tingsryds, Växjö och Älmhults kommuner hanteras både avfallsfrågor som Södra Smålands Avfall och Miljö (SSAM) ansvarar för och de avfallsfrågor som kommunorganisationerna ansvarar för.

Kommunerna har olika övergripande strategier för att nå de globala hållbarhetsmålen, nationella och regionala miljömål. Denna avfallsplan syftar till att de avfallsrelaterade målen i dessa uppfylls.

Till år 2025 ska följande övergripande mål nås:

1. Förebyggande av avfall och återanvändning ska öka inom kommunorganisationerna och i samhället i övrigt.
2. Mängden mat- och restavfall samt brännbart grovavfall ska minska med 25 % per person till 2025.
3. Minst 70 % av allt matavfall som uppkommer i kommunerna ska samlas in separat för biologisk behandling senast 2025.
4. Miljöpåverkan från historisk och nuvarande avfallshantering ska minska.
5. Nedskräpningen i kommunerna ska minska.

Till respektive mål finns konkreta aktiviteter kopplade. Ansvar för att aktiviteterna genomförs under planperioden vilar antingen på respektive kommun eller på SSAM.

Uppföljningen av tidigare avfallsplaner i kommunerna visar att ingen kommun lyckats tillräckligt väl med att nå uppsatta mål eller genomföra de aktiviteter som tidigare har beslutats. Planerna har haft förhållandevis lågt mandat, det har ofta saknats systematisk uppföljning och det har rått ett oklart ägandeskap kring dokumenten. Genom ett tydligare ansvar kring mål och aktiviteter samt tydlig samordning i uppföljningsarbetet, är förhoppningen att den här planen ska ha goda förutsättningar att realiseras. SSAM ansvarar för att avfallsplanen följs upp årligen och att resultaten sprids till respektive kommun.

Framtagandet av avfallsplanen har koordinerats av SSAM i nära samarbete med en arbetsgrupp bestående av representanter från kommunerna. Arbetet har styrts av ett projektdirektiv för framtagande av avfallsplanen, beslutat i samtliga kommuner. Tematiska möten har hanterat specifika frågor som exempelvis matsvinn och nedskräpning. Målen har förankrats kontinuerligt i respektive kommunorganisation. En stor del av insamlingen av ingångsdata gjordes i samband med förarbetet för att bilda SSAM.

Innehåll

1 Förord 5

2 Inledning 7
2.1 Bakgrund och syfte 7
2.2 Avgränsning 7
2.3 Framtagande av avfallsplanen 7
2.4 Uppföljning av äldre avfallsplaner 7
2.5 Avfallstrappan 8
Minimering eller förebyggande av avfall 8
Återanvändning 8
Återvinning 8
Energiåtervinning 8
Deponering 8
Nedskräpning 8
2.6 Avfallsplanens koppling till globala, nationella och regionala mål 9
2.7 Avfallsplanens koppling till lokala mål 9
Lessebo kommun 9
Markaryds kommun 9
Tingsryds kommun 9
Växjö kommun 10
Älmhults kommun 10

3 Mål och aktiviteter 11
3.1 Behov och utvecklingsområden 11
3.2 Bakgrund till mål och aktiviteter 11
3.3 Målstruktur 11
3.4 Mål 11
3.5 Uppföljning 12

4 Styrmedel 13
4.1 Avfallsföreskrifter 13
4.2 Ekonomi och avfallstaxa 13
4.3 Information och kommunikation 14
4.4 Upphandling 14
4.5 Fysisk planering 14
4.6 Tillsyn 14
4.7 Samverkan 14

5 Framtida avfallshantering och avfallsflöden 15
5.1 Prognos för framtida avfallsmängder 15
5.2 Utvecklingstendenser kopplat till konsumtion och opinion 15
5.3 Förebyggande av avfall 16
5.4 Insamling av avfall vid bostaden 16
Fler avfallsfraktioner 16
Anpassad service 16
Förändring av producentansvaret 16

5.5 Insamling av avfall på återvinningscentraler ... 17
Utmaningar med återbruk ... 17
Avfallsanläggningar och mottagning av bygg- och rivningsavfall ... 17
5.6 Deponering av avfall ... 18
5.7 Avsättning av matavfall ... 18
5.8 Hantering av slam från enskilda avlopp ... 18
5.9 Hantering av slam från avloppsreningsverk ... 19
5.10 Avfall från fettavskiljare och fett i hushållen ... 19
5.11 Verksamhetsavfall ... 19

6 Avfallshanteringens miljöpåverkan ... 20

7 Beskrivning av samråd ... 20

8 Bilagor ... 21
1 Mål i avfallsplan Lessebo, Markaryds, Tingsryds, Växjö och Älmhults kommuner
2 Nulägesbeskrivning för avfallshantering i Lessebo, Markaryds, Tingsryds, Växjö och Älmhults kommuner
3 Anläggningar som är av betydelse för att förebygga och hantera avfall
4 Nedlagda deponier
5 Uppföljning av äldre avfallsplaner 2020
7 Sammanställning och sammanfattning av inkomna yttranden
8 Projektdirektiv framtagande av avfallsplan för Lessebo, Växjö, Tingsryd, Älmhult och Markaryds kommuner
9 Avgränsningssamråd

1 Förord

Våra fem kommuner har nu påbörjat resan mot ett Småland utan avfall, en region där vi hanterar allt avfall som potentiella resurser. I vår plan för förebyggande och hantering av avfall har vi satt upp djärva mål och åtagit oss utmanande åtgärder för att åstadkomma en omställning till en cirkulär ekonomi. Vi lämnar nu en tid då avfallshantering handlade om att effektivt undanskaffa avfallet, för att nu istället förebygga att avfall uppstår och utnyttja våra gemensamma materialresurser till fullo.

Sverige hör till de 15 länder i världen som har störst ekologiskt fotavtryck per person. Om alla andra länder hade ett lika stort avtryck som i vårt land, skulle vi behöva cirka fyra jordklot i stället för det enda vi har[1]. Uttag av jungfrulig råvara istället för återvinning och återanvändning skapar en rad miljöproblem, bland annat effekter på klimatet.

Det är mot den bakgrunden som målen och aktiviteterna i vår gemensamma avfallsplan ”På väg mot ett Småland utan avfall” ska ses – vi har inte längre råd att slösa med våra resurser. Om Sverige ska klara sina åtaganden i Parisavtalet måste de nationella koldioxidutsläppen omgående minskas med 12–15 procent per år. Så tidigt som 2035 behöver Sverige och andra rika industrialiserade länder vara klara med en energiomställning till nollutsläpp[2]. Besluten som fattas i dag är kritiska!

Vårt samhälle – och våra kommuner – står inför ett paradigmskifte. Linjära resursflöden måste bytas mot cirkulära och nya affärsmodeller behöver prövas. Sverige har långt kvar till ett samhälle där material och produkter cirkulerar – från råvaror till produkter samt tillbaka till material av god kvalitet – men den resan måste börja idag. Omställningen till ett cirkulärt samhälle kommer innebära att vissa branscher minskar, samtidigt kommer nya yrkeskategorier skapas och idéer utvecklas som skapar sysselsättning.

För att klara av omställningen till hållbar avfallshantering och en cirkulär ekonomi krävs samverkan mellan många aktörer i samhället. Därför har vi bildat ett gemensamt avfallsbolag, Södra Smålands Avfall och Miljö, med tydliga förväntningar på minskade avfallsmängder och säkrad kompetens inom området. Ett nära samarbete med näringslivet är också en förutsättning för att lyckas. Avfallsplanen är vårt verktyg för denna omställning.

Målen och många av aktiviteterna i planen är djärvt formulerade, ibland utan att vi i detalj vet hur vi ska nå fram. Men vi har inte tid att planera enbart för mål och aktiviteter där det finns en rak väg utstakad – vi måste våga pröva nya och ibland okända vägar, ifrågasätta gamla sanningar och tänka nytt.

[1] *https://www.wwf.se/rapport/living-planet-report/*
[2] *https://www.uu.se/nyheter-press/pressmeddelanden/pressmeddelande-visning/?id=5102&typ=pm&lang=sv*

Lars Altgård
kommunstyrelsens ordförande, Lessebo kommun

Mikael Jeanson
kommunstyrelsens ordförande, Tingsryds kommun

Elizabeth Peltola
kommunstyrelsens ordförande, Älmhults kommun

Bengt Germundsson
kommunstyrelsens ordförande, Markaryds kommun

Anna Tenje
kommunstyrelsens ordförande, Växjö kommun

Jessica Cedervall
VD Södra Smålands Avfall och Miljö AB

2 Inledning

2.1 Bakgrund och syfte

Enligt 15 kap. 41 § miljöbalken, ska varje kommun ha en renhållningsordning som innehåller en avfallsplan och kommunala föreskrifter om hantering av avfall. Avfallsplanen ska enligt miljöbalken innefatta allt avfall som uppstår i kommunen. Enligt 80 § Avfallsförordningen (2011:927) ska avfallsplanen ses över vart fjärde år och revideras vid behov. Naturvårdsverkets föreskrifter om kommunala avfallsplaner om förebyggande och hantering av avfall (NFS 2017:2) anger vad avfallsplanen ska innehålla.

Syftet med denna avfallsplan är att få ett tydligt gemensamt styrdokument för ägarkommunerna och Södra Smålands Avfall och Miljö (SSAM), som långsiktigt styr avfallshanteringen i riktning mot ett hållbart samhälle samt ökar resurshushållningen och återvinningen i kommunerna.

Avfallshanteringen i Sverige styrs idag av reglerande och rådgivande dokument på internationell, EU-, nationell, regional och kommunal nivå.

Avfallshanteringen ska bidra till ett hållbart samhälle som inte äventyrar framtida generationers möjlighet att tillgodose sina behov. Samhället behöver ställas om så att mer material återanvänds och att de produkter som produceras har längre hållbarhet. För att uppnå en hållbar avfallshantering och konsumtion krävs nytänkande, tekniska lösningar och förändring av livsstil.

För att underlätta denna omställning och effektivisera resurserna har Lessebo, Markaryds, Tingsryds, Växjö och Älmhults kommuner valt att organisera avfallshanteringen i ett gemensamt bolag, Södra Smålands Avfall och Miljö AB.

Kommunerna har fortsatt ansvar för många avfallsfrågor, exempelvis nedskräpning, fysisk planering, tillsyn, upphandling och förebyggande av avfall i den egna verksamheten. Kommunerna behöver arbeta med sitt eget upphov till avfall i alla delar av sin verksamhet, till exempel:

- källsortera i alla sina fastigheter och verksamheter
- minska matsvinn i skolor
- öka mängden möbler som återbrukas internt
- minska mängden farligt avfall
- minska mängden engångsmaterial
- öka fokus på avfallsfrågor vid upphandling och inköp

På sikt kan ovanstående innebära att kommunen sparar pengar genom minskade kostnader för bland annat avfallshantering och inköp.

2.2 Avgränsning

Fokus i avfallsplanen ligger på avfall som ingår i det kommunala ansvaret. Uppgifter avseende övriga avfallsslag och anläggningar redovisas översiktligt, i enlighet med Naturvårdsverkets föreskrifter. Kommunerna och SSAM har möjlighet att genom dialog med olika aktörer i viss mån påverka hanteringen av avfallsslag som inte ingår i det kommunala ansvaret – såsom industriavfall och producentansvarsmaterial – vilket kan bidra till uppfyllelse av alla avfallsplanens mål och övriga samhälleliga miljömål.

2.3 Framtagande av avfallsplanen

Framtagandet av avfallsplanen har koordinerats av SSAM i nära samarbete med en arbetsgrupp bestående av representanter från kommunerna. Arbetet har styrts av ett projektdirektiv för framtagande av avfallsplanen, beslutad i samtliga kommuners kommunstyrelser. Tematiska möten har hanterat specifika frågor som exempelvis matsvinn och nedskräpning.

Förslag på mål och aktiviteter har förankrats kontinuerligt i respektive kommunorganisation och i SSAM. En stor del av insamlingen av ingångsdata gjordes i samband med förarbetet för att bilda SSAM. Styrgruppen för framtagande av ny avfallsplan har bestått av SSAM:s ledningsgrupp.

Arbetsgruppen har bestått av:

- Anders Lundgren, SSAM
- Åsa Garp, Lessebo kommun
- Matz Persson, Markaryds kommun
- Yngve Rehnström, Tingsryds kommun
- Pernilla Bodin, Växjö kommun
- Karin Eskilson, Växjö kommun
- Cecilia Axelsson, Älmhults kommun

Eleonor Zeidlitz från Miljö- och avfallsbyrån har svarat för konsultstöd under processen.

2.4 Uppföljning av äldre avfallsplaner

I bilaga 5 redovisas uppföljningen av tidigare avfallsplaner. Uppföljningen visar att ingen kommun lyckats tillräckligt väl med att nå uppsatta mål eller genomföra de aktiviteter som beslutades. Planerna har haft förhållandevis lågt mandat, det har ofta saknats systematisk uppföljning och det har rått ett oklart ägandeskap kring dokumenten. Genomförandet på

föreliggande avfallsplan behöver därför angripas på ett nytt sätt jämfört med tidigare. Det faktum att det är fem kommuner som står bakom bör vara en styrka för samordning.

2.5 Avfallstrappan

EU har beslutat om en avfallshierarki - avfallstrappan -, (se figur 1), som styr hur avfall ska hanteras i Sverige och i övriga EU. Avfallstrappan är utformad för att avfallshanteringen ska sträva så högt upp i trappan som möjligt. Figur 2 visar hur fördelningen ser ut mellan de olika stegen i avfallstrappan i kommunerna. Tabell 1 visar hur olika avfallsslag behandlas. För att möjliggöra en omställning till mer avfallsminimering och återanvändning krävs att samhället ändrar synsätt och mer betraktar avfall som resurs.

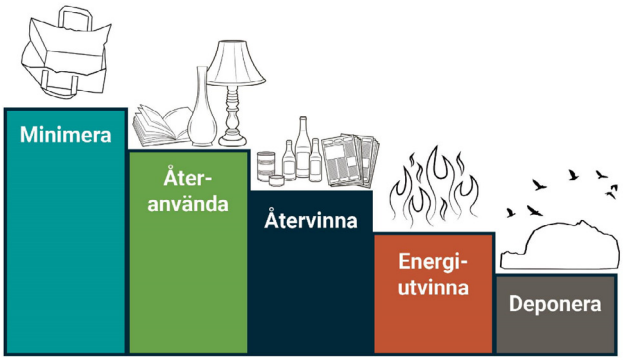

Figur 1. Avfallstrappan, beslutad i EU-direktiv och Miljöbalken, visar prioriteringsordningen för avfall från bortskaffning mot resurshushållning.

Minimering eller förebyggande av avfall

Ökad konsumtion medför ökade avfallsmängder. Det bästa alternativet är att förebygga och minimera avfallsmängderna. Detta kan göras genom att exempelvis tillverka produkter som är hållbara och möjliga att reparera, laga sådant som är trasigt, minska användningen av engångsmaterial och att inte köpa saker i onödan.

Återanvändning

När avfallet väl finns, är det bästa att återanvända avfallet så långt som möjligt genom exempelvis att skänka eller sälja saker på begagnatmarknaden.

Återvinning

Återvinning av material innebär att material återvinns till nya produkter; en del av materialet tas då omhand men det krävs energi för processen. I framtiden kommer fler material behöva sorteras ut till återvinning för att kunna ta tillvara resurserna på ett bättre sätt.

Energiåtervinning

Vid energiåtervinning förbränns avfallet och energin tas tillvara för tillverkning av fjärrvärme och elektricitet. Idag är avfallshanteringen till stora delar organiserad för att samla in avfall för förbränning och materialåtervinning.

Deponering

Avfall där det saknas teknik och/eller ekonomi för någon annan behandlingsform deponeras. Det är reglerat i lagstiftningen vilka avfallsslag som får deponeras.

Nedskräpning

Ett steg lägre än deponi i avfallshierarkin är nedskräpning, det vill säga att göra sig av med sitt avfall okontrollerat på mark eller i vattendrag. Det är sedan länge förbjudet att skräpa ned i Sverige.

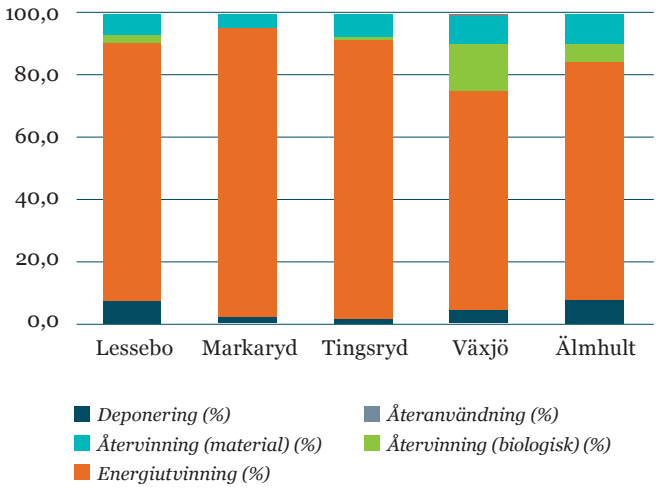

Figur 2. Behandlingsformer för avfall som samlades in i SSAM:s regi 2019 per kommun, baserat på Avfall Sveriges statistikverktyg Avfall Web. Förpackningsavfall som samlats in på återvinningscentraler ingår i statistiken. Hantering av avloppsslam och trädgårdsavfall ingår inte i statistiken då hanteringen skiljer sig åt mellan kommunerna och därmed inte blir jämförbara.

Behandlingsform	Materialslag
Deponering	Keramik, porslin, isolering m.m.
Energiutvinning	Restavfall, träavfall, stammar och grövre grenar.
Återvinning (biologisk)	Matavfall, komposteringsmaterial.
Återvinning (material)	Metall, plast, gips, förpackningar m.m.
Återanvändning	Textil och föremål med ett värde på begagnatmarknaden, exempelvis möbler, leksaker, köksgeråd m.m.

Tabell 1. Behandlingsformer för olika avfallsslag i kommunerna.

2.6 Avfallsplanens koppling till globala, nationella och regionala mål

Agenda 2030 antogs av FN:s generalförsamling 2015 och består av 17 mål som alla världens länder ska sträva efter, för att uppnå en hållbar värld. Avfallsplanens mål är en del av att nå mål 11 om ”Hållbara städer och samhällen” och mål 12 ”Produktion och konsumtion”, men påverkar också indirekt flera andra mål.

EU-regleringen om avfall finns i avfallsdirektivet från 2008 (2008/98/EG). Direktivet anger en avfallshierarki (avfallstrappan, se föregående avsnitt) om vilken prioriteringsordning som ska gälla för avfall i medlemsländernas lagstiftning.

I Sverige regleras avfallshanteringen av miljöbalken (MB 1998:808) och ett antal förordningar där avfallsförordningen och flera förordningar om producentansvar är centrala. Utöver den reglerande lagstiftningen finns ett antal mål och program som ska vara vägledande och styrande i olika aktörers utvecklingsarbete. De nationella miljömålen strävar efter att lämna över ett samhälle till nästa generation där de stora miljöproblemen är lösta. Avfallshanteringen är en del av målet god bebyggd miljö, men åtgärder inom avfallsområdet påverkar även möjligheterna att nå miljömålen för begränsad klimatpåverkan, frisk luft, bara naturlig försurning, giftfri miljö och ingen övergödning. För att konkretisera arbetet har också en nationell avfallsplan tagits fram och ett program för att förebygga avfall. Vidare har Naturvårdsverket gett ut ett antal handledningar för att stötta kommuner och andra aktörer i arbetet.

Regionalt finns det miljömål med tillhörande åtgärdsprogram som samordnas av länsstyrelsen. Det ska bidra till att de nationella miljömålen nås. Det finns också en regional utvecklingsstrategi; Gröna Kronoberg. De regionala styrdokumenten pekar på olika sätt på vikten av att arbeta mot mer cirkulära affärsmodeller och att återvinna avfall för att ta tillvara på så mycket resurser som möjligt. Även krav i upphandlingar lyfts för att påverka mot mer cirkulära produkter i offentlig verksamhet.

Avfallsplanen kommer att bidra till att uppnå nationella och regionala miljömål och handlingsplaner.

2.7 Avfallsplanens koppling till lokala mål

Kommunerna har olika övergripande strategier för att nå de globala hållbarhetsmålen, nationella och regionala miljömål och andra nationella och regionala strategier. Här redovisas översiktligt vilka antagna kommunala strategier som finns beslutade för respektive kommun och hur avfallsplanens mål förhåller sig till dessa.

Lessebo kommun

I Lessebo kommun har kommunfullmäktige antagit ett ”Energi, miljö- och klimatstrategiskt program” under våren 2017. Programmet är ett lokalt styrdokument innehållande tre strategier, åtta delmål samt 27 åtgärder som ska bidra till att skapa ett hållbart samhälle. En av de tre strategierna fokuserar på att minska klimatbelastningen från kommunens mat- och avfallshantering. Programmet strävar efter att uppnå Lessebo kommuns vision, vilken antogs av kommunfullmäktige 2016, om att *”Tillsammans skapa en grön kommun som vi är stolta över och där vi bryr oss om varandras framtid”*

Lessebo kommun har antagit en utvecklingsstrategi som sträcker sig till 2025. Målet är att *”Lessebo kommun gör en hållbar resa där vi är fler än 10 000 invånare 2025”*. Målsättningen är att alla invånare – befintliga och presumtiva - ska se fördelarna med att bo och verka i Lessebo kommun. För att målet ska kunna uppnås, har följande utvecklingsområden pekats ut som prioriterade: boende och livskvalitet, barn och ungas uppväxt samt demokrati och service.

Markaryds kommun

I Markaryds kommun har kommunfullmäktige antagit ”Plan för arbete med hållbarhetsfrågor” som är ett lokalt styrdokument för att nå de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030. I styrdokumentet framgår kommunens lokala miljömål, miljömålslöftet och folkhälsomålen.

Några av målen som är direkt kopplade till avfallsplanen är att kommunen arbetar för att minska mängden avfall och öka källsorteringen inom kommunen.

Kommunfullmäktige har beslutat om att ta fram en vision för hur Markaryd ska utvecklas. Arbetet med framtagning av visionen ”2030 – Tillsammans mot framtiden” pågår och förhoppningen är att kommunfullmäktige antar visionen hösten 2020.

Tingsryds kommun

Kommunfullmäktige har gett Miljö-och byggnadsförvaltningen i uppdrag att implementera Agenda 2030 för de övergripande kommunfullmäktigemålen för Tingsryds kommun. Centrala chefsgruppen fungerar som arbetsgrupp för att driva frågorna vidare.

Mål och åtgärder i avfallsplanen arbetar aktivt med utmaningen Agenda 2030 Mål 11 Hållbara städer och samhällen och delmål Minska städers miljöpåverkan.

Till 2030 ska städernas negativa miljöpåverkan per person minska, bland annat genom att ägna särskild uppmärksamhet åt luftkvalitet samt hantering av kommunalt och annat avfall. Vidare finns tydliga kopplingar till Agenda 2030 Mål 12 Hållbar konsumtion och produktion.

Växjö kommun

I Växjö kommun har kommunfullmäktige hösten 2019 antagit ett hållbarhetsprogram, Hållbara Växjö 2030 som är ett lokalt styrdokument för att nå de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030. Fem målbilder och nio utmaningar som är särskilt viktiga att arbeta med har pekats ut. Produktion och konsumtion är en av dessa utmaningar. Mål och aktiviteter i avfallsplanen ska bidra till ett aktivt arbete med utmaningen produktion och konsumtion och mot målet klimat och miljösmart. Även andra mål och utmaningar påverkas positivt av planens mål och aktiviteter. Till exempel gynnas målet grönt och hälsosamt och utmaningarna biologisk mångfald och ekosystem, transporter och resande och samhällsbyggande.

Syftet med hållbarhetsprogrammet är att bidra till en gemensam bild av vilket Växjö som ska eftersträvas. Programmet ska även skapa hållbara förutsättningar för alla som bor, lever och verkar i Växjö kommun samt inspirera och ge underlag för andra aktörer inom kommunen och i världen att arbeta i samma riktning.

Älmhults kommun

I Älmhults kommun har kommunfullmäktige våren 2018 antagit ”Miljöplan 2030”. Planen innehåller fem fokusområden som var och ett innehåller mål och riktlinjer för att bli en hållbar kommun. Det fokusområdet som bäst kopplas till avfallsplanen är ”En cirkulär kommun”. Även andra fokusområden såsom ”Hållbara livsmiljöer”, ”Minskad klimatpåverkan” och ”Insikt och handlingskraft” har kopplingar till avfallsplanen.

I oktober 2019 antogs en ny vision för Älmhult:
”I Älmhults kommun ska det vara enkelt att leva och växa. Hos oss ska du känna trygghet, trivsel och stolthet oavsett vem du är och var du kommer ifrån. Här känner sig alla hemma!

I vår kommun utvecklas vi tillsammans och löser framtida utmaningar med mod och småländsk klurighet. Här mår vi bra och finner livskvalitet, idag och i morgon.”

3 Mål och aktiviteter

3.1 Behov och utvecklingsområden

I arbetet med framtagandet av en gemensam avfallsplan, har ett antal behov och utvecklingsområden identifierats utifrån svensk lagstiftning, avfallshierarkin, nationella mål, lokala och regionala mål och strategier, samt erfarenheter från nuvarande avfallshantering i kommunerna. Följande utvecklingsområden har identifierats, där behovet av mål och åtgärder bedömts vara särskilt stort:

- Arbetet med att förebygga avfall är fortfarande i sin linda i kommunerna. Fram tills nu har det mesta av avfallshanteringen fokuserat på att renhållningsfunktionen tar emot avfall på ett så rationellt sätt som möjligt. Nu krävs att fokus skiftas till att undvika att så mycket avfall uppstår. Förebyggande av avfall är en fråga för i stort sett alla delar av kommunen. Det krävs därför en tydlig organisation kring var ansvaret för detta ligger samt ett strategiskt och metodiskt arbete för att nå resultat. Önskvärt är också att involvera andra aktörer, som det lokala näringslivet.

- Avfallsmängderna i kommunerna behöver minska och mer behöver återvinnas. För att lyckas med detta krävs ett målinriktat och strategiskt tillvägagångssätt i linje med avfallshierarkin. Idag behandlas en övervägande del av avfallsmängderna med förbränning (se figur 2), mycket mer av avfallet behöver sorteras ut för återvinning och återbruk.

- Insamlingen av matavfall behöver öka. Matavfall utgör en outnyttjad resurs som behöver tillvaratas. Fortfarande hamnar mycket matavfall i restavfallet. För att kunna öka mängder matavfall krävs ett tydligt mål.

3.2 Bakgrund till mål och aktiviteter

I det följande presenteras mål och aktiviteter för att förebygga och hantera det avfall som kommunerna ansvarar för, innefattande både avfall inom kommunalt renhållningsansvar och avfall som uppstår i kommunal verksamhet. Vissa mål och aktiviteter avser även annat avfall i den utsträckning där kommunen kan påverka detta genom tillämpliga kommunala styrmedel såsom tillsyn och fysisk planering.
Mål och aktiviteter i denna avfallsplan utgår från:

- Lokala mål och strategier i respektive kommun.
- SSAM:s vision (Ett Småland utan avfall) och underlag för bolagsbildning.
- Identifierade behov och utvecklingsområden i respektive kommun.
- Den nationella avfallsplanen, miljökvalitetsmålen, etappmålen samt programmet för förebyggande av avfall.
- Avfallshierarkin.
- Omvärldsbevakning.

3.3 Målstruktur

Mål och aktiviteter i denna avfallsplan presenteras i fem övergripande mål; vissa av de övergripande målen har delmål och till respektive mål finns en handlingsplan med aktiviteter. Målen och aktiviteterna är gemensamma för samtliga kommuner. Det kan dock variera i hur respektive kommun väljer att genomföra aktiviteterna.

Målstrukturen ser ut så här:

- *Övergripande mål.* Anger inriktningen på längre sikt och är vägledande för alla som ger upphov till avfall, såväl kommunala verksamheter som medborgare och företag. Till varje övergripande mål finns en eller flera indikatorer som visar på trender och ger en indikation på hur arbetet mot de övergripande målen fortskrider. Vissa av de övergripande målen är mätbara.

- *Delmål.* Anger på en mer konkret nivå vad som ska uppnås. Delmålen är på något sätt mätbara och tidsatta.

- *Aktiviteter*. Anger hur målen ska uppnås. Aktiviteterna arbetas in och konkretiseras i ansvarig förvaltnings eller bolags plan och budget.

3.4 Mål

Nedanstående övergripande fem mål ska gälla under planperioden.

I bilaga 1 ”Mål i avfallsplan Lessebo, Markaryds, Tingsryds, Växjö och Älmhults kommuner” finns en komplett sammanställning över mål, delmål, indikatorer och aktiviteter.

3.5 Uppföljning

Ansvaret för uppföljningen vilar på SSAM och ska bidra till att avfallsplanen blir ett levande dokument. Se vidare i bilaga 1.

Mål 1:

Förebyggande av avfall och återanvändning ska öka inom kommunorganisationerna och i samhället i övrigt.

Delmål:

1.1: Återanvändning ska öka i kommunorganisationerna.

1.2: Matsvinnet i kommunorganisationen ska minska med 50 % till 2025.

Mål 2:

Mängden mat- och restavfall samt brännbart grovavfall ska minska med 25 % per person till 2025.

Mål 3:

Minst 70 % av allt matavfall som uppkommer i kommunerna ska samlas in separat för biologisk behandling senast 2025.

Mål 4:

Miljöpåverkan från historisk och nuvarande avfallshantering ska minska

Delmål:

4.1 Mängden farligt avfall i restavfallet ska inte överstiga 15 g/hushåll och vecka.

4.2 Nedlagda deponier i hela kommunerna ska inventeras och riskklassas enligt nationella riktlinjer. För prioriterade deponier ska åtgärds- och kontrollprogram tas fram.

4.3 Inom SSAM:s verksamhetsområde ska 100 % av de renhållningsrelaterade transporterna ske med förnyelsebara bränslen senast 2025.

4.4 Inom SSAM:s verksamhetsområde ska bränsleförbrukningen minska med 5 % från 2020 till 2025 i de renhållningsrelaterade transporterna.

Mål 5:

Nedskräpningen i kommunerna ska minska.

Delmål:

5.1 Kommuninvånarnas kunskap om problemet med nedskräpning ska öka och fler väljer att inte skräpa ner.

4 Styrmedel

I följande kapitel beskrivs de styrmedel som kommer att användas för att uppnå målen och genomföra aktiviteterna i avfallsplanen.

4.1 Avfallsföreskrifter

För varje kommun ska det enligt miljöbalken finnas en renhållningsordning. Renhållningsordningen innefattar avfallsföreskrifter samt denna avfallsplan.

Avfallsföreskrifterna innehåller de kommunala bestämmelserna om avfallshantering. Dessa bestämmelser är ett verktyg för att styra hanteringen av hushållsavfall och fungerar som en rättslig grund i det dagliga arbetet och vid tvister. Här kan exempelvis fastighetsinnehavare och verksamhetsutövare se vilka skyldigheter och vilket ansvar som vilar på olika aktörer. Avfallsföreskrifterna utgör komplement till gällande lagstiftning på området.

Avfallsföreskrifterna har harmonierats mellan ägarkommunerna. Föreskrifter finns antagna för:

- Lessebo: Antagna i Kommunfullmäktige 2018-11-19 § 108
- Växjö: Antagna i Kommunfullmäktige 2018-11-20 § 292
- Tingsryd: Antagna i Kommunfullmäktige 2018-11-12 § 26
- Älmhult: Antagna i Kommunfullmäktige 2020-03-30 § 42
- Markaryd: Antagna i Kommunfullmäktige 2019-11-25 §129

4.2 Ekonomi och avfallstaxa

Viktiga principer för hur avgifter för den kommunala avfallshanteringen får tas ut regleras i lagstiftningen (miljöbalken och kommunallagen) genom självkostnadsprincipen, rätten till miljöstyrning och likställighetsprincipen. I lagstiftningen anges vilka typer av tjänster och verksamheter som får finansieras via avfallstaxan.

För att kunna stimulera till minskad miljöbelastning från avfallshanteringen och en ökad återvinning av avfall har kommunerna enligt miljöbalken möjlighet att differentiera renhållningsavgiften. Därför är det generellt dyrare att ha ett abonnemang där man inte sorterar avfallet själv.

Avfallstaxan består av en grundavgift och en rörlig avgift för hämtning och behandling av hushållsavfallet. Grundavgiften finansierar i huvudsak administrations-, miljö- och planeringskostnader innefattande kostnader för bl.a. återvinningscentraler, behandling av farligt och icke farligt avfall, information, kundtjänst och planering. Grundavgiftens storlek beror på typ av boende/verksamhet.

Nivån på den rörliga avgiften beror på valet av avfallshanteringslösning, exempelvis hämtningsintervall och storlek på behållare. Den rörliga avgiften finansierar kostnader för insamling och behandling av avfall, exempelvis kostnader för behållare, fordon, bränsle, löner samt kostnader för förbränning, biologisk behandling, omlastnings- och transportkostnader till behandlingsanläggningar.

Avfallstaxan får endast användas till direkta åtgärder kopplade till insamling, transport, återvinning och bortskaffande av avfall (j fr 27 kap. 4 § miljöbalken). Taxan får därmed inte användas för att finansiera åtgärder i förvaltningar som i grunden är skattefinansierade. I de nya förordningar som regeringen beslutade om 2018 gällande producentansvar för förpackningar och för returpapper, slås fast att producenterna ska bekosta insamlingen av förpackningar och tidningar. Detta kommer att påverka uppbyggnad av och nivå på renhållningstaxan framöver.

Privata företag kan också lämna avfall på SSAM:s återvinningscentraler. Eftersom företagarnas avfallshantering inte ska finansieras via avfallstaxan måste företagare inneha giltigt företagskort, baserat på hur mycket avfall som förtagaren har behov att lämna årligen. Alternativt kan avfallet vägas in och debiteras per ton. I dagsläget finns inget fullgott system för att kontrollera att företagare innehar företagskort enligt korrekt viktklass. I framtiden krävs en teknisk lösning för att säkerställa att företagarna debiteras utifrån hur mycket avfall som faktiskt lämnas.

Reglerna för tilldelning av utsläppsrätter har nyligen ändrats genom beslut på EU-nivå för att stärka utsläppshandeln. Detta påverkar bland annat förbränningsanläggningarna som tar emot brännbart avfall genom ökade kostnader på förbränning. Detta är ett incitament, vid sidan av miljöskälen, att göra mer för att minska avfallsmängderna.

Avfallstaxan får finansiera återbruk, till exempel insamling och även reparationer eller re-design som syftar till att produkten kan användas igen. Ett förslag (lagrådsremiss Genomförande av EU-direktiv på avfallsområdet) väntas gå igenom under 2020 som möjliggör finansiering av avfallsförebyggande åtgärder, exempelvis kommunikation om avfallsförebyggande åtgärder, med avfallstaxa.

4.3 Information och kommunikation

Mängden och typen av information och kommunikation är viktigt i arbetet med att nå samtliga mål i avfallsplanen efter-

som attityds- och beteendeförändringar är så centrala för att förändra synen på avfall. Kommunerna har också ett lagstadgat ansvar för information om både sådant avfall som omfattas av kommunalt renhållningsansvar och producentansvar.

Genom bolagsbildningen av SSAM ges större möjlighet till samordning, som till exempel framtagande av gemensamt kommunikationsmaterial och gemensamma kommunikationsinsatser. SSAM:s kommunikation ska uppmuntra, stödja, utbilda och inspirera kunderna.

4.4 Upphandling

Kommunerna är stora beställare som genom att ställa miljökrav i upphandlingar både kan påverka miljöbelastning och resurshushållning inom de egna verksamheterna och inspirera andra organisationer att ställa liknande krav. Upphandling kan exempelvis användas som styrmedel för att förebygga avfall i olika kommunala verksamheter i enlighet med avfallsplanens mål. För att minska avfallsmängderna kan upphandling av funktioner (exempelvis belysning) göras istället för att handla upp fysiska produkter (exempelvis lamparmaturer) som genererar avfall. Samverkan i större upphandlingar möjliggör bättre prisbild och möjlighet att utveckla upphandlingsinstrumentet för att styra mot lägre avfallsmängder.

4.5 Fysisk planering

Vid planering och byggnation av samhället är avfallshanteringen en del av den grundläggande infrastrukturen. Det är viktigt att planera för effektiv och hållbar avfallshantering i den fysiska planeringsprocessen. Fysisk planering är därför ett viktigt styrmedel för att nå avfallsplanens mål om exempelvis ökad källsortering och återvinning genom att säkerställa att det finns ytor och utrymmen för insamling, transport och behandling av det avfall som uppstår hos hushåll och verksamheter.

Idag förs viss dialog mellan kommunernas planavdelningar och SSAM, exempelvis där SSAM är remissinstans för bygglov och detaljplaner. För att säkerställa att funktionella avfallslösningar kommer in i planeringsskedet i tidigt skede behöver samarbetet struktureras och stärkas. Samarbetet med de kommunala förvaltningar som hanterar bygglov och detaljplaner skulle behöva utvecklas för att i ett tidigt skede kunna planera för ett effektivt omhändertagande av avfall i nya fastigheter och stadsdelar.

Likaså är det önskvärt med en dialog mellan bygglovsavdelningarna på kommunerna och privata och kommunala exploatörer, för att påtala att mer återbruksmaterial kan sorteras ut vid rivning och återanvänds vid nybyggnation.

I kommunernas översiktsplaner planeras vad marken i kommunerna ska användas till, exempelvis vilka områden som ska användas för framtida avfallsverksamhet. Avfallsplanen bör fungera sida vid sida med översiktsplanerna för att trygga framtida nödvändig infrastruktur för avfallshantering.

4.6 Tillsyn

Nämnden med ansvar för tillsyn av miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd utövar tillsyn enligt bland annat miljöbalken, livsmedelslagstiftningen och tobakslagen. Tillsynen omfattar miljöfarliga verksamheter såsom avfallshanterare, avloppsreningsverk, industrier, verkstäder, lantbruk och nedlagda deponier. I tillsynen ingår också restauranger, butiker, bostäder skolor, förskolor, bassängbad och liknande verksamheter. En viktig del av uppdraget är prövning av anmälningar, ansökningar om tillstånd och dispenser.

Nämnden har tillsyn över avfallshantering i ett brett perspektiv. Det omfattar exempelvis att handlägga ansökningar om dispenser från kommunala avfallsföreskrifter, att utöva tillsyn över hantering och sortering av avfall och farligt avfall på verksamheter och att hantera nedskräpningsärenden. Nämnden har också tillsynsansvar över sortering och avfallshantering vid enskilda bostäder/hushåll i de fall råd och information från SSAM inte räcker.

I nämndens uppdrag ingår också att ge råd och stöd till företag och allmänhet för att öka kunskapen och förståelsen så att lagstiftningens mål kan nås.

Tillsynen är ett viktigt styrmedel för att mål som avser avfall som inte ingår i kommunens ansvar ska kunna uppnås. I samband med nya bestämmelser om krav på bostadsnära insamling för förpackningar och returpapper kan fastighetsägare i särskilda fall avböja den lösning som erbjuds för bostadsnära insamling. Miljö-och hälsoskyddsnämnden eller motsvarande, kommer att ha ansvar för att bedriva tillsyn mot fastighetsägare som inte anses ha giltiga skäl för att avböja erbjuden lösning.

4.7 Samverkan

För att möte morgondagens utmaningar inom avfallsområdet krävs hög kapacitet och stor flexibilitet. Samarbete och samverkan, både med andra kommuner och med näringslivet, är en viktig pusselbit för att hantera detta. SSAM i sig är ett exempel på samverkan, andra värdefulla former av samverkan är deltagande i Avfall Småland-nätverket och Avfall Sveriges arbetsgrupper. Benchmarking mot landets övriga kommuner är en värdefull metod som ska tillämpas. För att nå framgång i arbete med förebyggande av avfall krävs att avfallsbranschen samverkar med företag inom exempelvis livsmedels-, tillverknings- och byggindustrin på ett sätt som inte skett tidigare i regionen.

5 Framtida avfallshantering och avfallsflöden

5.1 Prognos för framtida avfallsmängder

Figurerna 3–5 är försök att illustrera hur mängden mat- och restavfall förväntas utvecklas inom de närmsta 15 åren i de fem kommunerna. Osäkerheten ökar naturligtvis ju längre bort i tiden man rör sig, efter 2025 får den betraktas som relativt osäker. Prognosen bygger på tillgänglig statistik på insamlade mängder idag, befolkningsprognoser samt antaganden gjorda, baserade på erfarenheter från andra delar av landet. Samtidigt som befolkningen ökar i de flesta kommunerna under perioden sorteras mat- och förpackningsavfallet ut i samband med införande av fyrfacksinsamling 2019/2020, vilket initialt minskar avfallsmängderna. Prognosen indikerar att målet om att minska mat- och restavfallet med 25 % bör kunna nås till 2025.

5.2 Utvecklingstendenser kopplat till konsumtion och opinion

Det finns olika tendenser i samhället kopplat till konsumtion. När konsumtionskraften sannolikt kommer vara fortsatt hög och befolkningen ökar, kommer den totala konsumtionen troligtvis öka och avspegla sig i ökade avfallsnivåer.

Samtidigt finns det en växande opinion som förespråkar dämpad konsumtion bland annat av klimatskäl. Inom vissa avfallskategorier, exempelvis för matsvinn, går det att se en växande medvetenhet kring problematiken kring avfallshanteringen. Det tillkommer fler och fler mål och styrmedel på EU-nivå och på nationell nivå som syftar till att ställa om till en cirkulär ekonomi. Det är svårt att förutse resultaten när dessa processer samverkar.

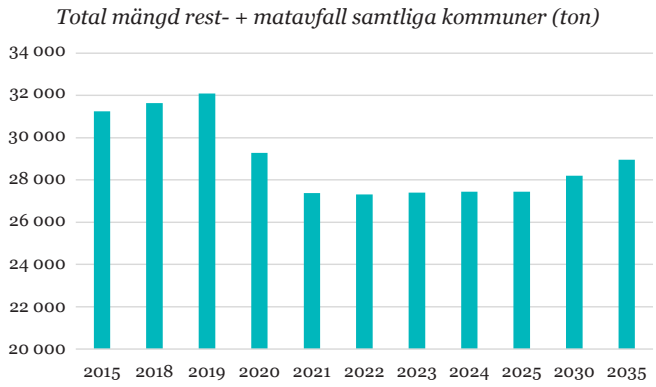

Figur 3. Prognos för framtida utveckling av mängder restavfall och matavfall i de fem kommunerna.

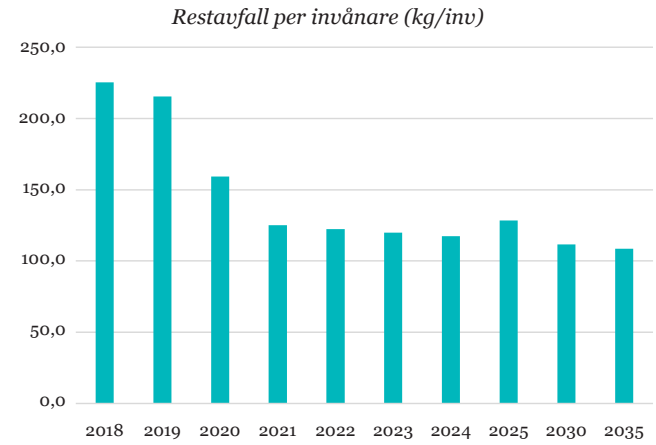

Figur 4. Prognos för framtida utveckling av mängder restavfall per invånare i de fem kommunerna.

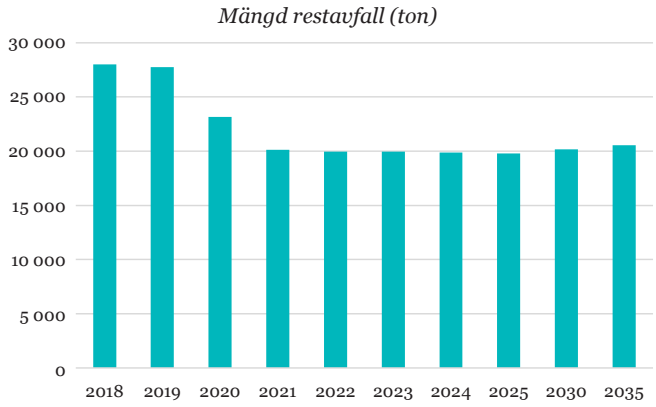

Figur 5. Prognos för framtida utveckling av totala mängder restavfall i de fem kommunerna.

5.3 Förebyggande av avfall

I dagsläget råder oklarhet i kommunorganisationerna hur frågor om förebyggande av avfall ska hanteras. För specifika avfallsströmmar, som matsvinn i skolor och äldreboenden, är det mer självklart att det är kommunernas kostenheter och motsvarande som ansvarar för frågorna. Organisationen kring förebyggande av avfall i kommunerna behöver klargöras för att få till ett strategiskt arbete i frågan. På sikt finns det möjlighet att spara pengar om avfallsmängderna reduceras, både i kommunala verksamheter och i samhället i stort. Avfallsrådgivning är en viktig beståndsdel för att uppnå avfallsminimering, och bör därför rikta sig mot företag, privatpersoner, skolor, verksamheter osv.

5.4 Insamling av avfall vid bostaden

Fastighetsnära insamling

I alla fem kommunerna finns ett behov av att se över och utveckla infrastrukturen för att effektivisera avfallshanteringen och underlätta för hushållen att lämna sitt avfall. För närvarande går det att skönja en trend för återkommunalisering av insamling av avfall, på grund av ökade kostnader, bristande kvalitet i uppdragen samt färre aktörer på marknaden. SSAM har idag en kombination av sophämtning i egen regi och av upphandlade entreprenörer. De olika systemen ska noggrant följas upp och utvärderas.

I och med att fastighetsnära insamling med fyrfacksystemet införs, väntas mängden brännbart restavfall minska samtidigt som mängden förpackningsavfall och matavfall ökar, se figur 3. Plockanalyser från Tingsryds och Lessebos kommuner innan fyrfacksinsamlingen påbörjades indikerar att runt 30 % av restavfallet består av förpackningar och upp till 25 % av matavfall. Mängderna matavfall och förpackningsavfall från restavfallet i samtliga kommuner bör minska i och med att fyrfacksinsamlingen införs (med undantag för matavfall i Växjö kommun, där det redan finns matavfallsinsamling).

I dagsläget saknas fastighetsnära insamling av förpackningar i flerbostadshus i flera av SSAM:s ägarkommuner; det är fastighetsägarna som ansvarar för att detta införs. I SSAM:s arbete med avfallsrådgivning förs en dialog med fastighetsägare i syfte att underlätta utsortering av mat- och förpackningsavfall.

Fler avfallsfraktioner

I framtiden kommer fler materialslag kunna sorteras ut för återvinning. Plastavfallet är ett exempel där sortering i fler fraktioner skulle kunna öka återvinningsgraden, då plast är ett så heterogent material. Samtidigt är det många förpackningar som i framtiden väntas övergå från plast, glas och metall till kartong och bioplast, vilket ställer nya krav på avfallshanteringen. Utvecklingen inom digitalisering gör att mer och mer elektronikavfall som till exempel batterier, sensorer, displayer o.s.v. bör uppstå i framtiden.

Anpassad service

Fyrfacksinsamling av avfall följer en trend där människor önskar utökad service vid hemmet och anpassad service efter kundens tillgänglighet. Insamling av farligt avfall finns i systemet för fyrfacksinsamling för batterier och ljuskällor, detta skulle kunna utvecklas till att innefatta fler fraktioner i framtiden. Bostadsnära insamling av återbruk och textil skulle kunna utvecklas för vissa kundsegment. Behovsanpassad tömning där kunden själv signalerar om behov av tömning eller där sopkärlet signalerar om tömning är också ett område där det finns en potential för såväl ökad kundnytta som effektivisering.

Sannolikt ökar betalningsviljan för kundanpassade lösningar, exempelvis insamling av trädgårdsavfall, där kunden själv slipper köra iväg avfallet och istället får det hämtat hemma.

Behovet av avfallsrådgivning kommer att öka vid ett ökat utbud av kundanpassade lösningar.

Förändring av producentansvaret

Under 2018 beslutade regeringen om nya förordningar för producentansvar för förpackningar och för returpapper. Förordningarna innebär att producenter får utökat ansvar för att samla in och ta om hand uttjänta produkter. Målet är att underlätta för hushållen att källsortera förpackningar och returpapper och därmed minska den totala miljöbelastningen från dessa produkter. De nya förordningarna innebär följande:

- 2021 ska 60 % av alla bostadsfastigheter erbjudas bostadsnära insamling av förpackningar och tidningar.
- Från 2025 är målet att samtliga bostadsfastigheter ska erbjudas möjligheten till bostadsnära insamling av förpackningar och tidningar.
- Producenterna ska bekosta insamlingen av förpackningar och tidningar.

5.5 Insamling av avfall på återvinningscentraler

En stor del av materialet som lämnas på återvinningscentralerna är en outnyttjad resurs. Avfall Sverige och IVL har i en undersökning (Rapport 2018:29) visat att 18 viktprocent av materialet som kommer in till en återvinningscentral har återanvändningspotential. Idag utnyttjas långt ifrån den potentialen. Avfall från byggnads- och rivningssektorn som kommer till återvinningscentralerna är t. ex. en stor outnyttjad resurs där nästan allt material går till förbränning eller deponi. Idag är en av de stora utmaningarna att hitta en avsättning för dessa produkter då nytillverkade produkter fortfarande är jämförelsevis billiga.

I takt med att mängderna brännbart avfall minskar bör det på sikt råda en överkapacitet på avfall som går till förbränning. Det finns dock inte skäl att tro att förbränningskostnaderna kommer att minska, snarare kommer kostnaderna öka till följd av ökad utsortering av matavfall, minskad tilldelning och ökad kostnad för utsläppsrätter samt införandet av en skatt på förbränning.

För att minska avfallsmängderna kommer fler materialslag på återvinningscentralerna behöva sorteras ut för återvinning. Exempel på fraktioner som idag inte sorteras ut alls eller enbart på vissa återvinningscentraler är hårdplast, wellpapp, böcker, gips. I framtiden behöver ytterligare fraktioner utredas för möjlighet att sorteras ut och återvinna, till exempel planglas, byggmaterial, ytterligare plastfraktioner. Vissa avfallsslag kan lämpa sig bättre för maskinell sortering, exempelvis tyngre massor, byggavfall, restavfall. Pris på förbränningen är en faktor som styr utvecklingen av sådan teknik.

SSAM kommer att se över hur återvinningscentralerna kan effektiviseras och erbjuda god service, samma sorteringsmöjligheter och god tillgänglighet. Självserviceanläggningar kan då vara en potentiell lösning. Sorteringsresultaten på självserviceanläggningar har visat sig mycket goda även om dessa återvinningscentraler är obemannade. En större anläggning i varje kommun ska ha ett större utbud med full sortering och kundanpassade öppettider medan övriga återvinningscentraler kan ha ett något mindre utbud. En målsättning är att man som kund ska kunna besöka alla återvinningscentraler i kommunerna, oavsett man bor.

För närvarande pågår utredning om nybyggnation av återvinningscentral i Äskya, Älmhult. Syftet är dels att skapa förutsättningar för en modern hantering av avfall genom återvinning och återbruk. Parallellt byggs en omlastningsyta för förpackningsavfall som uppstår vid införandet av fyrfackssystemet. Anläggningen ska ge förutsättningar för en effektiv hantering samtidigt som den ska ta höjd för framtida utveckling. Ett investeringsbeslut för byggnationen väntas fattas under 2020–2021.

Utmaningar med återbruk

En stor utmaning med att skala upp återbruksinsamling är att det är förhållandevis enkelt att samla in material men svårare att få avsättning för det. Aktörer som säljer återanvänt material har svårt att sätta priser på varorna som täcker kostnader för lokaler och personal. Det är ännu svårare att prissätta varor som reparerats eller re-designats. Grundproblematiken är att nya produkter prissätts så lågt att det är svårt att hitta en marknad för försäljning av återanvänt material. Det krävs nya typer av finansieringsmodeller och ett nytt synsätt på hur återanvändning värderas för att i större utsträckning få avsättning för mer av det återbruksbara materialet som kommer in på återvinningscentralerna.

Avfallsanläggningar och mottagning av bygg- och rivningsavfall

Avfallsanläggningarna Häringetorp och Äskya bedöms ha tillräcklig kapacitet för kommunernas hushållsavfall som deponeras och mellanlagras under planperioden.

För förbehandlingsanläggningen på Häringetorp ansöks under 2020 om utökat tillstånd för att kunna ta emot 20 000 ton matavfal/år, jämfört med dagens 9 999 ton/år.

Behovet av behandling av förorenade jordar bör öka i takt med att städer och samhällen förtätas. Hantering av jord- och schaktmassor kan utvecklas så att mer material kommer till användning för kvalificerade ändamål snarare än att läggas på deponi eller i svagt motiverade utfyllnadsprojekt. Mottagning av trädgårdsavfall sker såväl fastighetsnära som på återvinningscentraler och samlas in i olika fraktioner. Grenar och större fraktioner flisas och blir energiflis, löv och gräs komposteras och jord, sten och grus används som konstruktionsmaterial eller inblandning i komposten. Behandling av insamlat trädgårdsavfall utgörs idag till stor del av mellanlagring i väntan på användning för översta lagret vid sluttäckning av deponier. Kompostmaterialet används internt i mindre omfattning men avyttras även till privatpersoner samt externa entreprenörer. Under 2020 kommer regelrätt tillverkning av kompostjord påbörjas. En utmaning är att hitta ett rationellt sätt att lösa avsättningen på kompostjorden, en stor potential som idag inte utnyttjas är att använda den inom kommunal parkskötsel.

SSAM har rutiner för mottagning av trädgårdsavfall för att förhindra spridning av invasiva arter. Jordmassor med misstänkta invasiva arter tas inte emot, kommer det ändå in växtdelar från aktuella arter går de till förbränning.

De schaktmassor som kommer in till återvinningsanläggningar idag används i stor utsträckning som konstruktionsmaterial för att sluttäcka deponier. Efterhand som deponier sluttäcks kommer behovet av sluttäckningsmaterial minska i regionen. Det finns därför flera miljövinster med

att öka mängden återvinning, behandla schaktmassor samt implementera platsspecifika bedömningar och alternativa saneringsmetoder för att hålla nere mängden förorenad jord som behöver deponeras. SSAM kommer i framtiden fortsätta erbjuda mottagning av förorenade massor på Äskya och Häringetorp.

För att utveckla återanvändning av bygg-, rivnings- och anläggningsmaterial krävs bland annat utrymme, lokaler och en försäljningsorganisation. Då rivning av byggnader inte sammanfaller med ny- eller ombyggnation behövs en mellanlagringsfunktion, för att möjliggöra att materialet från en rivning kan återanvänds i ett annat projekt. Hur ägarskapet och organisationen kring hanteringen av en sådan funktion ska se ut får utredas, det kan dock konstateras att det i dagsläget finns en lägre betalningsvilja för funktionen än kostnaderna för etablering och drift. Sannolikt krävs att aktörer från bygg- och avfallsbranschen samverkar och att beställare efterfrågar återanvänt material. Det går att också konstatera att oavsett konjunktur så kommer behovet av en hållbar hantering av detta materialslag att finnas kvar.

5.6 Deponering av avfall

Samtidigt som deponering utgör det lägsta steget i avfallshierarkin utgör deponierna strategiska och viktiga resurser som krävs för att kunna utveckla samhället, då mycket material uppstår vid exploatering som idag inte går till återvinning. På sikt är målsättningen att minimera mängden material som deponeras. I dagsläget är två deponier i drift i SSAM:s regi, på Äskya avfallsanläggning och på Häringetorps avfallsanläggning. SSAM ansvarar för drift av de nu aktiva deponierna och kommunen ansvarar för framtida sluttäckning. För sluttäckningen fonderar kommunen medel som SSAM tar in via det avfall som deponeras på respektive anläggning.

SSAM kommer tillsammans med kommunerna under kommande år se över möjligheterna att trygga avsättning för sluttäckning, det vill säga hitta rationella sätt att ta in rätt typ och mängd material. Tillstånden för deponierna gäller tills vidare, i dagsläget finns ett behov av deponier inom en överskådlig framtid.

Kommunerna ansvarar för de avslutade deponierna i respektive kommun. Det är angeläget att få en bättre kunskap om de avslutade deponierna beträffande lokalisering, risk för spridning av föroreningar, behov av åtgärd osv. I varierande grad har kommunerna undersökt och gjort en riskbedömning av deponierna; en inventering och riskklassning av nedlagda deponier behöver utföras baserat på tillgängligt underlag. Utifrån riskklassningen behöver en prioriteringsordning göras utifrån risk men även baserat på behov av exploatering. Det behövs en långsiktig plan för prioritering av åtgärder och resurser. Vissa deponier ligger i bebyggt område, hanteringen av dessa får avgöras i respektive exploateringsprocess.

5.7 Avsättning av matavfall

Framtida avsättning för matavfall är delvis en öppen fråga. Under överskådlig tid kommer det finnas en efterfrågan på biogas som fordonsbränsle tillverkat av matavfall. Förutsättningarna för tillverkning av biogas styrs av vilka ekonomiska villkor som gäller, exempelvis vilka politiskt beslutade subventioner som finns för produktion. Idag finns avtal och därmed trygg avsättning för biogas framställt på Sundets avloppsreningsverk fram t.o.m. halvårsskiftet 2023. Därefter är avsättningen mer osäker då upphandling av gas till bussar i nästa trafikperiod sker först om något eller några år. Idag är Sundets produktion missgynnad av rådande produktionsstödsregler vilket ger utländska aktörer konkurrensfördelar. I betänkande av biogasmarknadsutredningen ”Mer biogas! För ett hållbart Sverige” som presenterads i december 2019, föreslås nya spelregler för biogasmarknaden. Utredningen föreslår bland annat att även avloppsgas (biogas framställd vid avloppsreningsverk) ska få produktionsstöd för att undvika missgynnande i förhållande till annan avfallsgas. Detta skulle kunna innebära att Sundets konkurrenskraft stärks och därmed möjligheten för Sundet att leverera biogas till busstrafik även i nästa trafikperiod. Detta är utredningens förslag och den politiska processen har ännu inte producerat något förslag om beslut som säger om eller när stödet kan bli verklighet.

Privatmarknadens efterfrågan på biogas är svagt stigande i regionen. Denna styrs mycket av hur fordonsindustrin tar fram gasdrivna fordonsalternativ och konkurrensen med andra klimateffektiva bränslen. Om avsättning av biogas som fordonsbränsle av olika anledningar minskar, finns möjlighet att biogasen istället används för tillverkning av elektricitet.

5.8 Hantering av slam från enskilda avlopp

För hushåll, med liten belastning på den egna avloppsanläggningen, finns möjlighet att få slamtömning med glesare intervall än varje år. Det bygger på att miljö- och hälsoskyddsnämnden eller motsvarande, ger dispens från det generella hämtningsintervallet på en gång per år. En bedömning görs från fall till fall. Om slamtömning inte utförs i tid kan den efterföljande reningen förstöras med utsläpp som följd. Utbyggnaden av kommunala verksamhetsområden

sker i en takt som inte bedöms medföra att behovet av slamtömning kommer att minska i någon större omfattning.

Insamling av slam från enskilda avlopp på landsbygden fungerar idag på samma sätt som det har gjort under lång tid tillbaka. I framtiden finns det potential att se över om nuvarande arbetssätt kan utvecklas. Frågor som behov av avvattning av slammet, hämtningsintervall, försök med nedbrytning av bakterier m.m. skulle kunna ses över.

5.9 Hantering av slam från avloppsreningsverk

Idag hanterar kommunerna slam från avloppsreningsverk på olika sätt. I några av kommunerna (Tingsryd, Lessebo och Älmhult) används slammet för sluttäckning av deponier. Detta kommer att pågå under ett fåtal år till, men det finns idag ingen klar plan för hur slammet ska omhändertas efter avslutad sluttäckning. Kommunerna tittar för närvarande på frågan. Markaryds kommuns avloppsslam omhändertas av entreprenör som efter hygienisering, rötning och lagring bildar biomull som sedan återanvänds inom jordbruket.

I Växjö kommun samrötas avloppsslam och annat organiskt avfall (till exempel matavfall från hushåll) vid Sundets biogasanläggning, då tas energi tillvara genom produktion av biogas. Genom att den avvattnade rötresten återförs till jordbruksmark möjliggörs cirkulära system för näringsämnen såsom fosfor, kväve och mullbildande ämnen. VA-avdelningen på Växjö kommun är Revaq-certifierade sedan 2010 och arbetar aktivt med uppströmsarbete och spårbarhet. Detta innebär insatser för ett renare samhälle genom att ställa krav på verksamheter och innehållet i det avloppsvatten som de släpper till kommunen, främst med avseende på metaller och oönskade kemiska ämnen. Rötresten håller god kvalitet, men en utmaning är innehåll av kadmium i slammet, vilket gör att vissa partier idag inte tillåts spridas på åkermark. I dagsläget blir sådant slam anläggningsjord.

Regeringen tillsatte 2018 en utredning för hantering av slam som utrett förbud mot spridning av slam, eventuella undantag och återvinningskrav för fosfor. Skulle det bli ett förbud mot spridning av allt slam är förbränning något som måste övervägas för hela rötresten.

Ett framtida omhändertagande av avloppsslam i alla kommuner bör syfta till långsiktigt resursutnyttjande av energi och näringsämnen och hållbara lösningar genom cirkulär återvinning. Revaq-certifiering säkerställer aktivt uppströmsarbete och spårbarhet, men innebär också utmaningar i uppfyllande av kvalitet. Osäkerheter på nationell nivå kring regelverk av slamspridning är en framtida en utmaning.

5.10 Avfall från fettavskiljare och fett i hushållen

Insamling av fett, exempelvis frityrolja och stekfett, sker framförallt från verksamheter. Då fettavskiljarslam betraktas som verksamhetsavfall sker insamlingen på en konkurrensutsatt marknad. SSAM hämtar idag fett i egen regi och på uppdrag av entreprenörer i kommunerna, men ser ingen utveckling av verksamheten i dagsläget. I framtiden utesluts inte att den delen av verksamheten utvecklas.

Fettavfall som uppstår i hushållen, exempelvis stekolja, kan lämnas på de större återvinningscentralerna. För att minska problematiken med fett som sätter igen i ledningar samt för att tillvarata energin i fettavfallet bör ansträngningar göras för att samla in mer fett från hushållen.

5.11 Verksamhetsavfall

Till verksamhetsavfall räknas exempelvis det avfall som uppstår vid kommunernas verksamheter och som inte är hushållsavfall samt avfall som uppstår vid industrier, handeln och övriga verksamheter. I bilaga 3 finns en förteckning på de anläggningar som bedöms vara nödvändiga för att förebygga och hantera både det avfall som kommunerna ansvarar för och det avfall som kommunerna inte ansvarar för. De förändringar som kommer i samband med förändrad konjunktur, lagstiftning eller liknande, bedöms inte påverka möjligheterna att ta emot verksamhetsavfall under planperioden.

För att minska mängden verksamhetsavfall, till exempel genom att i stor skala återanvända bygg- och rivningsmaterial, behöver befintliga anläggningar anpassas för mottagning, mellanlagring och avyttring.

6 Avfallshanteringens miljöpåverkan

Sammanfattningsvis bedöms miljökonsekvenserna av genomförandet av föreslagen avfallsplan vara positiva till följd av ökad återvinning och återbruk samt förebyggande av avfall. De negativa konsekvenserna av genomförandet av planen bedöms vara små. Främst är de kopplade till risk för ökad mängd transporter av olika typer av avfall även om vinsten av återvinningen är större än dessa negativa konsekvenser. Avfallsplanens inriktning ligger i linje med hållbar utveckling och ansluter till de nationella miljömålen.
Se vidare beskrivning av miljöpåverkan i bilaga 6.

7 Beskrivning av samråd

Avgränsningssamråd med Länsstyrelsen i Kronobergs län har genomförts under december månad 2019.

Beslut om att skicka förslag på yttrande samt beslut om yttrande gjordes enligt följande.

Annonsering om samråd och utställning skedde i dagspress, på respektive kommuns hemsida samt på SSAM:s hemsida. Materialet fanns tillgängligt på SSAM:s hemsida 20 januari – 13 mars, samt i respektive kommuns kommunhusentré och biblioteken. Materialet skickades också direkt till de större remissinstanserna Länsstyrelsen i Kronobergs län, Region Kronoberg, Förpacknings- och tidningsinsamlingen m. fl.

Under perioden besökte företrädare för SSAM de politiska forumen, utvalda av respektive kommun, för att föredra samrådsunderlaget och svara på frågor.

De inkomna synpunkterna finns sammanställda i bilaga 7. I bilagan finns också en sammanfattning av yttrandena med kommentarer om hur de har beaktats. Sammanfattningsvis kan nämnas att inga remissinstanser motsatte sig de övergripande målen, men flera instanser lämnade synpunkter kopplade till aktiviteternas (åtgärdernas) utformning, detaljer gällande deponierna m.m. Inga omfattande förändringar har därför genomförts av planen, jämfört med samrådsförslaget.

De förändringar som har gjorts under samrådsprocessen har förankrats med arbetsgruppen, berörda tjänstemän och politiker. Förankring har även skett med styrgruppen samt att SSAM:s styrelse har beslutat om reviderat förslag. Baserat på det reviderade underlaget uppdaterades miljökonsekvensbedömningen, dock utan några väsentliga förändringar i analysen.

Kommun	*Beslut i kommunstyrelse om framtagande av avfallsplan*	*Beslut i kommunstyrelse om att skicka avfallsplanen och miljökonsekvensbeskrivningen på samråd och utställning*	*Beslut i kommunstyrelse om yttrande*
Lessebo kommun	9 april 2019	14 januari 2020	11 februari 2020
Markaryds kommun	12 mars 2019	14 januari 2020	17 mars 2020
Tingsryds kommun	23 april 2019	27 januari 2020	23 mars 2020
Växjö kommun	9 april 2019	14 januari 2020	7 april 2020
Älmhults kommun	7 maj 2019	4 februari 2020	7 april 2020

8 Bilagor

1 *Mål i avfallsplan Lessebo, Markaryds, Tingsryds, Växjö och Älmhults kommuner*
2 *Nulägesbeskrivning för avfallshantering i Lessebo, Markaryds, Tingsryds, Växjö och Älmhults kommuner*
3 *Anläggningar för att förebygga och hantera avfall*
4 *Nedlagda deponier*
5 *Uppföljning av tidigare avfallsplaner och andra avfallsmål*
6 *Miljökonsekvensbedömning*
7 *Sammanställning och sammanfattning av yttranden*
8 *Projektdirektiv framtagande av avfallsplan för Lessebo, Växjö, Tingsryd, Älmhult och Markaryds kommuner*
9 *Avgränsningssamråd*

Bilaga 1

Mål i avfallsplan för Lessebo, Markaryds, Tingsryds, Växjö och Älmhults kommuner

Inledning

Syftet med denna avfallsplan, är att få ett tydligt gemensamt styrdokument för kommunerna och för Södra Smålands Avfall och Miljö (SSAM), som långsiktigt styr avfallshanteringen i riktning mot ett hållbart samhälle samt ökar resurshushållningen och återvinningen i kommunerna.

Basår för samtliga mål är 2018 om inget annat anges.

För respektive mål finns en sammanställning med aktiviteter med angiven tidplan, huvudansvarig organisation samt mått på resurser angivna i klasserna 1,2 och 3:

Klass 1	Aktiviteten kan ske inom befintlig budget.
Klass 2	Kostnader måste anslås för att kunna genomföra aktiviteten.
Klass 3	Större investering och ökade driftkostnader krävs för att genomföra aktiviteten.

Alla klasser 1–3 innebär kostnader, men kan på sikt innebära besparingar eller omfördelning av kostnader. Inköpskostnader byts exempelvis mot kostnad för tid att administrera systemet.

Genomförande och uppföljning

Ansvar för att aktiviteterna genomförs under planperioden vilar på respektive kommun eller SSAM, beroende på vem som ansvarar för åtgärdsområdet. För varje aktivitet finns ansvarig organisation angiven.

Ansvaret för uppföljningen av målen och aktiviteterna vilar på SSAM. Uppföljning och utvärdering av avfallsplanens mål och aktiviteter sker årligen och redovisas till respektive kommuns kommunstyrelse samt SSAM:s styrelse senast under mars månad, efterföljande år.

Två gånger per år kallar SSAM till uppföljningsforum gällande avfallsplanen för att säkerställa att handlingsplanen efterlevs och att målen nås samt analys av måluppföljning. Uppföljningsforumet består av representanter från SSAM samt varje ägarkommun. Vid mötena rapporterar varje kommunrepresentant status på handlingsplanen i respektive kommun.

SSAM ska meddela respektive kommun i god tid om utvecklingen i något mål inte går i önskvärd riktning och om åtgärder behöver vidtas.

Översyn av hela avfallsplanen påbörjas senast år 2024.

Sammanfattning

Följande fem mål beskrivs nedan med delmål, indikatorer och aktiviteter enligt nedan:

Mål 1:

Förebyggande av avfall och återanvändning ska öka inom kommunorganisationerna och i samhället i övrigt.

Delmål:

1.1: Återanvändning ska öka i kommunorganisationerna.

1.2: Matsvinnet i kommunorganisationen ska minska med 50 % till 2025.

Mål 2:

Mängden mat- och restavfall samt brännbart grovavfall ska minska med 25 % per person till 2025.

Mål 3:

Minst 70 % av allt matavfall som uppkommer i kommunerna ska samlas in separat för biologisk behandling senast 2025.

Mål 4:

Miljöpåverkan från historisk och nuvarande avfallshantering ska minska

Delmål:

4.1 Mängden farligt avfall i restavfallet ska inte överstiga 15 g/hushåll och vecka.

4.2 Nedlagda deponier i hela kommunerna ska inventeras och riskklassas enligt nationella riktlinjer. För prioriterade deponier ska åtgärds- och kontrollprogram tas fram.

4.3 Inom SSAM:s verksamhetsområde ska 100 % av de renhållningsrelaterade transporterna ske med förnyelsebara bränslen senast 2025.

4.4 Inom SSAM:s verksamhetsområde ska bränsleförbrukningen minska med 5 % från 2020 till 2025 i de renhållningsrelaterade transporterna.

Mål 5:

Nedskräpningen i kommunerna ska minska.

Delmål:

5.1 Kommuninvånarnas kunskap om problemet med nedskräpning ska öka och fler väljer att inte skräpa ner.

Mål 1: Förebyggande av avfall och återanvändning ska öka inom kommunorganisationerna och i samhället i övrigt

Delmål:

1.1 Återanvändning ska öka i kommunorganisationerna.

1.2 * Matsvinnet i kommunorganisationen ska minska med 50 % till 2025.

Indikator:

- Målet följs upp genom att aktiviteterna i handlingsplanen genomförs
- Antalet pågående processer * per kommun som leder till förebyggande av avfall (antal)
- Total mängd matavfall per portion i kommunorganisationen (g/portion)
- Antal upphandlingar med avfallsminimerande krav eller kriterier (antal)
- Insamlat hushållsavfall/invånare (kg/invånare)

	Handlingsplan mål 1			
	Aktivitet för att nå målet	***Tidplan, senast slutfört om inte annat anges***	***Ansvarig***	***Resurser***
1a *	Påbörja arbetet med att aktivt förebygga avfall inom minst ett verksamhetsområde.	2022 (senast påbörjat)	Kommunstyrelsen	1
1b	Utreda ansvar och organisation i kommunorganisationen kring strategiskt arbete med minimering och förebyggande av avfall.	2021	Kommunstyrelsen	1
1c	Ställa krav och/eller införa kriterier på avfallsminimering, vid minst två upphandlingar per år i ”Inköpssamverkan i Kronobergs län”. En av dessa ska under planperioden vara upphandling inom it-området.	2025	Kommunstyrelsen	1
1d	Genomföra strategiska kommunikationsinsatser med syfte att förebygga avfall och öka återanvändning.	Årligen under planperioden	Kommunstyrelsen och SSAM	1
1e	Utveckla och tillgängliggöra pedagogiskt material för att höja kunskap och inspirera till beteendeförändring för ökat avfallsförebyggande i skolor, ideella organisationer och liknande.	2021	SSAM	2
1f	Införa system för cirkulering av kommunägda möbler och inventarier i kommunerna.	2022	Kommunstyrelsen	1
1g	Implementera Livsmedelsverkets nationellt antagna metodik för att minska, mäta och följa upp matsvinnet.	2021	Kommunstyrelsen	1
1h *	Efterfråga, utvärdera och använda återbrukat byggmaterial i minst ett projekt vid ny- eller ombyggnation av kommunägda bostäder och lokaler.	2021 (senast påbörjat)	Kommunägda bostads- och fastighetsbolag alternativt ansvarig nämnd för kommunala fastigheter	1
1i	a. Inventera återbrukbart material vid rivning av kommunägda fastigheter (eller delar av fastigheter). Inventeringen ska ingå som en del i såväl rivningsinventeringen som i rivningsplanen. b. Genomföra inventering av framtida byggnations- och rivningsprojekt i kommunägda fastigheter för att identifiera återbruksmöjligheter och lämpliga matchningar.	2023	Kommunernas bostads- och fastighetsbolag alternativt ansvarig nämnd för kommunala fastigheter	1

Kommentarer mål 1:

- Indikatorer: Med processer avses åtgärder, exempelvis för att ersätta engångsprodukter, för att systematiskt minska avfallsmängderna inom ett eller flera verksamhetsområden, exempelvis efter Göteborgs stads modell.
- Delmål 1.2: Senast 2020 fastställs ett utgångsvärde för matsvinn. För att minska matsvinnet tillämpas Livsmedelsverkets nationellt antagna metodik. Fokus på matsvinn är på boenden och skolor i detta skedet.
- 1a: Verksamhetsområde kan vara skola, kontor, it-sektorn, äldreboenden.
- 1h: Byggmaterial som anses lämpliga att återbruka måste klara dagens lagkrav på exempelvis hållfasthet, kemikalieinnehåll, energivärde osv.

*Mål 2: Mängden mat- och restavfall samt brännbart grovavfall ska minska med 25 % per person till 2025 **

Indikator:

- Målet följs upp genom att aktiviteterna i handlingsplanen genomförs
- Uppföljning av den totalt insamlade mängden mat- och restavfall per invånare och år (kg/person och år) *
- Uppföljning av den totalt insamlade mängden brännbart grovavfall per invånare och år (kg/person och år) *

	Handlingsplan mål 2			
	Aktivitet för att nå målet	***Tidplan, senast slutfört om inte annat anges***	***Ansvarig***	***Resurser***
2a	Erbjuda 100 % av villor och fritidshus fyrfackinsamling till 2025.	2025	SSAM	3
2b	Införa källsortering vid 100 % i de kommunala bostadsbolagens fastigheter.	2023	Kommunägda bostads- och fastighetsbolag	3
2c	Främja utökad källsortering och insamling av farligt avfall hos privata fastighetsägare och verksamhetsutövare genom information och rådgivning.	2022	SSAM	1
2d*	Införa källsortering av matavfall, förpackningar och returpapper i samtliga kommunägda samhällsfastigheter. Källsortering ska vara tillgänglig för personal, brukare och besökare.	2022	Kommunstyrelsen rapporterar, samtliga verksamheter utför.	3
2e*	Införa källsortering i gatu- och parkmiljö i centrumkärnorna i tätorter med över 3000 invånare.	2022	Nämnd med ansvar för skötsel av offentlig miljö	2
2f	Införa textilinsamling på alla ÅVC-anläggningar.	2020	SSAM	1
2g	Införa insamling av återbruksmaterial på alla ÅVC-anläggningar.	2020	SSAM	1
2h	Genomföra pilotprojekt gällande fastighetsnära insamling av textil i allmännyttiga bostadsområden.	2021	Kommunägda bostadsbolag	1
2i	Kompostera och tillverka jord av den del av trädgårdsavfallet som är lämpligt för ändamålet.	2021	SSAM	3
2j	Genomföra strategiska kommunikationsinsatser som styr mot ökad återvinning och ökad återbruksinsamling.	Årligen under planperioden	SSAM	1
2k	Medverka till att etablera en verksamhet där material från bygg- och rivningssektorn återbrukas.	2022	SSAM	3
2l*	Informera i samband med handläggning av rivningslov om att inventering av återanvändbart material bör göras.	2021 (senast påbörjat)	Nämnd med ansvar för bygg- och rivningslov och SSAM	1
2m	Utöva tillsyn över planerad och faktisk hantering av avfall inklusive schaktmassor som del i den ordinarie tillsynsverksamheten.	2023	Nämnd med ansvar för tillsyn enligt miljöbalken	2
2n	Ställa krav i kommunorganisationernas samtliga bygg- och rivningsupphandlingar på att rivningsavfallet ska källsorteras minst enligt Byggföretagens riktlinjer för basnivå, plus ytterligare en avfallsfraktion. Efterfråga återvinning och återanvändning av jord- och schaktmassor.	Hela planperioden	Kommunstyrelsen och kommunernas bostads- och fastighetsbolag alternativt ansvarig nämnd för kommunala fastigheter	1
2o*	Samverka med aktörer inom serverings- och butiksledet för att genomföra åtgärder med syfte att minska matsvinnet.	2021 (senast påbörjat)	SSAM	1
2p	Renheten på insamlat matavfall följs och redovisas i procent en gång årligen.	Hela planperioden	SSAM	1

Kommentar mål 2:

- Målformulering mål 2: Målet avser 25 % minskning av mat- och restavfall samt 25 % minskning av brännbart grovavfall. Jämförelseår för mål 2 är 2015 för mat- och restavfall samt 2018 för grovavfall.
- Indikatorer: Med mängderna brännbart grovavfall räknas endast fraktionen ”Rest efter sortering” (tidigare brännbart grovavfall).
- 2d: Till samhällsfastigheter räknas: äldreboenden och övriga boenden, skolor, förskolor, kommunhus i kommunal ägo. Källsortering ska finnas såväl i inre som yttre miljö där behov föreligger. Uppföljning bör göras både hos fastighetsägare och hos verksamheterna.
- 2e: Med källsortering i gatu- och parkmiljö avses källsortering av minst förpackningar av färgat och ofärgat glas, plastförpackningar, pappersförpackningar, övrigt. Önskvärt också: möjlighet för insamling av cigarettfimpar och pant.
- 2l: SSAM tar fram kommunikationsmaterialet kopplat till aktiviteten.
- 2o: Samverkan med aktörer inom serverings- och butiksledet kan exempelvis innebära etablering av kontakter, skapa ett forum, genomföra evenemang för att gemensamt arbeta för att minska matsvinnet.

*Mål 3: Minst 70 % av allt matavfall som uppkommer i kommunerna ska samlas in separat för biologisk behandling senast 2025 *.*

Indikator:

- Målet följs upp genom att aktiviteterna i handlingsplanen genomförs
- Källsorteringsgrad för matavfall (%) *
- Total insamlad mängd matavfall (ton)

	Handlingsplan mål 3			
	Aktivitet för att nå målet	***Tidplan, senast slutfört om inte annat anges***	***Ansvarig***	***Resurser***
3a	Genomföra årliga strategiska kommunikationsinsatser som styr mot ökad insamling av matavfall.	Årligen under planperioden	SSAM	1
3b	Arbeta strategiskt för att öka mängden insamlat matavfall hos verksamheter och offentlig förvaltning.	Årligen under planperioden	SSAM	1
3c	Arbeta strategiskt för att öka mängden insamlat matavfall i flerbostadshus.	Årligen under planperioden	SSAM	1
3d	Genomföra plockanalyser i samtliga kommuner i lämplig omfattning.	2021-2025	SSAM	2
3e*	Informera restauranger om möjligheten och miljövinsten med att sortera ut matavfall och fettavfall.	2022	SSAM	1

Kommentarer mål 3

- Målformulering: Till målet räknas avfall som kommer från såväl villor, flerbostadshus som från verksamheter.
- Indikator: Beräkning av källsorteringsgraden för matavfall görs utifrån plockanalysresultat på mängden matavfall i restavfallet och mängden invägt utsorterat matavfall (kg/år). Beräkningen görs genom att dividera invägd mängd utsorterat matavfall med total mängd matavfall som uppkommer (både i restavfallet och matavfallet). Den teoretiska mängden matavfall i restavfallet beräknas utifrån plockanalysresultat på restavfallet för kommunerna. Utförandet av plockanalyser ska ske enligt Avfall Sveriges manual för plockanalys av hushållens mat- och restavfall, Rapport 2017:31.
- 3e: SSAM tar fram kommunikationsmaterialet kopplat till aktiviteten.

Mål 4: Miljöpåverkan från historisk och nuvarande avfallshantering ska minska

Delmål:

4.1 * Mängden farligt avfall i restavfallet ska inte överstiga 15 g/hushåll och vecka.

4.2 *Nedlagda deponier i hela kommunerna ska inventeras och riskklassas enligt nationella riktlinjer. För prioriterade deponier ska åtgärds- och kontrollprogram tas fram.

4.3 Inom SSAM:s verksamhetsområde ska 100 % av de renhållningsrelaterade transporterna ske med förnyelsebara bränslen senast 2025.

4.4 Inom SSAM:s verksamhetsområde ska bränsleförbrukningen minska med 5 % från 2020 till 2025 i de renhållningsrelaterade transporterna.

Indikator:

- Målet följs upp genom att aktiviteterna i handlingsplanen genomförs
- Mängden farligt avfall i restavfallet följs upp med plockanalys av restavfall (g/hushåll och vecka).
- Bränsleförbrukningen från sophämtning, transporter på återvinningscentraler, borttransport av avfall (m^3 diesel/ton insamlat avfall, m^3 HVO/ton insamlat avfall, m^3 biogas/ton insamlat avfall)

	Handlingsplan mål 4			
	Aktivitet för att nå målet	***Tidplan, senast slutfört om inte annat anges***	***Ansvarig***	***Resurser***
4a*	Inventera och riskklassa nedlagda deponier med det underlag som finns tillgängligt. Med hjälp av tillgängligt underlag ska en prioriteringsordning göras utifrån risk men även utifrån behov av exploatering.	2025	Renhållningsansvarig nämnd	2
4b	Inventera fordon i SSAM:s organisation och se över krav på bränsle i avtal med entreprenörer.	2021	SSAM	1
4c	Genomföra strategiska kommunikationsinsatser som styr mot att det farliga avfallet samlas in på ett korrekt sätt.	2022	SSAM	1

Kommentar mål 4

- Delmål 4.1: Avser farligt avfall inklusive elavfall och batterier. Medelvärde av mängden farligt avfall i sorterat restavfall är 20 gram per hushåll och vecka för både småhus och flerbostadshus, enligt sammanställning av plockanalyser från olika kommuner i Sverige, Avfall Sverige Rapport 2016:28.
- Delmål 4.2: Med renhållningsrelaterade transporter avses alla SSAM:s egna transporter, sophämtningen, slamtömningen samt transporter av brännbart avfall till förbränning.
- Aktivitet 4a: Naturvårdsverkets Metodik för inventering av förorenade områden, rapport 4918, och Statens geotekniska instituts publikation 14, information och råd om inventering, undersökning och riskklassning av nedlagda deponier ska tillämpas vid inventeringen.

Mål 5: Nedskräpningen i kommunerna ska minska

Delmål:

5.1 Kommuninvånarnas kunskap om problemet med nedskräpning ska öka och fler väljer att inte skräpa ner.

Indikator:

- Målet följs upp genom att aktiviteterna i handlingsplanen genomförs
- Skräpmätning enligt Håll Sverige Rents metod (kg/m2)
- Resultat om attityder kopplade till nedskräpning i SCB:s medborgarundersökning.

	Handlingsplan mål 5			
	Aktivitet för att nå målet	***Tidplan, senast slutfört om inte annat anges***	***Ansvarig***	***Resurser***
5a	Genomföra utredning av hur organisationen ska utformas för att arbeta med förebyggande och åtgärdande av nedskräpning i kommunerna.	2021	Kommunstyrelsen	1
5b	Genomföra skräpmätning på utvalda platser i kommunerna för att följa utvecklingen och effekten av insatser för att minska nedskräpningen.	2022, 2024	Nämnd med ansvar för renhållningsfrågor	2
5c	Utveckla och tillgängliggöra pedagogiskt material, riktat till skolor, ideella föreningar och liknande, för att höja kunskap och inspirera till beteendeförändring för minskad nedskräpning.	2022	Nämnd med ansvar för renhållningsfrågor	2
5d	Genomföra en större kampanj riktad till allmänheten för att uppmärksamma problemet med nedskräpning.	2022	Nämnd med ansvar för renhållningsfrågor	2
5e	Infoga Håll Sverige Rents tilläggsfrågor om nedskräpning i SCB:s medborgarundersökning.	2021 (senast påbörjad)	Kommunstyrelsen	1
5f	Genomföra strategiska kommunikationsinsatser som styr mot minskad nedskräpning.	Årligen under planperioden	Kommunstyrelsen	1

Bilaga 2

Nulägesbeskrivning för avfallshantering i Lessebo, Markaryds, Tingsryds, Växjö och Älmhults kommuner

Innehåll

1 Syfte 3

2 Fakta om kommunerna 4
Lessebo kommun 4
Markaryds kommun 4
Tingsryds kommun 4
Växjö kommun 5
Älmhults kommun 5

3 Organisation för avfallshantering 6

4 Avfall som omfattas av kommunalt renhållningsansvar 7
4.1 Insamlingssystem 7
4.2 Anläggningar för hantering och behandling av avfall 7
4.3 Mängder och behandling 8
4.4 Insamlade mängder 9
4.5 Behandling av avfall 10
4.6 Mat- och restavfall 10
4.7 Grovavfall 13
4.8 Latrinavfall 18
4.9 Slam från enskilda avloppsbrunnar 18
4.10 Farligt avfall 19

5 Avfall som inte ingår i kommunalt renhållningsansvar 22
5.1 Avfall som omfattas av producentansvar 22
5.2 Förpackningar och returpapper 22
5.3 Avfall som uppstår i kommunens verksamhet 22

6 Nedskräpning 24
6.1 Markaryds kommun 24
6.2 Lessebo kommun 24
6.3 Tingsryds kommun 24
6.4 Växjö kommun 24
6.5 Älmhults kommun 24

7 Bränsleförbrukning 25
Lessebo 25
Markaryd 25
Tingsryd 25
Växjö 25
Älmhult 25

1 Syfte

Enligt Naturvårdsverkets föreskrifter om kommunala avfallsplaner om förebyggande och hantering av avfall ska avfallsplanen innehålla en beskrivning av nuläget, som bland annat redovisar avfallsmängder, var avfallet uppkommer och hur det samlas. Det ska vidare finnas översiktliga uppgifter om de avfallsmängder som kommunen inte ansvar för.

2 Fakta om kommunerna

Samtliga ägarkommuner ligger i Kronobergs län och har tillsammans en befolkningsmängd på sammanlagt ca 140 000 människor. Rutiner och kapacitet för avfallshantering har varierat mellan kommunerna historiskt. En målsättning med att samarbeta i ett gemensamt ägt avfallsbolag är att en stor del av de avfallsrelaterade åtagandena som vilar på kommunen kommer att effektiviseras och likriktas.

	Lessebo	Markaryd	Tingsryd	Växjö	Älmhult
Antal invånare	8733	10320	12393	94129	17651
Minskning sedan föregående år	-47	60	14	1562	83
Flerbostadshus	893	1419	1393	19909	2349
Småhus	2803	3331	4586	19400	5307
Fritidshus	514	1055	1955	1 862	1475

Tabell 1. Uppgifter per kommun för befolkningsmängd 2019, fördelning av boendetyp för 2019 Antalet fritidshus är en del av antalet småhus i kommunen som saknar fast boende. Källa: SCB

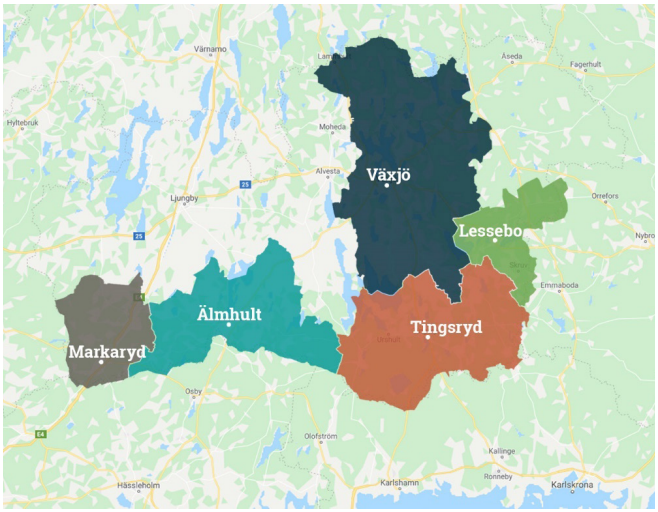

Figur 1. Utbredning av kommunerna, respektive kommuns centralort markerad.

Lessebo kommun

Kommunen består av fyra tätorter, vilka är Lessebo, Hovmantorp, Kosta och Skruv. I samtliga orter finns full samhällsservice i form av förskolor, skolor och äldreboenden. Den största delen, 89 % av invånarna, bor i en tätort.

Kommunens största företag är Lessebo Paper AB (gamla bruket) som tillverkar finpapper samt Orrefors Kosta Boda som bedriver tillverkning och försäljning av glas, hotellverksamhet, outlet-butik, turistsatsningar m.m.

Kommunen har satt ett mål om att öka invånarantalet till 10 000 personer år 2025. Lessebo kommun har haft en stadig befolkningsökning sedan 2005, med undantag för 2019. I och med detta mål håller nya bostadsområden på att tas fram, under 2019 och 2020 kommer ca 150 nya bostäder att byggas. Dessa är uppdelade i både villor och flerbostadshus. Även nya industriområden håller på att tas fram, för att kunna möjliggöra etablering av fler företag. Förskolor och skolor har expanderat de senaste två åren, samt planer på nybyggnationer finns redan framtaget.

Markaryds kommun

Markaryds kommun består av tre tätorter, vilka är Markaryd, Strömsnäsbruk och Traryd. Kommunen har haft en negativ befolkningsutveckling sedan mitten på 70-talet fram till 2005 och därefter en ökande trend.

Kommunens största företag är Nibe AB. Ytterligare privata stora företag är Konecranes, MMA och Lindvalls Chark. Som komplement till dessa mer kända företag finns en rik flora av lego- och underleverantörsindustrier med stor tillväxtpotential.

I kommunen pågår en stor byggnation av både villor och hyresrätter, sammanlagt har ca 150 hyresrätter och ett 10-tal villor byggts. De närmaste åren räknar kommunen med ytterligare lika många. Vidare har stora kommunala investeringar gjorts som bland annat resulterat i byggnationer av skolor och idrottshallar. Ny industrimark exploateras också för närvarande.

Tingsryds kommun

Befolkningen är spridd över hela kommunen med en befolkningstäthet på 12 inv./km2. Den långtgående befolkningstrenden är i nedåtgående, medan prognoserna pekar på en stabilisering på knappt 12 000 invånare. I centralorten Tingsryd bor ca 3 000 personer och 4 500 totalt i kommunens övriga sex tätorter. På småorter (under 200 invånare) och ren landsbygd bor resterande 4 900 personer, det vill

säga ca 40 % bor på småorter och landsbygd. Besöksnäringen i kommunen är mycket stark för att vara en inlandskommun, där 15 campingar och övrig stuguthyrning bidrar till att antalet gästnätter är högst i Kronobergs län under sommarmånaderna juni till augusti (143 000 år 2019 enligt SCB).

Tingsryds kommun är den största arbetsgivaren med cirka 1 200 anställda. Näringslivet i kommunen består av små- och medelstora företag. Bland de större företagen finns Nelson Garden, Holtab, Orthex, Trensums, Linder Aluminiumbåtar och Ryds Båtindustri. Företagen i kommunen representerar en mängd olika branscher och inriktningar som t. ex. högteknologiska företag, företag med stor exportandel och även många företag i branscherna upplevelse- och turism, jord- och skogsbruk samt vård- och omsorg.

Växjö kommun

Kommunens största samhälle är Växjö stad. Andra viktiga tätorter är Lammhult, Åby, Braås, Rottne, Åryd, Furuby, Ingelstad och Gemla.

Befolkningen växer stadigt i kommunen. Ökningen sker främst i Växjö stad men flera av de mindre orterna har över tid också en växande befolkning. Trenderna varierar från ort till ort och beror på många olika faktorer som invandring, utflyttning av unga och nybyggnation.

Ca 75 % av befolkningen bor i Växjö tätort och ca 25 % av befolkningen bor på landsbygden eller i de mindre orterna. Befolkningsprognosen pekar på en fortsatt stabil utveckling för kommunen.

Växjö kommun har ett mångfacetterat näringsliv med ca 7 000 företag i olika branscher och storlekar. De största branscherna är verkstad, företagstjänster/IT, bygg och partihandel. De största företagen är Volvo och Södra Skogsägarna. I Växjö tätort är även Linnéuniversitetet en stor arbetsgivare.

Den största utvecklingen, fram till 2030, kommer att ske i Bäckaslöv, Västra Mark, södra delen av Växjö och Tofta sjöstad samt i Teleborgs och Norremarks centrum. Det ska även finnas goda förutsättningar för ett starkt och framtidsinriktat näringsliv att etablera sig i attraktiva stadsmiljöer och de mer ytkrävande och störande verksamheterna kan expandera i området runt flygplatsen. Lammhult och Braås tillsammans med Rottne och Ingelstad är orter som ska stärkas som bostads-, arbets-, handels- och serviceort och som ska serva ett större omland av landsbygd.

Älmhults kommun

Kommunen består av centralorten Älmhult samt de största tätorterna Diö, Liatorp och Eneryda. Drygt 60 % av befolkningen bor i centralorten och drygt 20 % bor på landsbygd. Resterande del är bosatt i någon av de övriga tätorterna.

Befolkningstillväxten har under senare år varit kraftig och år 2017 blev kommunen utsedd till Årets tillväxtkommun i Sverige. Under dagtid är befolkningen ännu högre. Det är ungefär 3 500 personer som pendlar till Älmhult varje dag för att arbeta. Till det kommer ett stort antal affärsresenärer och andra besökare som dagligen finns här.

Befolkningsprognosen pekar på en fortsatt stabil utveckling för kommunen. Befolkningen har under senare år genomsnittligt ökat med över 2 % om året och prognosen fram till 2031 pekar mot att den framtida befolkningsutvecklingen också kommer att befinna sig strax över 2 % om året. Detta drivs till stora delar av det lokala näringslivets starka utveckling.

I Älmhult har det gjorts stora investeringar de senaste åren och ytterligare satsningar är på gång. Företag expanderar och bygger, här uppförs nya bostäder och skolor. Älmhult har unika förutsättningar med IKEA, världens största inredningsföretag, på orten. Andra stora arbetsgivare är Elme Spreader, SwePart Transmission, Invacare och Stena Aluminium.

3 Organisation för avfallshantering

Södra Smålands avfall och miljö AB ansvarar sedan 2019-01-01 för de uppgifter som enligt miljöbalken får finansieras av avfallstaxan som insamling, transport och omhändertagande av hushållens avfall samt kundkontakter och fakturering. Bolaget äger även avfallsanläggningarna (dock ej nedlagda deponier) och förbehandlingsanläggningen för produktion av slurry från matavfall, som sedan blir biogas på Häringetorps avfallsanläggning.

Till grund för bolagets verksamhet ligger respektive kommuns renhållningsordning och renhållningstaxa, som SSAM tar fram förslag på och som beslutas av respektive ägarkommuns kommunfullmäktige. Renhållningsordning och renhållningstaxa sätter, tillsammans med bolagsordning, aktieägaravtal samt ägardirektiv, ramarna för bolagets verksamhet.

Respektive kommun ansvarar för avfallsfrågor som minimering av avfall inom den egna verksamheten, hantering av nedskräpning, nedlagda deponier, att avfallsfrågor omhändertas i fysisk planering, bygglov, tillsyn av miljöfarlig verksamhet m.m.

4 Avfall som omfattas av kommunalt renhållningsansvar

4.1 Insamlingssystem

Insamling av avfall vid bostäder

Insamling av avfall i villor sker med upphandlad entreprenör i Växjö, Lessebo och Tingsryds kommuner. I Älmhults och Markaryds kommuner samlas avfallet i villor in i SSAM:s regi.

I samtliga fem kommuner finns från och med utgången av 2020 ett fullt utvecklat system för villor med fastighetsnära insamling av restavfall, matavfall och förpackningar genom det så kallade fyrfackssystemet. Införande av fyrfackssystemet för fritidshus i samtliga fem kommuner slutförs under våren 2021.

SSAM:s fyrfackssystem är ett sorteringssystem med två avfallskärl på vardera 370 liter, där varje kärl är indelat i fyra fack. Detta möjliggör att matavfall, restavfall, förpackningar och tidningar kan källsorteras direkt i kärlen. Även lampor och batterier sorteras direkt i en separat box. Samtliga flerbostadshus i kommunerna erbjuds matavfallsinsamling.

SSAM erbjuder inte insamling av förpackningar i flerbostadshus. Denna insamling hanteras av förpackningsindustrins godkända entreprenörer. Diskussioner förs om lämplig lösning som producenterna ska erbjuda. Planering av insamlingsstationer för flerbostadshus görs i samråd med fastighetsägare.

Konsumentnära insamling av elavfall

Konsumentnära insamling av avfall är insamlingsplatser som ligger i anslutning där konsumenter kan köpa produkter, som till exempel vid butiker. Vanligast är en form av skåp för insamling av mindre farligt avfall exempelvis småbatterier, lågenergilampor, glödlampor och mindre elavfall (exempelvis mobiler och eltandborstar). I Växjö kommun finns den så kallade Samlaren tillgänglig i sex butiker och i Tingsryd kommun i fem butiker.

Källsortering i samhällsfastigheter

System för källsortering tillgängliga för brukare och besökare saknas idag i många av kommunernas samhällsfastigheter. Verksamheter som idag har källsortering i viss omfattning är kommunhus, storkök och förskolor, men det saknas i majoriteten av andra samhällsfastigheter.

Papperskorgar och källsortering i offentlig miljö

Avfallet som samlas in i papperskorgarna som är placerade på torg, parker o. dyl. går till förbränning. I Växjö stad finns möjlighet till källsortering på nio platser för färgat och ofärgat glas, plast, papper samt restavfall. Verksamheten har pågått sedan 2018 och personalen har mestadels positiva upplevelser av driften med förhållandevis lite merarbete på grund av felsortering och få problem med fåglar.

4.2 Anläggningar för hantering och behandling av avfall

Häringetorps avfallsanläggning, Gemla

På Häringetorp avfallsanläggning i Växjö kommun sker mellanlagring, sortering, behandling och deponering av avfall. Även farligt avfall mellanlagras och deponeras på anläggningen. På avfallsanläggningen lastas material från återvinningscentraler och avfall från fastighetsnära insamling från villahushållen i kommunerna, innan transport sker till återvinningsanläggningar för respektive materialslag. En del material sorteras och krossas innan omlastning för vidare transport. På Häringetorp finns också förbehandlingsanläggning för matavfall, där det tillverkas slurry som sedan transporteras vidare till biogasanläggningen på Sundets avloppsreningsverk. Vidare sker behandling av förorenad jord och kompostering av trädgårdsavfall på anläggningen.

Lakvatten från deponi och behandlingsytor renas lokalt och släpps till recipient. Insamling av deponigas sker från den gamla deponin och används för uppvärmning av lokaler.

Äskya avfallsanläggning, Älmhult

På Äskya avfallsanläggning i Älmhults kommun, sker mellanlagring, sortering, behandling och deponering av avfall. Även farligt avfall mellanlagras och deponeras på anläggningen. På avfallsanläggningen lastas material från återvinningscentraler och avfall från fastighetsnära insamling från villahushållen i kommunerna, innan transport sker till återvinningsanläggningar för respektive materialslag. En del material sorteras och krossas innan omlastning för vidare transport. Lakvatten från deponi och behandlingsytor renas lokalt och släpps till recipient.

Återvinningsstationer

För de fastighetsägare som väljer att inte ha fastighetsnära insamling finns återvinningsstationer. Återvinningsstationerna är obemannade och kan användas av villaägare, fritidshusägare och boende i flerbostadshus. Förpackningar kan även lämnas på vissa bemannade återvinningscentraler. Förpacknings- och tidningsinsamlingen AB (FTI) ansvarar för insamling av förpackningar och tidningar, vilka också ansvarar för städning m.m. vid återvinningsstationerna.

För insamling av batterier ansvarar El-Kretsen och det finns batteriholkar på de flesta återvinningsstationerna. Textilier kan lämnas på vissa återvinningsstationer, ibland utan skriftliga avtal med kommunen eller FTI.

Kommun	*Antal återvinningsstationer*
Lessebo	6
Markaryd	8
Tingsryd	11
Växjö	57
Älmhult	17

Återvinningscentraler

Alla kommuner har minst en återvinningscentral som tar emot grovavfall och farligt avfall från hushållen. Insamlingsfraktionerna skiljer sig åt mellan de olika återvinningscentralerna till följd av dess storlek, logistiska skäl m.m. Se bilaga 3 för en förteckning av anläggningarna.

Sundets avloppsreningsverk

Sundets avloppsreningsverk är ett kommunalt avloppsreningsverk för Växjö stad. Anläggningen tar också emot avloppsslam från enskilda avlopp, fett från restauranger, matavfallsslurry samt slam från mindre avloppsreningsverk i kommunen. Samtliga materialslag behandlas tillsammans i en rötanläggning för produktion av biogas. Rötresten är certifierad enligt Revaq (certifieringssystem med syfte att bland annat skapa en hållbar återföring av växtnäring) och används som gödsel på åkermark.

Återanvändning och förberedelse för återanvändning

På återvinningscentralerna Norremark, Äskya, Lessebo och Elsemåla finns mottagning av återbruksmaterial. Materialet som lämnas in går till försäljning via ett antal organisationer som SSAM har avtal med.

Arbetsmarknadsavdelningen i Lessebo kommun driver Miljöverkstan i Strömbergshyttan för återanvändning av insamlat material från Lessebo återvinningscentral samt upphämtning i bostäder.

Socialförvaltningen i Älmhults kommun driver Återbruket i Älmhult för återanvändning av insamlat material från Äskya återvinningscentral samt upphämtning i bostäder.

Arbete och Välfärd i Växjö kommun driver Möbelcirkeln för cirkulering av kommunägda möbler och inventarier.

Arbetsmarknads- och integrationsförvaltningen i Markaryds kommun har startat upp en ny del inom serviceteamet, kallad Återbruket för cirkulering av kommunägda möbler och inventarier.

4.3 Mängder och behandling

Mängderna som redovisas nedan är baserade på Avfall Sveriges statistikverktyg Avfall Web som bygger på uppgifter som respektive kommun, och fr. o. m. 2020 SSAM, matar in. Det skiljer sig mellan kommunerna hur statistiken har hanterats, exempelvis hur respektive avfallsslag benämns, vissa avfallsslag har separerats i en kommun och blandats i en annan. Mycket av statistiken bakåt i tiden är osäker och därför visas inga historiska data i materialet till avfallsplanen. Sedan bolagsbildningen har det varit svårt att sammanställa säkra uppgifter på insamlade mängder fullt ut. Från och med 2019 års värden kommer SSAM att ansvara för att föra statistik, det kommer då vara lättare att jämföra kommunerna sinsemellan.

Mängderna farligt avfall från hushållen i Tingsryd innehåller enbart impregnerat virke, då statistik för övrigt farligt avfall inte har gått att få fram.

Mängden avfall från hushåll (mat- och restavfall, grovavfall inkl. trädgårdsavfall, förpackningar och returpapper samt farligt avfall och elavfall, dock ej slam och andra flytande fraktioner) för Sverige som helhet är motsvarande uppgift (2018) ca 466kg per invånare[1].

Avfallsmängderna per person, skiljer sig väsentligt mellan kommunerna, vilket framgår av tabell 2. Orsakerna till variationerna behöver analyseras djupare innan någon slutsats kan redovisas.

1 *Källa: Avfall Sverige 2017, "Svensk Avfallshantering 2018". Uppgiften avser förhållanden under år 2017.*

4.4 Insamlade mängder

	Lessebo	Markaryd	Tingsryd	Växjö	Älmhult	Totalt SSAM
Matavfall (ton)	101	0	53	4 599	403	5 156
Restavfall (ton)	2 242	2 255	2 431	15835	3 620	26 383
Deponi (ton)	303	139	352	1 068	493	2 355
Grovavfall (inkl träavfall) (ton)	1 728 inkl trädgårdsavf	1 059 exkl trädgårdsavf	3 002 inkl trädgårdsavf	14 773 ton inkl trädgårdsavf	2 575 inkl trädgårdsavf	23 137
Brännbart grovavfall (ton)	474	589	631	2 932	742	5 368
Hushållens farliga avfall (ton)	189	243	348	1 299	618	2697
Latrinavfall och slam från enskilda brunnar (ton)	0	0	1 738	40	2 623	4 401
Fett (ton)	0	0	0	2	1	3
Summa exkl slam, fett och latrin (ton)	5 037	4 285	6 817	40 506	8 451	65 096
Mängd hushållsavfall per invånare (kg/inv)	556	468	451	460	433	
Mängd restavfall per invånare (kg/inv)	252	210	183	155	194	
Mängd brännbart grovavfall per invånare (kg/inv)	54	57	50	31	42	
Total mängd hushållsavfall (ton)	5 037	4 285	8 555	40 548	11 075	

Tabell 2. Insamlade mängder hushållsavfall i kommunerna 2019, uppgifter från avfall web. Färgkodning enligt värderingssystemet i avfall web: röd: dålig hållbarhet, orange: mindre god hållbarhet, gul: god hållbarhet, (grön: mycket god hållbarhet). Mängd grovavfall i Markaryd är exklusive trädgårdsavfall eftersom det inte vägs i dagsläget.

4.5 Behandling av avfall

	Material-återvinning	Biologisk behandling	Förbränning	Deponering
Matavfall (ton)		5 156		
Restavfall (ton)			26 383	
Deponi (ton)				2 355
Grovavfall (ton)	7 537		14 204	
Trädgårdsavfall (ton)		4 940	1 821	
Hushållens farliga avfall (ton)			2 697	
Latrinavfall (ton)		40		
Slam från enskilda brunnar (ton)		4 361		
Fett (ton)		3		
Summa (ton)	7 537	14 500	45 105	2 355
Summa exkl slam, fett och latrin (ton)	7 537	10 099	45 105	2 355

Tabell 3 Behandlingsformer 2019 i samtliga kommuner

4.6 Mat- och restavfall

I tabellen nedan redovisas insamlingssystem, behandling och eventuella nyligen genomförda förändringar.

Kommun	Avfallsslag	Behandling
Lessebo	Matavfall	• Insamling från villor av upphandlad entreprenör till Häringetorp för förbehandling. Transport i egen regi av slurry till Sundets ARV för produktion av biogas. • Insamling av matavfall från flerbostadshus införs under 2020, hämtas av upphandlad entreprenör för transport till Häringetorp för förbehandling. • Insamling av matavfall från företag och verksamheter införs under 2020, hämtas av upphandlad entreprenör för transport till Häringetorp för förbehandling. • Ingen hämtning av animaliska biprodukter från livsmedelsbutiker i kommunen.
	Restavfall	• Insamling och transport av upphandlad entreprenör till Häringetorp för mellanlagring. Transport av upphandlad entreprenör för energiåtervinning.
	Förpackningsavfall	• Insamling från villor av upphandlad entreprenör till Häringetorp för mellanlagring, därefter transport av upphandlad entreprenör för återvinning.
	Trädgårdsavfall	• Insamling och transport av upphandlad entreprenör till Häringetorp för mellanlagring och behandling.

Markaryd	Matavfall	• Ingen insamling från villor eller flerbostadshus för närvarande. Kommer att påbörjas under 2020 med insamling i egen regi till Äskya för mellanlagring och därefter transport av upphanlad entreprenör till Häringetorp för förbehandling och därefter vidare transport i egen regi av slurry till Sundets ARV för produktion av biogas. • Ingen insamling av matavfall eller animaliska biprodukter från livsmedelsbutiker i kommunen. • Ingen insamling av matavfall från företag och verksamheter.
	Restavfall	• Insamling av upphandlad entreprenör till energiåtervinning. I samband med att fyrfacksinsamling införs hösten 2020 kommer insamling och transport ske i egen regi för mellanlagring på Äskya och transport av upphandlad entreprenör till förbränning.
	Förpackningsavfall	• Insamling från villor fr. o. m. 2020 i egen regi till Äskya för mellanlagring, därefter transport av upphandlad entreprenör för återvinning.
	Trädgårdsavfall	• Insamling av upphandlad entreprenör för mellanlagring och behandling på Alandsköp (i framtiden går det sannolikt till Äskya).
Tingsryd	Matavfall	• Insamling från villor av upphandlad entreprenör till Häringetorp för förbehandling. Transport i egen regi av slurry till Sundets ARV för produktion av biogas. • Insamling av matavfall från flerbostadshus införs under 2020, hämtas av upphandlad entreprenör för transport till Häringetorp för förbehandling. • Insamling av matavfall från företag och verksamheter införs under 2020, hämtas av upphandlad entreprenör för transport till Häringetorp för förbehandling. • Ingen insamling av animaliska biprodukter från livsmedelsbutiker i kommunen.
	Restavfall	• Insamling av upphandlad entreprenör till Häringetorp för mellanlagring. Transport med upphandlad entreprenör för energiåtervinning.
	Förpackningsavfall	• Insamling från villor av upphandlad entreprenör till Häringetorp för mellanlagring, därefter transport av upphandlad entreprenör för återvinning.
	Trädgårdsavfall	• Insamling av upphandlad entreprenör till Häringetorp för mellanlagring och behandling.
Växjö	Matavfall	• Insamling från villor och flerbostadshus av upphandlad entreprenör till Häringetorp för mellanlagring och förbehandling. Transport i egen regi av slurry till Sundets ARV för produktion av biogas. • Insamling av matavfall från företag och verksamheter av upphandlad entreprenör för mellanlagring och förbehandling på Häringetorp, Transport i egen regi av slurry till Sundets ARV för produktion av biogas. • Insamling av matavfall från matavfallskvarnar i storkök i egen regi för transport till Sundets ARV för produktion av biogas. • Insamling av animaliska biprodukter från livsmedelsbutiker i egen regi, transporteras till Häringetorp för behandling och tillverkning av slurry.
	Restavfall	• Insamling av upphandlad entreprenör till Häringetorp för mellanlagring. Transport upphandlad entreprenör för energiåtervinning.
	Förpackningsavfall	• Insamling från villor av upphandlad entreprenör till Häringetorp för mellanlagring, därefter transport av upphandlad entreprenör för återvinning.
	Trädgårdsavfall	• Insamling av upphandlad entreprenör till Häringetorp för mellanlagring och behandling.

Älmhult	Matavfall	• Insamling från villor i egen regi i begränsad omfattning till mellanlagring på Äskya avfallsanläggning. Därefter transport av upphandlad entreprenör till Häringetorp för förbehandling. Därefter transport i egen regi till Sundets ARV för produktion av biogas. Insamling i full skala påbörjas under 2020. • Ingen insamling från flerbostadshus eller företag och verksamheter i kommunen (införs 2021). • Ingen insamling av animaliska biprodukter från livsmedelsbutiker i kommunen. • Insamling av matavfall från skolor transporteras i egen regi till Äskya för att därefter av upphandlad entreprenör transporteras till Häringetorp för förbehandling tillsammans med övrigt matavfall.
	Restavfall	• Insamling i egen regi för transport till Äskya för mellanlagring. Transport av upphandlad entreprenör, för energiåtervinning.
	Förpackningsavfall	• Insamling från villor fr. o. m. 2020 i egen regi till Äskya för mellanlagring, därefter transport av upphandlad entreprenör för återvinning.
	Trädgårdsavfall	• Insamling och transport i egen regi till Äskya för mellanlagring och behandling.

Tabell 4. Insamlingssystem och behandling av hushållsavfall 2020 som hämtas hos fastighetsägare.

4.7 Grovavfall

Insamling av grovavfall sker på SSAM:s 16 återvinningscentraler (se bilaga 3).

Idag benämns delvis avfallsslagen olika beroende på vilken kommun de samlas in i. Under 2020 kommer detta likriktas samtidigt som antal fraktioner per ÅVC också ses över.

Under 2019 öppnade Norremarks kretsloppspark i Växjö den största återvinningscentralen bland ägarkommunerna och där flest fraktioner sorteras ut. Där finns också det mest omfattande insamlingssystemet av återbruksmaterial. Målsättningen är att en huvud-ÅVC i respektive kommun ska ha möjligheter att ta emot ungefär samma avfallsfraktioner som Norremarks kretsloppspark men i anpassad skala.

Kommun	Avfallsslag	Behandling
Lessebo	Wellpapp	Insamling på ÅVC. Transport av upphandlad entreprenör för återvinning.
	Metallskrot	Insamling på ÅVC. Transport av upphandlad entreprenör för återvinning.
	Trä	Insamling på ÅVC. Transport av upphandlad entreprenör till Äskya. Flisning för energiutvinning av upphandlad entreprenör. Rent trä att sorteras ut för fjärrvärme- och elproduktion.
	Plast	Ingen insamling på ÅVC. Påbörjas under 2020.
	Gips	Ingen insamling på ÅVC. Påbörjas under 2020.
	Tyngre massor	Ingen insamling på ÅVC.
	Fönster	Ingen insamling på ÅVC. Påbörjas 2020.
	Brännbart/Rest efter sortering	Insamling på ÅVC. Transport av upphandlad entreprenör. till Häringetorp för mellanlagring. Transport med av upphandlad entreprenör för energiåtervinning.
	Keramik/Isolering/ Deponi	Insamling på ÅVC. Transport av upphandlad entreprenör till Häringetorp för deponering.
	Trädgårdsavfall	Insamling på ÅVC. Transport av upphandlad entreprenör till Häringetorp för mellanlagring. Under 2020 påbörjas kompostering.
	Fallfrukt	Insamling på ÅVC, sorteras som trädgårdsavfall.
	Matolja	Insamling på ÅVC, sorteras som brännbart/rest efter sortering.
	Lastpallar	Insamling på ÅVC. Avhämtning av entreprenör.
	Textil	Insamling på ÅVC, hämtas av entreprenör för återbruk och återvinning.
	Återbruksmaterial	Insamling på ÅVC, hämtas av Miljöverkstan (Lessebo kommun) för återbruk.
	Böcker	Ingen insamling på ÅVC.
	Planglas	Ingen insamling på ÅVC.

Markaryd	Papper (Mixpapper)	Insamling på ÅVC, transporteras av upphandlad entreprenör för återvinning. Under 2020 införs separat insamling av wellpapp.
	Metallskrot	Insamling på ÅVC. Transporteras av Stena recycling för återvinning.
	RT-flis (Träavfall)	Insamling på ÅVC. Upphandlad entreprenör flisar för energiåtervinning.
	Plast	Ingen insamling på ÅVC.
	Gips	Insamling på ÅVC. Transporteras av upphandlad entreprenör för deponering. Under 2020 kommer gips lämnas till återvinning.
	Tyngre massor	Ingen insamling på ÅVC.
	Fönster	Insamling på ÅVC. Glas deponeras. Transport av trä och metall av upphandlad entreprenör för energiåtervinning.
	Fint brännbart/ Rest efter sortering	Insamling på ÅVC. Transport av upphandlad entreprenör till Äskya för mellanlagring. Transport av upphandlad entreprenör till Nybro.
	Grovt brännbart/ Rest efter sortering	Insamling på ÅVC. Transport av upphandlad entreprenör till Nybro.
	Deponi/Keramik och isolering	Insamling på ÅVC, transporteras av upphandlad entreprenör till Äskya för deponering.
	Trädgårdsavfall	Insamling på ÅVC för mellanlagring. Kompostering kommer att påbörjas under 2020.
	Fallfrukt	Insamling på ÅVC, sorteras som trädgårdsavfall.
	Matolja	Insamling på ÅVC, sorteras som brännbart/rest efter sortering.
	Lastpallar	Insamling på ÅVC, hämtas av entreprenör.
	Textil	Insamling på ÅVC, hämtas av entreprenör för återbruk och återvinning.
	Återbruksmaterial	Insamling på ÅVC införs våren 2020, hämtas av entreprenör för återbruk.
	Böcker	Ingen insamling på ÅVC.
	Planglas	Ingen insamling på ÅVC.

Tingsryd	Wellpapp	Insamling på ÅVC. Transport av upphandlad entreprenör för återvinning.
	Metallskrot	Insamling på ÅVC, transport av upphandlad entreprenör för återvinning.
	Trä	Insamling på ÅVC, mellanlagras på Elsemåla, flisning för energiutvinning av upphandlad entreprenör.
	Plast	Ingen insamling på ÅVC.
	Gips	Ingen insamling på ÅVC.
	Hårt ej brännbart, betong, tegel, glas, porslin osv	Insamling på ÅVC, används som konstruktionsmassor på Elsemåla ÅVC.
	Fönster	Ingen insamling av fönster på ÅVC.
	Brännbart/ Rest efter sortering	Insamling på ÅVC, transport av upphandlad entreprenör till Häringetorp för mellanlagring. Transport i egen regi för energiåtervinning.
	Tyngre massor	Ingen insamling av tyngre massor på ÅVC.
	Vegetation	Insamling på ÅVC och trädgårdskompostupplag, transport från via olika upphandlade entreprenörer till Elsemåla för mellanlagring. Blandas med slam från avloppsreningsverk för senare sluttäckning av deponin.
	Mjukt ej brännbart gips, rockull, gullfiber osv	Insamling på ÅVC, transport av upphandlad entreprenör till Häringetorp för deponering.
	Sten, jord	Insamling på ÅVC, används som anläggningsmassor på Elsemåla ÅVC.
	Fallfrukt	Insamling på ÅVC, där det sorteras som vegetationsmassor.
	Soffor och madrasser	Insamling på ÅVC, transport av upphandlad entreprenör till Häringetorp för mellanlagring. Flisning för energiutvinning av upphandlad entreprenör. Transport av upphandlad entreprenör till energiåtervinning.
	Matolja	Insamling på ÅVC, sorteras som brännbart/rest efter sortering.
	Lastpallar	Insamling på ÅVC, hämtas av entreprenör för återvinning och återbruk.
	Textil	Insamling på ÅVC, hämtas av entreprenör för återbruk och återvinning.
	Återbruksmaterial	Insamling på ÅVC, hämtas av två entreprenörer för återbruk.
	Böcker	Ingen insamling på ÅVC.
	Planglas	Ingen insamling på ÅVC.
	Slam från reningsverk	Komposteras på Elsemåla tillsammans med vegetationsmaterial för att användas vid sluttäckningen av deponin på Elsemåla.

Växjö	Wellpapp	Insamling på ÅVC, transport i egen regi till återvinning.
	Metallskrot	Insamling på ÅVC, transport i egen regi till återvinning.
	Trä	Insamling på ÅVC, transport i egen regi till Häringetorp. Försäljning till upphandlad entreprenör för flisning för energiutvinning. Rent trä sorteras ut för att säljas för fjärrvärme- och elproduktion.
	Plast	Insamling på ÅVC, transport i egen regi till Häringetorp för mellanlagring. Transport i egen regi till upphandlad entreprenör.
	Gips	Insamling på ÅVC, transport av entreprenör för mellanlagring på Häringetorp. Transport till återvinning.
	Tyngre massor	Insamling på ÅVC, transport i egen regi till Häringetorp för användning som konstruktionsmassor.
	Fönster	Insamling på ÅVC, transport i egen regi till Häringetorp. Glas deponeras. Transport av trä och metall av upphandlad entreprenör.
	Brännbart/ Rest efter sortering	Insamling på ÅVC, transport i egen regi till Häringetorp för mellanlagring. Transport av upphandlad entreprenör för energiåtervinning.
	Stoppade möbler	Insamling på ÅVC, transport i egen regi till Häringetorp för mellanlagring. Krossning av upphandlad entreprenör. Transport i egen regi till energiåtervinning.
	Keramik/Isolering	Insamling på ÅVC, transport i egen regi till Häringetorp för deponering.
	Trädgårdsavfall	Insamling på ÅVC, transport i egen regi för mellanlagring på Häringetorp. Tillverkning av kompost påbörjas 2020.
	Ris och grenar	Insamling på ÅVC, transport av upphandlad entreprenör för energiåtervinning.
	Matavfall/fallfrukt	Insamling på ÅVC, transport i egen regi till förbehandlingsanläggningen på Häringetorp för tillverkning av slurry. Transport i egen regi av slurry till Sundets ARV för produktion till biogas.
	Matolja	Insamling på ÅVC, transport i egen regi till Häringetorp för mellanlagring och vidare transport till Sundets ARV för produktion till biogas.
	Lastpallar	Insamling på ÅVC, hämtas av entreprenör.
	Textil	Insamling på ÅVC, hämtas av entreprenörer för återbruk och återvinning.
	Återbruksmaterial	Insamling på ÅVC, hämtas av entreprenörer för återbruk.
	Böcker	Ingen insamling på ÅVC.
	Planglas	Ingen insamling på ÅVC.

Älmhult	Wellpapp	Insamling på ÅVC, transport i egen regi till Äskya för mellanlagring. Hämtas av upphandlad entreprenör för återvinning.
	Metall	Insamling på ÅVC, transport i egen regi till Äskya för mellanlagring. Hämtas av upphandlad entreprenör för återvinning.
	Plast	Insamling på Äskya, transporteras i egen regi till Häringetorp för mellanlagring. Transport i egen regi till upphandlad entreprenör.
	Gips	Insamling på Äskya tillsammans med isolering för deponering. Kommer börja samlas in för återvinning under 2020.
	Tyngre massor	Insamling på ÅVC för användning som konstruktionsmassor på Äskya.
	Fönster	Insamling på ÅVC. Glaset deponeras. Upphandlad entreprenör krossar träet för energiåtervinning.
	Brännbart grovavfall från hushåll/Rest efter sortering	Insamling på ÅVC, transport i egen regi till Äskya för mellanlagring. Transport av upphandlad entreprenör till energiåtervinning.
	Trädgårdsavfall	Insamling på ÅVC. Transport i egen regi för mellanlagring och kompostering tillsammans med avsloppsslam från reningsverk med syfte att användas vid sluttäckning av deponin.
	Fallfrukt	Insamling på ÅVC för mellanlagring tillsammans med trädgårdsavfall.
	Matolja	Insamling på ÅVC för transport i egen regi till Häringetorp för mellanlagring för vidare transport till Sundets ARV för produktion till biogas. Mindre mängder går till förbränning.
	Lastpallar	Insamling på ÅVC, hämtning av entreprenör för återanvändning.
	Textil	Insamling på ÅVC, hämtas av entreprenör för återbruk och återvinning.
	Återbruksmaterial	Insamling på ÅVC, hämtas av Återbruket (verksamhet inom socialförvaltningen).
	Böcker	Ingen insamling på ÅVC.
	Planglas	Insamling på ÅVC för deponering.
	Brännbart industri-avfall	Insamling på ÅVC. Transport upphandlad entreprenör till energiåtervinning.
	Betongskrot, asfalt, sten, tyngre massor	Samlas in på ÅVC för användning som konstruktionsmassor på anläggningen.
	Trä och rivningsvirke	Insamling på ÅVC, transport av upphandlad entreprenör som krossar träet för energiåtervinning.
	Planglas	Insamling på Äskya avfallsanläggning för deponering.
	Kalk	Insamling på Äskya avfallsanläggning för deponering.
	Blåbetong	Insamling på Äskya avfallsanläggning för deponering.
	Gipspapper	Insamling på Äskya avfallsanläggning. Blandas med slam från avloppsreningsverk för mellanlagring. Kommer att användas för sluttäckning av deponin.
	Sot/aska	Insamling på Äskya avfallsanläggning för användning som konstruktionsmassor.
	Slam från avloppsre-ningsverk	Transport av upphandlad entreprenör till Äskya avfallsanläggning där det blandas med vegetationsmaterial för mellanlagring. Kommer användas för sluttäckning av deponin.
	Stoftsäck	Insamling på Äskya avfallsanläggning för deponering.
	Gjuterisand	Insamling på Äskya avfallsanläggning för deponering.
	Sand- och sopsand	Insamling på Äskya avfallsanläggning för användning som konstruktionsmassor.

Tabell 5. Förteckning över insamlat grovavfall 2020 i SSAM:s regi (dvs exkluderat förpackningsavfall mm) samt behandlingsform.

4.8 Latrinavfall

Ett fåtal fritidsfastigheter samt campingar, badplatser och liknande finns anslutna till insamling av latrinavfall.

Kommun	Behandling
Lessebo (10 abonnemang)	Hämtas av upphandlad entreprenör och transporteras till upphandlad entreprenör för tillverkning jordförbättringsmedel.
Markaryd (8 abonnemang)	Hämtas av upphandlad entreprenör.
Tingsryd (19 abonnemang)	Hämtas av upphandlad entreprenör och transporteras till upphandlad entreprenör för tillverkning jordförbättringsmedel.
Växjö (103 abonnemang)	Hämtas av upphandlad entreprenör och transporteras till upphandlad entreprenör för tillverkning jordförbättringsmedel.
Älmhult (26 abonnemang)	Hämtas och transporteras i egen regi. Lämnas i separat container på Äskya till deponin.

Tabell 6. Förteckning över insamlat latrinavfall 2020 samt behandlingsform i kommunerna.

4.9 Slam från enskilda avloppsbrunnar

Slam från enskilda avlopp på landsbygden hämtas i SSAM:s regi eller på uppdrag av SSAM enligt nedan.

Kommun	Behandling
Lessebo	Hämtas och transporteras av upphandlad entreprenör, lämnas till reningsverket i Lessebo.
Markaryd	Hämtas och transporteras av upphandlad entreprenör, lämnas i en container för rening och vidare transport till Markaryds reningsverk.
Tingsryd	Hämtas och transporteras av upphandlad entreprenör, lämnas till reningsverket i Tingsryd.
Växjö	Hämtas och transporteras av SSAM, lämnas till Sundets avloppsreningsverk.
Älmhult	Hämtas och transporteras av upphandlad entreprenör, lämnas till reningsverket i Älmhult.

Tabell 7. Förteckning över insamlat slam 2020 från en- och trekammarbrunnar samt behandlingsform i kommunerna.

4.10 Farligt avfall

Farligt avfall uppstår i verksamheter och i hushållen. Mycket av verksamheternas farliga avfall hanteras av privata aktörer, medan hushållens farliga avfall framförallt lämnas in på återvinningscentraler och genom fastighetsnära (ljuskällor och batterier).

Kommun	Avfallskategori	Behandling
Lessebo	Lösningsbaserad färg	Samlas in på ÅVC. Upphandlad entreprenör hämtar för förbränning och återvinning.
	Småkemikalier	Samlas in på ÅVC. Upphandlad entreprenör hämtar för förbränning.
	Oljehaltigt avfall	Samlas in på ÅVC. Upphandlad entreprenör hämtar för förbränning och återvinning.
	Gas	Ingen insamling. Producentansvar.
	Asbest	Samlas in på ÅVC. Transporteras av upphandlad entreprenör till Häringetorp till deponering.
	Tryckimpregnerat trä	Samlas in på ÅVC. Upphandlad entreprenör hämtar för förbränning och återvinning.
	Brandsläckare	Ingen insamling. Producentansvar.
	Elavfall, batterier, ljuskällor	Producentansvar. Samlas in på ÅVC, transporteras av Elkretsens entreprenör till återvinning. Bilbatterier: Hämtas av entreprenör för återvinning. Batterier och ljuskällor samlas också in vid bostäder anslutna till fyrfacksinsamling. Transporteras av upphandlad entreprenör för mellanlagring på Häringetorp. Därefter transport av Elkretsens entreprenör för behandling.
	Vitvaror	Producentansvar. Samlas in på ÅVC, transporteras av Elkretsens entreprenör till återvinning.
	Kyl och frys	Producentansvar. Samlas in på ÅVC, transporteras av Elkretsens entreprenör till återvinning.
Markaryd	Lösningsbaserad färg	Samlas in på ÅVC. Upphandlad entreprenör hämtar för förbränning och återvinning.
	Småkemikalier	Samlas in på ÅVC. Upphandlad entreprenör hämtar för förbränning.
	Oljehaltigt avfall	Samlas in på ÅVC. Upphandlad entreprenör hämtar för förbränning och återvinning.
	Gas	Ingen organiserad insamling, men tas vid behov emot på ÅVC. Upphandlad entreprenör hämtar för förbränning och återvinning.
	Asbest	Samlas in på ÅVC. Körs av upphandlad entreprenör till Äskya för deponering.
	Tryckimpregnerat trä	Samlas in på ÅVC. Upphandlad entreprenör hämtar för förbränning och återvinning.
	Brandsläckare	Ingen organiserad insamling, men tas vid behov emot på ÅVC. Upphandlad entreprenör hämtar för förbränning och återvinning.
	Elavfall, batterier, ljuskällor	Producentansvar. Samlas in på ÅVC, transporteras av Elkretsens entreprenör till återvinning. Bilbatterier: Hämtas av entreprenör för återvinning. Batterier och ljuskällor kommer fr. o. m. 2020 att samlas in vid bostäder anslutna till fyrfacksinsamling. Transporteras av upphandlad entreprenör för mellanlagring på Äskya. Därefter transport av Elkretsens entreprenör för behandling.
	Vitvaror	Producentansvar. Samlas in på ÅVC, transporteras av Elkretsens entreprenör till återvinning.
	Kyl och frys	Producentansvar. Samlas in på ÅVC, transporteras av Elkretsens entreprenör till återvinning.

Tingsryd	Lösningsbaserad färg	Samlas in på ÅVC. Upphandlad entreprenör hämtar för förbränning och återvinning.
	Småkemikalier	Samlas in på ÅVC. Upphandlad entreprenör hämtar för förbränning.
	Oljehaltigt avfall	Samlas in på ÅVC. Upphandlad entreprenör hämtar för förbränning och återvinning.
	Gas	Ingen organiserad insamling, men tas vid behov emot på ÅVC. Upphandlad entreprenör hämtar för förbränning och återvinning.
	Asbest	Samlas in på ÅVC. Transporteras av upphandlad entreprenör för deponering på Äskya.
	Tryckimpregnerat trä	Samlas in på ÅVC. Upphandlad entreprenör hämtar för förbränning och återvinning.
	Brandsläckare	Ingen organiserad insamling, men tas vid behov emot på ÅVC. Upphandlad entreprenör hämtar för förbränning och återvinning.
	Elavfall, batterier, ljusskällor	Producentansvar. Samlas in på ÅVC, transporteras av Elkretsens entreprenör till återvinning. Bilbatterier: Hämtas av entreprenör för återvinning. Batterier och ljuskällor samlas också in vid bostäder anslutna till fyrfacksinsamling. Transporteras av upphandlad entreprenör för mellanlagring på Häringetorp. Därefter transport av Elkretsens entreprenör för behandling.
	Vitvaror	Producentansvar. Samlas in på ÅVC, transporteras av Elkretsens entreprenör till återvinning.
	Kyl och frys	Producentansvar. Samlas in på ÅVC, transporteras av Elkretsens entreprenör till återvinning.
Växjö	Lösningsbaserad färg	Samlas in på ÅVC. Upphandlad entreprenör hämtar för förbränning och återvinning.
	Småkemikalier	Samlas in på ÅVC. Upphandlad entreprenör hämtar för förbränning.
	Kablar	Insamling på ÅVC, transport i egen regi till Stena Recycling för återvinning.
	Gas	Ingen insamling. Producentansvar.
	Asbest	Samlas in på Häringetorp för deponering.
	Tryckimpregnerat trä	Samlas in på ÅVC. Upphandlad entreprenör hämtar för förbränning och återvinning.
	Brandsläckare	Ingen insamling. Producentansvar.
	Oljeskadad jord	Samlas in och mellanlagras på Häringetorp. Behandlas på plats av entreprenör för att sedan användas som sluttäckning. F.n. saknas avtal.
	Elavfall, batterier, ljusskällor	Producentansvar. Samlas in på ÅVC, transporteras av Elkretsens entreprenör till återvinning. Bilbatterier: Hämtas av entreprenör för återvinning. Batterier och ljuskällor samlas också in vid bostäder anslutna till fyrfacksinsamling. Transporteras av upphandlad entreprenör för mellanlagring på Häringetorp. Därefter transport av Elkretsens entreprenör för behandling.
	Vitvaror	Producentansvar. Samlas in på ÅVC, transporteras av Elkretsens entreprenör till återvinning.
	Kyl och frys	Producentansvar. Samlas in på ÅVC, transporteras av Elkretsens entreprenör till återvinning.

Älmhult	Lösningsbaserad färg	Samlas in på ÅVC. Upphandlad entreprenör hämtar för förbränning och återvinning.
	Småkemikalier	Samlas in på ÅVC. Upphandlad entreprenör hämtar för förbränning.
	Oljehaltigt avfall	Samlas in på ÅVC. Upphandlad entreprenör hämtar för förbränning och återvinning.
	Gas	Ingen organiserad insamling, men tas vid behov emot på ÅVC. Upphandlad entreprenör hämtar för förbränning och återvinning.
	Asbest	Samlas in på Äskya. Transporteras i egen regi för deponering på Äskya.
	Tryckimpregnerat trä	Samlas in på ÅVC. Upphandlad entreprenör hämtar för förbränning och återvinning.
	Brandsläckare	Samlas in på ÅVC. Tomma demoleras och sorteras som metall. Övriga transporteras och behandlas av entreprenör.
	Oljeskadad jord	Samlas in och mellanlagras på Häringetorp. Behandlas på plats i egen regi för att sedan användas som sluttäckning.
	Elavfall, batterier, ljuskällor	Producentansvar. Samlas in på ÅVC, transporteras av Elkretsens entreprenör för förbränning och återvinning. Bilbatterier: Hämtas av entreprenör för återvinning. Batterier och ljuskällor kommer fr. o. m. 2020 att samlas in vid bostäder anslutna till fyrfacksinsamling. Transporteras av upphandlad entreprenör för mellanlagring på Äskya. Därefter transport av Elkretsens entreprenör för behandling.
	Vitvaror	Producentansvar. Samlas in på ÅVC, transporteras av Elkretsens entreprenör för återvinning.
	Kyl och frys	Producentansvar. Samlas in på ÅVC, transporteras av Elkretsens entreprenör för återvinning.

Tabell 8. Förteckning över insamling och behandling 2020 av farligt avfall på återvinningscentralerna. Förbränning, återvinning och övrig behandling sker på anläggningar som är godkända för att hantera farligt avfall.

5 Avfall som inte ingår i kommunalt renhållningsansvar

5.1 Avfall som omfattas av producentansvar

5.2 Förpackningar och returpapper

Förpackningar och returpapper samlas in via återvinningsstationer, och i anslutning till flerbostadshus samt verksamheter i Förpacknings- och tidningsinsamlingens (FTI) regi. När insamlingssystemet med fyrfackskärl är fullt utbyggt under 2020 kommer förpackningar också samlas in vid de villor som är anslutna till systemet. Insamling av tidningar och förpackningar sker också på återvinningscentralerna, oftast i FTI:s kärl.

Kommun	Glas (kg/inv)	Papper (kg/inv)	Plast (kg/inv)	Metall (kg/inv)	Tidningar (kg/inv)
Lessebo	29,0	15,9	14,7	1,4	19,5
Markaryd	20,0	23,7	12,3	1,8	17,4
Tingsryd	31,3	18,8	11,3	1,8	18,9
Växjö	16,3	19,5	8,9	2,0	21,8
Älmhult	17,1	15,0	11,3	1,6	14,6
Snitt nationellt 2018	22,1	14,6	7,9	1,7	16,0

Tabell 9. Förteckning över insamlade mängder förpackningsavfall 2019.

5.2.1 Bilar

Ansvaret för omhändertagande av uttjänta bilar faller på producenterna. Uttjänta bilar klassas som farligt avfall tills de tömts på farliga vätskor och komponenter. Bilar innehåller allt från oljor, batterier och elektronik till tungmetaller som bly och kvicksilver. Innehållet av farliga ämnen och komponenter tillsammans med höga återvinningsmål ställer stora krav på hela kedjan från producent till demonteringsföretag.

I samtliga kommuner tas uttjänta bilar omhand av auktoriserade bildemonteringsföretag.

5.2.2 Däck

Ansvaret för omhändertagande av uttjänta däck faller på producenterna. De tar via försäljningsställen av däck emot uttjänta däck för att säkerställa att de återanvänds eller materialåtervinns. SSAM tar i dagsläget emot däck med fälg på Äskya ÅVC. Frågan utreds för närvarande huruvida däck ska tas emot i SSAM:s regi då det är producenternas ansvar.

5.2.3 Läkemedel

Ansvaret för omhändertagande av gamla läkemedel faller på producenterna som via försäljningsställen i kommunerna tar emot läkemedel och i sin tur ombesörjer behandling av avfallet. Läkemedel som ändå felaktigt hamnar på ÅVC tas omhand av upphandlad entreprenör för hantering av farligt avfall.

5.3 Avfall som uppstår i kommunens verksamhet

5.3.1 Slam från reningsverk

Slam från kommunernas avloppsreningsverk används i dagsläget i stor utsträckning som sluttäckning av deponier eller som gödning på odlingsmark.

Kommun	Transport	Behandling
Lessebo: Lessebo, Skruv, Kosta och Bergdala ARV (avloppsreningsverk)	Upphandlad entreprenör	Sluttäckning av deponin i Lessebo kommuns regi.
Markaryds avloppsreningsverk	Upphandlad entreprenör	Mellanlagring på Tingsryds ARV, sluttäckning av deponi.
Tingsryd: Tingsryd, Urshult, Ryd, Korrö, Linneryd och Yxnanäs ARV	Upphandlad entreprenör	Sluttäckning av Elsemåla deponi.
Växjö: Sundet, Berg, Bramstorp, Braås, Dädesjö, Ingelstad, Lammhult, Rottne, Tävelsås, Vederslöv, Åby, Åryd ARV.	SSAM	Avloppsslam rötas på Sundets ARV. Slammet är Revaq-certifierat och används som växtnäring på åkermark. Slam från några av de mindre ARV transporteras till sundet. Några har egen hantering av slam i vassbäddar.
Älmhult, Hallaryd, Häradsbäck, Virestad, Göteryd, Pjätteryd ARV	Upphandlad entreprenör	Mellanlagring på Äskya och sluttäckning av deponi.

Tabell 10. Förteckning över transportör av slam 2020 från kommunens reningsverk samt behandlingsform.

5.4 Övrigt avfall från industrier och verksamheter

5.4.1 Bygg- och rivningsavfall

Vissa mindre avfallsströmmar med bygg- och rivningsavfall går via SSAM:s återvinningscentraler men de stora volymerna sker via privata entreprenörer. I dagsläget finns ingen hantering av återbruk av bygg- och anläggningsavfall. Diskussioner pågår i Lessebo om att samla in material på återvinningscentraler via kommunernas återbruksverksamheter. Bygg- och rivningsindustrin har stora möjligheter att minska mängden avfall. För att mängden material som sorteras ut för återanvändning vid rivning, för att senare byggas in i nya konstruktioner, krävs att en rad frågor utreds, exempelvis hantering i bygglovsskede, mellanlagring av byggmaterial, garantier av materialet och så vidare samt att beställare efterfrågar återanvänt material.

5.4.2 Restaurangavfall

Insamling av matavfall erbjuds alla restauranger i Växjö kommun och kommer att erbjudas i samtliga kommuner från och med 2020. I dagsläget samlas matavfall in från restauranger i Växjö kommun, SSAM bedriver aktivt arbete för att fler ska ansluta sig till insamlingen. Det finns stor potential att öka anslutningsgraden såväl i Växjö kommun som i övriga kommuner i takt med att insamling av matavfall införs.

5.4.3 Fettavskiljarslam

Fettavskiljarslam uppstår vid hämtning från fettavskiljare i anslutning till t.ex. restauranger. Naturvårdsverket har under 2017 kommit med en vägledning om att fettavskiljarslam generellt sett inte bör ses som ett hushållsavfall (och därmed jämförligt avfall) utan som ett verksamhetsavfall. SSAM avser att hämta fettavskiljarslam från anläggningar som har behov av det och erbjuder kunderna hämtning.

Kommun	*Behandling*
Lessebo	Fettavskiljarslam kan hämtas av upphandlad slamentreprenör. Transporteras till Sundet för produktion av biogas.
Markaryd	Fettavskiljarslam kan hämtas av upphandlad slamentreprenör. Transporteras till Sundet för produktion av biogas.
Tingsryd	Fettavskiljarslam kan hämtas av upphandlad slamentreprenör. Transporteras till Sundet för produktion av biogas.
Växjö	Hämtas till viss del i egen regi. Transporteras till Sundet för produktion av biogas.
Älmhult	Fettavskiljarslam kan hämtas av upphandlad slamentreprenör. Transporteras till Sundet för produktion av biogas.

Tabell 11. Förteckning över transport och behandling av fettavskiljarslam i kommunerna.

Arbetet har påbörjats med att kategorisera abonnemang, så att det går att ta fram underlag över hur många restauranger som finns och vilken typ av hämtning de har, detta har dock inte slutförts. Här finns ett framtida utvecklingsområde för att bättre följa upp anslutningsgraden av matavfallsinsamling hos verksamheter samt totala mängder.

5.4.4 Förorenad mark till följd av glasindustrin

Lessebo kommun ingår i det så kallade Glasriket (Lessebo, Uppvidinge, Nybro och Emmaboda). Lessebo kommun har haft en stor mängd glasbruk och idag finns det fyra aktiva bruk. Det äldsta bruket är Kosta som har haft produktion sedan 1742. Vid tillverkningen har såväl arsenik och antimon använts som luttringsmedel, bly använts som stabilisator i kristallglas och andra metaller (bland annat kadmium) som pigment. Som en följd av detta har glasbruksområdena förorenats och vid flertalet glasbruk finns såväl förorenad jord som deponier med glasavfall. Avfall från glasindustrin har historiskt hanterats på ett sätt som leder till stora miljökonsekvenser med bland de mest omfattande föroreningarna i landet som följd. Sanering av glasdeponier är ett komplicerat område. För närvarande är Lessebo kommun med i ett treårsprojekt som har fokus på att verifiera och införa en ny metod för återvinning av blyglas från glasdeponier. Syftet med projektet är att skala upp tekniken för att återvinna glas från glasdeponier och undersöka hur metoden kan implementeras i de pågående saneringarna runt om i Glasriket.

5.4.5 Avfall från skogs- och träindustrin

Skogsnäringen är en central del av ekonomin i alla ägarkommuner. Biprodukter från skogsindustrin, GROT (grenar och toppar), omhändertas och används för produktion av värme, elektricitet och (i Växjö) fjärrkyla. I en långsiktig framtidsbild där ”allt” görs av skogen finns det en risk för brist av dessa biprodukter, men inom överskådlig framtid ser vi en stadig skogstillväxt där endast 80 % av tillväxten avverkas och ett överskott även på GROTen.

Omhändertagande av skogens biprodukter och återförande av askan, bland annat från Sandviksverket, är ett sätt att verka för cirkulär ekonomi och säkerställande av ett naturligt kretslopp för näringsämnen och kolcykeln. Skogen i Sverige har en årlig tillväxt på 16 miljoner m^3. En utmaning är att få skogsbrukarna att ta hand om resterna från skogen. Ofta blir stora restmassor liggande till ingen nytta för biologisk mångfald eller energisystemet.

6 Nedskräpning

Nedskräpning uppstår på olika platser där människor vistas till exempel längs vägrenar, i parker, på gator, i anslutning till snabbmatskedjor och dagligvaruhandel, i anslutning till återvinningsstationer, på torget i samband med torghandel och vid badplatser. Alla kommuner arbetar med att ta upp skräp från offentliga platser men det är organiserat på olika sätt. Ingen kommun arbetar idag aktivt med systematiskt förebyggande av nedskräpning eller skräpmätning.

6.1 Markaryds kommun

I Markaryds kommun är kommunen uppdelad i olika skötselområden där parkpersonal städar, underhåller och tömmer papperskorgar 2 till 3 gånger per vecka sommartid. Utöver parkavdelningens arbete driver Arbetsmarknads- och integrationsförvaltningen ett kompletterande renhållningsarbete inom stråk och områden med högre belastning av nedskräpning. Större nedskräpningsärenden som rör t ex byggavfall, grovsopor och övergivna fordon handläggs av Miljö- och byggförvaltningen där samverkan sker med Tekniska förvaltningen utifrån inarbetade rutiner.

Kommunen har sedan några år tillbaka aktivt arbetat med övergivna fordon och ovårdade tomter vilket har givit ett väldigt positivt resultat.

6.2 Lessebo kommun

I Lessebo centralort är problemet störst i kommunen. De områden som skiljer ut sig är bostadsområdet Hackan med ca 150 lägenheter och stråket mellan Konsum och högstadieskolan Bikupan. I Lessebo centralort städas det sammanlagt 20 timmar per arbetsvecka.

I Hovmantorp är problemet störst vid bostadsområdena Baldersgatan och Bore. Hovmantorp städas sammanlagt 4 timmar per arbetsvecka.

I Kosta är problemet störst vid Kosta outlet. Under största delen av året städas Kosta sammanlagt 2 timmar per arbetsvecka. Under perioderna december, juni, juli och augusti städas outletområdet extra (utöver ovanstående tid). Under dessa månader städas området sammanlagt 5 timmar per arbetsvecka.

Skruv städas 1 timme per arbetsvecka. Dumpning av avfall sker emellanåt i naturmark. Bygg och- miljöenheten handlägger dessa ärenden. Om inte ansvarig för avfallet kan identifieras, får samhällsbyggnadsförvaltningen uppdrag att städa och omhänderta avfallet.

6.3 Tingsryds kommun

I Tingsryds kommun bedrivs och leds arbetet från gatu- och parkenheten inom Tekniska avdelningen på kommunledningsförvaltningen. Arbetet är inriktat på offentliga miljöer, allmänplatsmark, i detaljplanerat område. I vissa fall även utanför detaljplanerat område. I Tingsryd tätort och i Ryd städas runt torgen och töms papperskorgar och hundlatriner tre gånger per vecka. Punktinsatser görs vid behov. En gång i veckan besöks övriga tätorter i kommunen för insatser. Uppskattad tidsåtgång ca 1300 timmar. Badplatser och idrottsplatser sköts av olika föreningar. Det finns inga nämnvärda problem med dumpning av avfall i kommunen.

6.4 Växjö kommun

Tekniska förvaltningen ansvarar för arbetet med att plocka skräp på allmän plats. Parker, badplatser och gångstråk är de mest nedskräpade. Skräp plockas i samband med skötsel av gator och parker efter bedömt behov och varierar under veckan och över året. Behovet av skräpplockning ökar betydligt under sommarhalvåret speciellt i parker och i anslutning till badplatser. I centrala Växjö har nya avfallsbehållare testats det senaste åren. Dels behållare med möjlighet att källsortera i parkerna, och dels smarta behållare med sensorer som larmar när tunnan är full så att tömningen blir behovsstyrd.

Dumpning av avfall sker emellanåt i naturmark. Miljö- och hälsoskyddskontoret handlägger dessa ärenden. Om inte ansvarig för avfallet kan identifieras, får tekniska förvaltningen uppdrag att städa och omhänderta avfallet.

6.5 Älmhults kommun

I Älmhults kommun är det SSAM som tömmer papperskorgar på uppdrag av tekniska förvaltningen. Parkavdelningen utför skräpplockning ca 12 tim per vecka á 360kr ger ca 260 tusen per år. På Stortorget är det mycket skräp kopplat till mat exempelvis pizzakartonger samt fimpar, särskilt i närheten av kommunens takförsedda hammockar. Längs Norra Esplanaden, Älmhults genomgående gata, är fimpar det vanligaste skräpet.

Kommunens stadsvärdar plockar skräp främst på Esplanaden, Maxi Torget och på vår och sommar på Bökhults badplats. Det finns också ett samarbete med särgymnasiet där en person plockar efter förmåga.

Kommunen har en rutin gällande dumpade bilar. Tekniska förvaltningen handläggare dessa ärenden. För övrig dumpning av avfall pågår en uppdatering av rutiner.

7 Bränsleförbrukning

Nedan följer en redovisning över bränsletyper för de transporter SSAM utför.

Lessebo

Sophämtning: HVO.
Containertransporter: Diesel med RME inblandning.
Transporter av slam: Preem evolution diesel med RME-inblandning.
Fordon på ÅVC: Preem evolution diesel med RME-inblandning.

Markaryd

Sophämtning: diesel, kommer gå på biogas under 2020.
Containertransporter: Diesel.
Transporter av slam: Preem evolution diesel med RME-inblandning.
Fordon på ÅVC: icke förnyelsebar diesel, men ska byta till HVO under 2020.

Tingsryd

Sophämtning: HVO.
Containertransporter: Preem Evolution Diesel och diesel med RME-inblandning.
Transporter av slam: Preem evolution diesel med RME-inblandning.
Fordon på ÅVC: RME inblandad diesel, diskussion pågår om byte till HVO.

Växjö

Sophämtning: HVO.
Containertransporter: HVO.
Transporter av slam: HVO.
Fordon på ÅVC: ecopar och HVO, byte planeras till HVO, sannolikt under 2020.

Älmhult

Sophämtning: HVO, kommer gå på biogas fr. o. m. 2020.
Containertransporter: Preem Evolution Diesel och diesel med RME-inblandning.
Fordon på ÅVC: servicebil går på bensin
Tjänstebil: diesel med inblandad förnyelsebart bränsle.
Transporter av slam: Preem evolution diesel med RME-inblandning.
ÅVC: ecopar, diskussioner pågår om byte till HVO.

Bilaga 3

Anläggningar som är av betydelse för att förebygga och hantera avfall

Avfallsplanen ska innehålla uppgifter om de anläggningar som kommunen bedömer vara nödvändiga för att förebygga och hantera det avfall som uppstår i kommunen. Nedan följer en sammanställning av de viktigaste avfallsanläggningarna i Lessebo, Markaryds, Tingsryds, Växjö och Älmhults kommuner.

Anläggningar i SSAM:s regi 2020

Anläggning	*Kommun*	*Verksamhet*	*Tillsynsmyndighet*
Braås ÅVC	Växjö	Återvinningscentral, mottagning av grovavfall	Växjö kommun, miljö- och hälsoskyddsnämnden
Furuby ÅVC	Växjö	Återvinningscentral, mottagning av grovavfall	Växjö kommun, miljö- och hälsoskyddsnämnden
Häringetorp avfallsanläggning och ÅVC	Växjö	Avfallsanläggning med ÅVC-del och deponi, mottagning av avfall för mellanlagring, deponering och behandling.	Växjö kommun, miljö- och hälsoskyddsnämnden
Förbehandlingsanläggning Häringetorp	Växjö	Förbehandling av matavfall för produktion av biogas.	Växjö kommun, miljö- och hälsoskyddsnämnden och Jordbruksverket
Ingelstad ÅVC	Växjö	Återvinningscentral, mottagning av grovavfall	Växjö kommun, miljö- och hälsoskyddsnämnden
Lammhult ÅVC	Växjö	Återvinningscentral, mottagning av grovavfall	Växjö kommun, miljö- och hälsoskyddsnämnden
Norremark ÅVC	Växjö	Återvinningscentral, mottagning av grovavfall	Växjö kommun, miljö- och hälsoskyddsnämnden
Rottne ÅVC	Växjö	Återvinningscentral, mottagning av grovavfall	Växjö kommun, miljö- och hälsoskyddsnämnden
Åby ÅVC	Växjö	Återvinningscentral, mottagning av grovavfall	Växjö kommun, miljö- och hälsoskyddsnämnden
Äskya avfallsanläggning och ÅVC	Älmhult	Avfallsanläggning med ÅVC-del och deponi, mottagning av avfall för mellanlagring, deponering och behandling.	Länsstyrelsen i Kronobergs län
Liatorp ÅVC	Älmhult	Återvinningscentral, mottagning av grovavfall	Älmhults kommun, miljö- och byggnämnden
Elsemåla ÅVC	Tingsryd	Återvinningscentral, mottagning av grovavfall	Länsstyrelsen i Kronobergs Län
Ryd ÅVC	Tingsryd	Återvinningscentral, mottagning av grovavfall	Tingsryds kommun, miljö- och byggnämnden
Rävemåla ÅVC	Tingsryd	Återvinningscentral, mottagning av grovavfall	Tingsryds kommun, miljö- och byggnämnden
Väckelsång ÅVC	Tingsryd	Återvinningscentral, mottagning av grovavfall	Tingsryds kommun, miljö- och byggnämnden

Anläggningar i SSAM:s regi 2020

Anläggning	Kommun	Verksamhet	Tillsynsmyndighet
Trädgårdskompostupplag Björkeberg 1.1	Tingsryd	Mottagning av trädgårdsavfall	Tingsryds kommun, miljö- och byggnämnden
Trädgårdskompostupplag Ryd 1:3	Tingsryd	Mottagning av trädgårdsavfall	Tingsryds kommun, miljö- och byggnämnden
Trädgårdskompostupplag Urshult 1.52	Tingsryd	Mottagning av trädgårdsavfall	Tingsryds kommun, miljö- och byggnämnden
Trädgårdskompostupplag Linneryd 5.40	Tingsryd	Mottagning av trädgårdsavfall	Tingsryds kommun, miljö- och byggnämnden
Trädgårdskompostupplag Örmo 3.1	Tingsryd	Mottagning av trädgårdsavfall	Tingsryds kommun, miljö- och byggnämnden
Trädgårdskompostupplag Rävemåla 1.54	Tingsryd	Mottagning av trädgårdsavfall	Tingsryds kommun, miljö- och byggnämnden
Lessebo ÅVC	Lessebo	Återvinningscentral, mottagning av grovavfall	Länsstyrelsen i Kronobergs län
Alandsköp ÅVC	Markaryd	Återvinningscentral, mottagning av grovavfall	Markaryds kommun, miljö- och byggnadsnämnden

Övriga tillståndspliktiga anläggningar av betydelse i Lessebo, Markaryd, Tingsryd, Växjö, Älmhults kommuner 2020

Namn	Kommun	Verksamhet	Tillsynsmyndighet
Telestads deponeringsanläggning	Växjö	Deponi för jord- och schaktmassor	Växjö kommun, miljö- och hälsoskyddsnämnden
Stena Recycling AB	Växjö	Lagring, sortering av skrot, brännbart, papper, plast och farligt avfall	Växjö kommun, miljö- och hälsoskyddsnämnden
Suez Recycling AB	Växjö	Lagring och omlastning av skrot, byggavfall industriavfall. papper, plast samt mindre mängder farligt avfall.	Växjö kommun, miljö- och hälsoskyddsnämnden
Sweden Recycling	Växjö	Lagring av kvicksilverhaltigt avfall, blyhaltigt avfall, avfall från tandläkarmottagningar	Växjö kommun, miljö- och hälsoskyddsnämnden
Älmeboda Maskinservice	Tingsryd	Bildemontering	Länsstyrelsen i Kronobergs län
Timsfors Bil och traktortjänst	Markaryd	Transport av avfall, återvinning	Markaryds kommun, miljö- och byggnadsnämnden
Södra Sunnerbo Renhållning AB	Markaryd	Transport av avfall, återvinning	Markaryds kommun, miljö- och byggnadsnämnden
SUEZ Recycling AB	Älmhult	Lagring och omlastning av plast, wellpapp, brännbart, blandskrot och elektronik. Mellanlagring av farligt avfall.	Älmhults kommun, miljö- och byggnämnden
STENA Aluminium	Älmhult	Återvinning av aluminium.	Länsstyrelsen i Kronobergs län
Tekniska kontoret, asfaltåtervinning	Älmhult	Behandling och återvinning av asfalt.	Älmhults kommun, miljö- och byggnämnden

Växjö

Förutom ovan listade tillståndspliktiga avfallsanläggningar finns det i kommunen följande anmälningspliktiga avfallsbehandlare; fyra auktoriserade bildemonteringar, tre verksamheter som förbereder elektronikavfall för återanvändning, nio verksamheter som hanterar schaktmassor, två skrothanterare, en verksamhet som tar emot brännbart verksamhetsavfall för sortering och en som tar emot trä för flisning.

Tingsryd

Förutom ovan listade tillståndspliktiga avfallsanläggningar finns det i kommunen följande anmälningspliktiga avfallsbehandlare; en som behandlar asfaltkross, rivningsavfall och farligt avfall, en auktoriserad bilskrotare, ytterligare en som behandlar mellanlagring av främst icke farligt industriavfall från Elsemåla återvinningscentral och en vilande avfallsbehandlare.

Markaryd

Förekommer inga övriga avfallsbehandlare i kommunen.

Lessebo

Förutom ovan listade tillståndspliktiga avfallsanläggningar finns det i kommunen följande anmälningspliktiga avfallsbehandlare; en auktoriserad bildemontering, en verksamhet som behandlar uttjänta ljuskällor och två verksamheter som kan transportera och lagra avfall.

Älmhult

Förutom ovan listade tillståndspliktiga avfallsanläggningar finns det även i kommunen en annan anmälningspliktig avfallsbehandlare som är en auktoriserad bildemonterare, EL-MA Bildemontering KB.

Övriga anläggningar av betydelse i regionen 2020

Namn	Kommun	Verksamhet
Ljungby Energi	Ljungby	Förbränning av rest- och grovavfall
Eksjö Energi	Eksjö	Förbränning av rest- och grovavfall
Nybro Energi	Nybro	Förbränning av rest- och grovavfall
Biogasanläggning Sundet (Växjö kommun)	Växjö	Produktion av biogas och uppgradering till fordonsgas
Swerec i Sverige AB	Värnamo	Återvinning av plast
Van Werven	Borås	Återvinning av plast
Ragn-Sells	Halmstad	Behandling av farligt avfall
Stena Recycling	Halmstad	Behandling av elavfall
Halmstads energi och miljö	Halmstad	Förbränning av rest- och grovavfall

Bilaga 4

Nedlagda deponier

Nedlagda deponier inom Lessebo kommun

Deponins namn	*Fastighets-beteckning*	*Tidigare verksam-hetsutövare*	*Riskklass enligt MIFO, fas 1 (2014)*	*Riskklass enligt annan metod*	*Vidtagna och planerade åtgärder där kommunen varit verksamhetsutövare*
Lessebo brukstipp	Lessebo 9:1	Lessebo kommun	3		Inventering enligt MIFO 1. Håller på att sluttäckas.
Lessebo gamla hushållstipp	Lessebo 9:1	Lessebo kommun	4		Inventering enligt MIFO 1. Håller på att sluttäckas.
Hovmantorps hushållstipp	Kårlanda 1:13	Lessebo kommun	3		Inventering enligt MIFO 1. Ingen åtgärd är planerad.
Kosta hushållstipp	Rislycke 1:7	Lessebo kommun	3		Inventering enligt MIFO 1. Ingen åtgärd är planerad.
Hushållstippen i Skruv	Ljuders-Hästebäck 1:23	Lessebo kommun	4		Inventering enligt MIFO 1. Ingen åtgärd är planerad.
Kyrkbyn Lessebo	Djurhult Norregård 1:12, 1:17, 1:19	Lessebo kommun/ Teknikinvest		4	
Oset Lessebo	Lessebo Bruks Annex 1:1	Klippans finpappersbruk		4	
Lessebo stentipp	Fetebo 2:2	Lessebo kommun		4	
Byggtipp Hovmantorp	Stickan 1	Ragnar Ottosons Bygg AB		4	
Sandviks glasbruk Hovmantorp	Sandvik 8	Sandviks glasbruk/OKB		1	
Udden Hovmantorp	Udden 1 och 8	Lessebo kommun/ Bostadsstiftelsen		1	Sanerad och slutbesiktigad.
Stentipp Hovmantorp	Stickan 1	Lessebo kommun		4	
Barktipp Hovmantorp	Stickan 1	Jespersens Motor		4	
Glasbrukstipp Kosta	Kosta 36:13			1	
Jord- och stubbtipp Kosta	Dåvedshult 11:12	Lessebo kommun		4	
Ångsågen Skruv	Skruv Västergård 1:137	Lessebo kommun		3	

Nedlagda deponier inom Markaryds kommun

Deponins namn	Fastighets-beteckning	Tidigare verksam-hetsutövare	Riskklass enligt MIFO, fas 1	Riskklass enligt annan metod	Vidtagna och planerade åtgärder där kommunen varit verksamhetsutövare
Alandsköp	Alandsköp 1:54	Markaryds kommun	Oklassad		Håller på att sluttäckas
	Brunnen 2 och Brunnen 3	Privat	Oklassad		
	Bråthult 3:1	Munksjö Lagamil	Oklassad		
	Kvarnagård 1:1	Okänd	Oklassad		
	Ljungen1, Ljungen 2, Ljungen 3 och Ljungen 6	Okänd	Oklassad		
	Markaryd 9:1	Okänd	Oklassad		
Smurfit Kappa	Markaryd 7:80	Munksjö Lagamil	Oklassad		Ej miljömässigt motiverat eller ekonomiskt rimligt att genomföra ytterligare åtgärder. Behövs ej någon löpande kontroll enligt Lst.
Vägverkets g:a sandlager	Traryd 3:316	Vägverket	Oklassad		
Alandsköp	Alandsköp 1:54	Markaryds kommun	Oklassad		Håller på att sluttäckas
	Brunnen 2 och Brunnen 3	Privat	Oklassad		
	Bråthult 3:1	Munksjö Lagamil	Oklassad		
	Kvarnagård 1:1	Okänd	Oklassad		
	Ljungen1, Ljungen 2, Ljungen 3 och Ljungen 6	Okänd	Oklassad		
	Markaryd 9:1	Okänd	Oklassad		
Smurfit Kappa	Markaryd 7:80	Munksjö Lagamil	Oklassad		Ej miljömässigt motiverat eller ekonomiskt rimligt att genomföra ytterligare åtgärder. Behövs ej någon löpande kontroll enligt Lst.
Vägverkets g:a sandlager	Traryd 3:316	Vägverket	Oklassad		

Nedlagda deponier inom Tingsryds kommun

Deponins namn	Fastighets-beteckning	Tidigare verksam-hetsutövare	Riskklass enligt MIFO, fas 1 (2006)	Riskklass enligt annan metod	Vidtagna och planerade åtgärder där kommunen varit verksamhetsutövare
Bjällernäs	Bjällernäs 1:107	Ind/Tingsryds kommun	4		Städning
Björkeberg	Björkeberg 1:1	Tingsryds kommun	4		
Dunsmåla	Dunsmåla 1:4	Tingsryds kommun	4		Städning, Vattenprov
Hammarsnäs	Hammarsnäs 1:7	Tingsryds kommun	4		Städning
Hensmåla	Hensmåla 1:54	Tingsryds kommun	4		
Hjortalid	Hjortalid 1:5	Industri	4		Vattenprov
Korrö	Korrö 2:1	Privat	2b		Fortsatt kontroll vid vattentäkt
Linneryd	Linneryd 5:1	Tingsryds kommun	4		
Möckleryd	Möckleryd 1:7	Tingsryds kommun	4		
Ryd 1	Ryd 1:3	Tingsryds kommun	4		Städning, kompletterande täckning
Ryd 2	Okänd	Tingsryds kommun	4		Städning
Rävemåla	Rävemåla 1:54	Tingsryds kommun	4		Städning, provtagning
Skärsjöhult	Skärsjöhult 1:1, 2:1	Tingsryds kommun	4		
Slattesmåla	Slattesmåla 1:28	Tingsryds kommun	4		
Smöramåla	Smöramåla 2:6	Tingsryds kommun	4		Städning
Tingsmåla	Tingsmåla 1:19, 1:50	Tingsryds kommun	4		
Tingsryd 1	Tingsryd 2:34	Tingsryds kommun/Privat	2b		Kontroll av pågående verksamhet, vattenprov i dike
Tingsryd 2	Örnen 13	Tingsryds kommun	4		Städning
Väckelsång 3	Väckelsång 3 12:1	Tingsryds kommun	4		Städning
Älmeboda	Älmeboda 2:30	Tingsryds kommun	4		
Konga 1	Örmo 1:1	Tingsryds kommun	4		
Konga 2	Örmo 1:4	Tingsryds kommun	4		Städning, provtagning
Konga 3	Okänd	Industri	4		
Ryd 3	Okänd	Industri	4		
Elserås	Elserås 1:7	Tingsryds kommun	3 (måttlig risk)		Riskklass enl. MIFO 2012-05

Nedlagda deponier inom Växjö kommun

Deponins namn	Fastighets-beteckning	Tidigare verksam-hetsutövare	Riskklass enligt MIFO, fas 1	Riskklass enligt annan metod	Vidtagna och planerade åtgärder där kommunen varit verksamhetsutövare
Bergsnäs	Bergkvara 6:1	Växjö kommun		2	
Bramstorp	Tegnaby 18:5	Växjö kommun		3	
Bäckalund	Furuby 5:3	Växjö kommun		4	
Böksholm	Sulfiten 1:1	Växjö kommun		2	
Falkvägen-Skogsvägen	Södra Rottne 7:76	Växjö kommun		4	
Fläkten	Fläkten nr.6	Växjö kommun		4	
Fridhem	Åryd 2:1	Växjö kommun		4	
Furuby nya	Furuby 5:3	Växjö kommun		2	Examensarbete med en påbörjad MIFO är gjord.
Fäbromaden	Åryd 1:19	Växjö kommun		2	
Gullhögarna	Rödje 1:1	Växjö kommun		2	Examensarbete med en påbörjad MIFO är gjord.
Hammarnäs a/ Klavreström	Heda 1:16 & 1:4	Växjö kommun		2	
Hammarnäs b/ Klavreström	Klavreda 3:30	Växjö kommun		2	
Helenetorp	Helenetorp 1:9	Växjö kommun		4	
Hollstorp		Växjö kommun		Oklassad	Bedömd av MoH.
Holmsryd	Holmsryd 1:8	Växjö kommun		4	Eventuellt lägga ner kontrollprogrammet
Häringetorp	Häringetorp 1:2	Växjö kommun			Aktiv + Sluttäckt
Höjden	Hemset 1:19	Växjö kommun		4	
Idrottsplatsen	Södra Rottne 23:24	Växjö kommun		4	
Kanalen	Åby	Växjö kommun		4	
Kråketorp	Kråketorp 2:8	Växjö kommun		4	
Ljungsåkra	Vederslöv 7:58	Växjö kommun		4	
Ljungsåsa	Ljungsåsa 1:61	Växjö kommun		2	
Märatorp	Odenslanda 4:7	Växjö kommun		4	
Mästreda	Mästreda 2:8	Växjö kommun		2	Examensarbete med en påbörjad MIFO är gjord.
Möre	Holmsryd 1:8	Växjö kommun		2	
Mörkaskog	Mörkaskog 1:74	Växjö kommun		2	
N:a industriområdet	Norregård 4:73	Växjö kommun		2	
Norremark	Växjö 9:32	Växjö kommun		1	Examensarbete med en påbörjad MIFO är gjord.
Nyborg	Västregård 3:98	Växjö kommun		4	

Tabellen fortsätter på nästa sida.

Nedlagda deponier inom Växjö kommun

Deponins namn	Fastighets-beteckning	Tidigare verksam-hetsutövare	Riskklass enligt MIFO, fas 1	Riskklass enligt annan metod	Vidtagna och planerade åtgärder där kommunen varit verksamhetsutövare
Nykvarn	Furuby 2:17	Växjö kommun		4	
Nöbbele	Nöbbele 2:10	Växjö kommun		3	
Pettersborg	Åbyfors 2:1	Växjö kommun		2	Eventuellt lägga ner kontrollprogrammet.
Rensborg	Persgård 7:2	Växjö kommun		2	
Rävåsen	Torsås 6:1	Växjö kommun		2	Examensarbete med en påbörjad MIFO är gjord.
S:t Sigfridsdeponin		Växjö kommun		Oklassad	Bedömd av MoH.
Skirstippen	Skir 10:48	Växjö kommun		2	Examensarbete med en påbörjad MIFO är gjord.
Skogslund	Tävelsås 11:1	Växjö kommun		4	
Skönarbo	Marklanda 7:1	Växjö kommun		2	Examensarbete med en påbörjad MIFO är gjord.
Smalspåret	Rottne södra 7:76	Växjö kommun		2	Examensarbete med en påbörjad MIFO är gjord.
Strandbjörket	Växjö 10:29	Växjö kommun		4	
Söreskog	Söreskog 1:2	Växjö kommun		4	
Torsås	Torsås 6:1	Växjö kommun		2	
Vartorpsvägen	Rottne Södra 23.4	Växjö kommun		2	
Vedkärr	Vedkärr 2:20	Växjö kommun		3	
Västra mark	Västra industriområdet Smeden 2, 3 och 6, Kopparslagaren 1, 2, och 3, Sadelmakaren 3, Repslagaren 3, Tunnbindaren 3, 4, 5 och 7, Hattmakaren 1, handskmakaren 1, Växjö 8:7, Växjö 8:2, Växjö 8:8	Växjö kommun		2	
Örnvägen-Hökvägen	Södra Rottne 7:190, Södra Rottne 7:191, Södra Rottne 7:193 och Södra Rottne 7:192	Växjö kommun		4	

Nedlagda deponier inom Älmhults kommun

Deponins namn	Fastighets-beteckning	Tidigare verksam-hetsutövare	Riskklass enligt MIFO, fas 1	Riskklass enligt annan metod	Vidtagna och planerade åtgärder där kommunen varit verksamhetsutövare
Göterydstippen	Göteryd 1:1	Älmhults kommun		4	-
Staverydstippen	Staveryd 1:1	Älmhults kommun, alt. Södra skogsägarna		2	-
(Deponi Delary)					
Deponi Ryfors	Göteryds-Ryd 1:1	Älmhults kommun	E	3	-
Deponi Hallaryd	Hallaryd 3:1	Älmhults kommun		4	-
Göteryds sågverk (deponi)	Juddhult 1:20	Göteryds sågverk	2 (gäller hela anläggningen och inte enbart deponin)	3	-
Deponi Pjätteryd 1	Pjätteryd 1:1	Älmhults kommun		4	-
Deponi Pjätteryd 2	Pjätteryd 1:1	Älmhults kommun		4	-
Deponi Sånnaböke	Sånnaböke 1:44	Älmhults kommun		4	-
Möckelns sågverk (deponi)	Sånnaböke 1:47	Möckelns sågverk (försatt i konkurs och verksamheten har upphört), i viss mån även Älmhults kommun		4	-
Deponi Värpeshult 1	Stenbrohults-Värpeshult 2:4	Älmhults kommun		4	-
Deponi Värpeshult 2	Stenbrohults-Värpeshult 2:4	Älmhults kommun		4	-
Bråthults sågverk. (deponi)	Bråthult 1:14, 1:15	Bråthults sågverk	2 (gäller hela anläggningen och inte enbart deponin)	4	-
Deponi Eneryda, Hörda	Hörda 1:20	Älmhults kommun		2	-
Eneryda sågverk 1	Eneryda 8:3	Eneryda sågverk (för närvarande ATA Timber)	2 (gäller hela anläggningen och inte enbart deponin)	3	-
Deponi Virestad	Virestad 1:1	Älmhults kommun		2	-
Deponi Petersborg	Häradsmåla 1:1	Älmhults kommun		4	-
Deponi Torbjörnahult	Torbjörnahult 2:16 (Alternativt Torbjörnahult 1:5	Älmhults kommun		4	-
Häradsbäcks sågverk	Häradsbäck 1:87	-	MKM	-	Sanerat ner till nivåer av MKM.
Deponi vid Snickeri (tidigare CeHå).	Härlunda-Långhult 1:33	Tidigare CeHå Industri AB, numera sannolikt Härlunda Snickeri AB.		3	-

Tabellen fortsätter på nästa sida.

Nedlagda deponier inom Älmhults kommun

Deponins namn	***Fastighets-beteckning***	***Tidigare verksam-hetsutövare***	***Riskklass enligt MIFO, fas 1***	***Riskklass enligt annan metod***	***Vidtagna och planerade åtgärder där kommunen varit verksamhetsutövare***
Deponi Grävlingsrås	Grävlingsrås 1:5	Älmhults LBC		2	-
Älmhults bruks deponi	Tidigare angivet Blåsippan 4. Idag Blåsippan 1	Älmhults bruk	3	3	Osäkerhet kring vilken omfattning som fanns kvar på platsen eller finns kvar idag med tanke på placering och med tanke på ny byggnation.
Gotthards deponi	Gotthard 7	Gotthard Nilsson (ev. Stena Aluminium i dagsläget)	1	3	Planerad framställning av huvudstudie under 2020. Initieras av Länsstyrelsen i Kronobergs län.
Deponi Gränsholmen	Ormakulla 2:1 (tidigare Stg 826)	Älmhults kommun		2	Pågående markanvändning i form av användning av avfall för anläggningsändamål på platsen idag. Syfte: anläggning av skidbacke.

Bilaga 5

Uppföljning av äldre avfallsplaner 2020

Inledning

Enligt Naturvårdsverkets föreskrifter om kommunala avfallsplaner om förebyggande och hantering av avfall, ska avfallsplanen innehålla en uppföljning av mål och åtgärder i tidigare avfallsplaner. Nedanstående sammanställning följer upp kommunernas tidigare avfallsplaners mål och åtgärder. Uppföljningen skiljer sig åt från kommun till kommun då respektive kommun tidigare har haft separata avfallsplaner.

: målet har uppnåtts.

: vissa åtgärder genomförda men målet är inte uppnått.

: åtgärder inte genomförda och målet inte uppnått.

Lessebo kommun; 2014–2018

Inriktningsmål 1:
Den totala mängden avfall och avfallets farlighet ska minska

En av de viktigaste uppgifterna inom avfallshanteringen är att åstadkomma ett miljösäkert omhändertagande av avfall samt upplysa om miljörisker av felaktig hantering av avfallet.

Delmål 1.1
Avfallsmängden till avfallsförbränning ska minska.

Mätning/Indikator
Hushållsavfall som har skickats till förbränning har minskat med 441 ton mellan åren 2014 - 2018.

Nedan följer mängderna för respektive år.
2014: 2 531 ton
2015: 2 568 ton
2016: 2 368 ton
2017: 2 262 ton
2018: 2 090 ton

Kommentar
Vi har tolkat att det endast är hushållsavfall som avses i delmålet.

Delmål 1.2
Hushållen ska känna till vad farligt avfall är och varför det är farligt.

Mätning/Indikator
Ingen riktad aktivitet har gjorts.

Kommentar

Delmål 1.3
Hushållen ska känna till hur man på bästa sätt tar hand om sin kompost.

Mätning/Indikator
Ingen riktad aktivitet har gjorts.

Kommentar

Inriktningsmål 2:
De resurser som finns i avfallet ska tas tillvara

Genom återanvändning och återvinning kan olika jungfruliga resurser sparas. En effektiv återvinning av material och energi ur avfall minskar också avfallshanteringens miljöpåverkan. Att använda återvunnen råvara i produktionen innebär också i de flesta fall att mindre energi krävs än vad som är fallet vid användning av jungfrulig råvara.

Delmål 2.1
Kommunen kommer före år 2017 att sortera ut sitt bioavfall för behandling i någon av närregionens biogasanläggningar.

Mätning/Indikator
Befintligt insamlingssystem med endast osorterad fraktion kvarstår.

Kommentar
Byte av system för insamling av hushållsavfall är beslutat. På hösten 2019, kommer fyrfackssystemet att införas för villahushåll i Lessebo kommun.

Delmål 2.2
När sluttäckning av Lessebo avfallsupplag är slutförd bör allt slam spridas på åkermark, under förutsättning att slammet inte innehåller oacceptabelt höga halter av miljöstörande ämnen.

Målet kan inte utvärderas.

Mätning/Indikator

Kommentar
Sluttäckningen beräknas vara slutförd 2022.

Inriktningsmål 3: Avfall ska hanteras på ett säkert sätt med avseende på hälsa och miljö

Nedlagda avfallsupplag (d.v.s. avfallsupplag som är nedlagda före 16 juli 2001) utgör främst risk för förorening av grund- och ytvatten. Miljöskyddet vid och lokaliseringen av dessa äldre deponier är generellt sämre än vid de deponier som är i drift idag. Alla nedlagda deponier behöver därför identifieras och riskklassas. Vidare behöver de områden som innebär en risk för människors hälsa och för miljön åtgärdas.

Delmål 3.1 De före år 2001 nedlagda avfallsupplagen åtgärdas på ett sådant sätt att ytterligare åtgärder eller kontroller inte bedöms nödvändiga för att skydda hälsa och miljö.

Mätning/Indikator

Inventering enligt MIFO fas 1 har gjorts på följande nedlagda avfallsupplag:

Lessebo brukstipp
Lessebo gamla hushållstipp
Hovmantorps hushållstipp
Kosta hushållstipp
Skruv hushållstipp

Kommentar

Inventeringen gjordes 2014 av RP Teknik AB. Däremot har inga åtgärder vidtagits efter utförd inventering.

Delmål 3.2 Sluttäckning av Lessebo deponi är genomförd och godkänd av Länsstyrelsen år 2022.

Målet kan inte utvärderas.

Mätning/Indikator

Kommentar

Sluttäckningen beräknas vara slutförd 2022.

Inriktningsmål 4: Avfallshanteringen ska svara upp emot samhällets och kundernas krav på ekonomi, service och kvalitet

Lessebo kommun har ambitionen att genom kommunens återvinningscentral erbjuda invånare och företag avfallshanteringssystem med en hög servicegrad, och samtidigt prioritera miljöhänsyn och resurshushållning.

Delmål 4.1 Kommunen ska skapa förutsättningar för en regelbunden uppföljning av ÅVC:s besökare, beträffande antal besökare, åsikter mm.

Mätning/Indikator

Kommentar
Inga förutsättningar har skapats för att kunna nå delmålet.

Delmål 4.2 Ökat antal besökare på kommunens ÅVC.

Målet kan inte utvärderas.

Mätning/Indikator

Kommentar
Ingen mätning av antalet besökare har genomförts, därmed kan ej delmålet utvärderas.

Delmål 4.3 ÅVC ska hålla en god servicenivå där det ska vara lätt att sortera rätt.

Mätning/Indikator

Kommentar
Vid ombyggnationen av Lessebo ÅVC 2009, gjordes anpassningar för att lättare kunna sortera rätt. ÅVC:n har succesivt förbättrats under åren. I dagsläget finns också möjlighet för att lämna sina hela saker till återbruk. 2018 utökades öppettiderna.

Markaryds kommun; 2014–2018

Målområde 1: Minska den totala mängden avfall

För att minska den totala mängden avfall som produceras krävs i första hand information som syftar till ökat medvetande och motivation, samt en positiv attityd till miljö- och avfallsfrågor bland medborgarna.

Delmål 1
Miljöinformation till invånare

Mätning/Indikator
Miljöinformation till invånare.

Åtgärd genomförd

Kommentar
Målet följs upp via kommunens målstyrningsprogram, Stratsys.

Delmål 2
Informationsarbete på hemsida och i skolor/förskolor

Mätning/Indikator
Informationsarbete på hemsida och i skolor/förskolor

Åtgärd genomförd

Kommentar
Vi informerar löpande på hemsida och sociala medier.

Delmål 3
Städkampanj

Mätning/Indikator
Städkampanj

Åtgärd genomförd

Kommentar
Skräpplockarvecka i samarbete med Håll Sverige rent genomförs årligen.

Målområde 2: Ökad andel återvinning

Målsättningen med avfallshanteringen är att minska det totala avfallet och öka återvinningen.

Delmål 1
Samarbete med FTI.

Mätning/Indikator	
Samarbete med FTI.	Åtgärd genomförd

Kommentar
Samverkan sker löpande med FTI.

Delmål 2
Informera kring återvinning av byggnadsmaterial vid rivningsansökan.

Mätning/Indikator	
Informera kring återvinning av byggnadsavfall vid rivningsansökan.	Åtgärd genomförd

Kommentar
Information ges vid rivningslov.

Målområde 3: Matavfallet ska användas som resurs

När det gäller matavfall finns ett nationellt mål att återvinna 35 % samt att fosforföroreningarna i avlopp ska återföras till produktiv mark.

Delmål 1
Utsortering av matavfall.

Mätning/Indikator	
Utsortering av matavfall.	Åtgärd delvis genomförd.

Kommentar
Beslut finns för fastighetsnära insamling.

Tingsryds kommun; 2015–2020

Målområde 1 – Minimera / förebygga avfall

Hushåll och verksamheter bidrar till att minimera/förebygga avfallsmängderna genom att konsumera medvetet och hushålla med resurser.

Delmål 1
Samtliga anställda på kommunala förvaltningar och bolag skall utbildas i avfallshantering samt att minimera och förebygga avfall.

Åtgärd/Mätning/indikator	
Utbildning av personal.	Åtgärden är inte genomförd.

Kommentar

Delmål 2
År 2017 ska 75 % av pedagogisk personal i skolor, förskolor och skolbarnomsorg ha utbildats i avfallshantering samt i att minimera och förebygga avfall. Kunskapen ska föras vidare till elever i verksamheterna.

Åtgärd/Mätning/indikator	
Utbildning av pedagogisk personal.	Åtgärden är inte genomförd.

Kommentar

Delmål 3
Mängden hushållsavfall skall år 2020 inte överstiga 400 kg per invånare, dvs 90 % av 2012 års nivå.

Åtgärd/Mätning/indikator	
Mängd avfall per invånare.	Resultatet är inte uppnått.

Kommentar
Fortsatt arbete kommer att ske inom SSAM:s verksamhet där detta kommer att följas upp.

Målområde 2: Öka återanvändning/återbruk av befintliga resurser

För att spara värdefulla resurser borde allt mer avfall återanvändas. Återanvändningen ska stimuleras genom nyttjande av ny teknik och samarbete med organisationer. System för att återanvända varor och produkter ska vara lättillgängliga.

Delmål 1
Senast år 2015 skall det på Elsemåla återvinningscentral finnas möjlighet att lämna fungerande saker i en enklare typ av återbruksstation, t ex i en container. Om möjligt skall det finnas en bemannad återbruksstation på Elsemåla återvinningscentral.

Åtgärd/Mätning/indikator	
Möjligt att lämna fungerande saker på återbruksstation.	Idag finns det två ej bemannade, återbruks-stationer som drivs i samverkan med två olika ideella organisationer.

Kommentar

Delmål 2
År 2017 utreda bästa möjliga alternativ för framtida avsättning av avloppsslammet ur ekonomisk, teknisk och miljömässigt perspektiv.

Åtgärd/Mätning/indikator	
Utreda bästa möjliga alternativ för avsättning av avloppsslam.	Åtgärden är påbörjad, men ej genomförd.

Kommentar
VA-enheten arbetar med detta, men det är inte klart.

Delmål 3
År 2017 skall hanteringen av schaktmassor och liknande vara kartlagt samt förbättringsåtgärder vara föreslagna.

Åtgärd/Mätning/indikator	
Förbättringsåtgärder föreslagna för hantering av schaktmassor och liknande.	Åtgärden är inte genomförd.

Kommentar

Delmål 4
År 2017 skall andelen återanvändbara/återbrukbara delar av hushållens grovsopor (brännbar rest) ha minskat med minst 5 %, jämfört med 2012 års nivå.

Åtgärd/Mätning/indikator	
Andelen återanvändbara/återbrukbara delar av hushållens grovsopor (brännbar rest) ha minskat med minst 5 %.	Resultatet är ej analyserat.

Kommentar
Detta är ännu ej analyserat.

Målområde 3: Förbättra och öka återvinningen av material

Miljöbelastningen blir mindre om avfallet sorteras rätt. Vi är idag ganska bra på att återvinna, men allt från kunskapsnivåer och tillgänglighet till återvinningsmöjligheter m.m. behöver utvecklas och förbättras.

Delmål 1
Under år 2016 skall möjlighet till sortering av matavfall i kommunens tätorter finnas.

Åtgärd/Mätning/indikator	
Sortering av matavfall	Åtgärden är inte genomförd.

Kommentar
Detta är inte gjort, men det kommer att genomföras under år 2019 inom SSAM:s regi.

Delmål 2
År 2016 skall möjligheten till insamling av förpackningar förbättras för medborgarna och finnas i kommunal regi. Antalet insamlingsplatser skall öka till år 2016.

Åtgärd/Mätning/indikator	
Insamling av förpackningar	Åtgärden är inte genomförd.

Kommentar
Under år 2019 kommer 4-fackssystem att införas inom hela kommunen inom SSAM:s regi.

Delmål 3
Under år 2016 skall kommunala förvaltningar och bolag ha sortering i alla förpackningsfraktioner och farligt avfall. Det skall finnas ett kommungemensamt system för hämtning av sorterat avfall.

Åtgärd/Mätning/indikator
Kommunala förvaltningar och bolag skall ha sortering i alla förpackningsfraktioner och farligt avfall. Kommungemensamt system för hämtning av sorterat avfall.

Åtgärden är inte genomförd.

Kommentar
Under år 2019 kommer 4-fackssystem att införas inom hela kommunen inom SSAM:s regi.

Delmål 4
Under år 2016 skall avfall från offentliga platser sorteras i tre fraktioner – glas, metall och brännbart.

Åtgärd/Mätning/indikator
Sortering av avfall från offentliga platser i tre fraktioner.

Åtgärden är inte genomförd.

Kommentar

Delmål 5
Under år 2016 skall det finnas ett fungerande system för omhändertagande av trädgårds- och parkavfall.

Åtgärd/Mätning/indikator
Fungerande system för omhändertagande av trädgårds- och parkavfall.

Åtgärden är genomförd.

Kommentar
Det är möjligt att lämna trädgårds- och parkavfall på återvinningscentralen och det kommer att bli möjligt med en särskild tunna för hushållens trädgårdsavfall från hösten 2019.

Målområde 4: Säkerställa hanteringen av farligt avfall

Hushåll och verksamheter skall hantera sitt farliga avfall på rätt sätt. Farligt avfall ska inte finnas blandat med annat avfall.

Delmål 1
Under år 2016 skall minst 90 % av hushållen ha kunskap om vad som är farligt avfall och var det skall lämnas.

Åtgärd/Mätning/indikator

Hushållen ska ha kunskap om vad som är farligt avfall och var det skall lämnas.

Resultatet har inte följts upp.

Kommentar

Det är framtaget ett informationsmaterial, avfallsguiden. Men utfallet, när det gäller hushållens kunskap, har inte följts upp.

Delmål 2
Under år 2018 skall minst 50 % av icke anmälnings- eller tillstånds-pliktiga verksamheter, som klassas som miljöfarlig verksamhet, ha haft tillsyn på sin hantering av farligt avfall.

Åtgärd/Mätning/indikator

Minst 50 % av icke anmälnings- eller tillståndspliktiga verksamheter, som klassas som miljöfarlig verksamhet, skall ha haft tillsyn på sin hantering av farligt avfall.

Målet ännu inte nått.

Kommentar

Arbete pågår, men målet är inte uppnått.

Delmål 3
År 2020 skall högst 0,1 % av kärlavfallet vara farligt avfall.

Åtgärd/Mätning/indikator

Högst 0,1 % av kärlavfallet vara farligt avfall.

Målet ännu inte nått.

Kommentar

I maj 2019 är inte detta mål nått, men det finns en option för insamling av farligt avfall vid införandet av fyrfackssystemet. Detta är ett problemområde som vi får arbeta vidare med inom SSAM.

Växjö kommun; 2015–2020

Målområde 1: Hög anslutningsgrad för matavfallsinsamling

I Växjö kommun ska minst 90 % av alla hushåll och verksamheter sortera ut sitt matavfall senast år 2020.
Utfall anslutningsgrad 2018 var ca 89 %

Delmål 1
Ansluta fler kunder till matavfallsinsamlingen.

Åtgärd/Mätning/indikator	
Ansluta fler kunder till matavfallsinsamlingen.	Åtgärd genomförd.

Kommentar
Matavfallsprojektet är färdigt och en slutrapport är framställd. Matavfallsprojektet har övergått helt till driften.

Delmål 2
Upprätthålla den höga anslutningsgraden över tid.

Åtgärd/Mätning/indikator	
Upprätthålla den höga anslutningsgraden över tid.	Ingår i driften

Kommentar
Under 2018 genomfördes en attitydundersökning och en plockanalys.

Målområde 2: Minska mängden hushållsavfall som går till förbränning

Hushållsavfall som skickas till förbränning ska minska till 180 kg/invånare och år senast år 2020.
Utfallet 2018 var 178 kg/invånare, målet är alltså uppnått.

Delmål 1
Öka sorteringen i flerbostadshus.

Åtgärd/Mätning/indikator	
Öka sorteringen i flerbostadshus.	Åtgärd pågår.

Kommentar
Renhållningsavdelningen håller en tät kontakt med både fastighetsägare och fastighetsbolag.

Delmål 2
Öka viljan att sortera avfall.

Åtgärd/Mätning/indikator
Öka viljan att sortera avfall.

Åtgärd pågår.

Kommentar
Under 2018 pågick upphandlingen av FNI-insamlingen i samband med ny entreprenad.

Delmål 3
Alla verksamheter inom kommunkoncernen ska källsortera.

Åtgärd/Mätning/indikator
Alla verksamheter inom kommunkoncernen ska källsortera.

Åtgärd pågår.

Kommentar
Genomförs som en del av det löpande arbetet efter miljödiplomeringens avslut. Finns en förbättringspotential troligtvis inom hela kommunen.

Delmål 4
Öka sorteringen på offentliga platser och under evenemang på stan.

Åtgärd/Mätning/indikator
Öka sorteringen på offentliga platser och under evenemang på stan.

Åtgärd pågår.

Kommentar
Källsorteringsstationerna blev försenade vid fabriken och kunde inte testas under 2018. I januari 2019 var det nio sorteringsstationer igång. Det fungerar dåligt med sorteringen, personal får eftersortera.

Delmål 5
Förbättra hanteringen av fett och oljor från hushåll som går till förbränning.

Åtgärd/Mätning/indikator
Förbättra hanteringen av fett och oljor från hushåll som går till förbränning.

Ingen åtgärd gjord.

Kommentar
Ingen aktivitet genomförd under året. VA är intresserade att driva ett sådant projekt tillsammans med SSAM. SSAM:s miljöingenjör tar en diskussion med VA:s miljöingenjör angående ett sådant projekt. Kanske skulle vi kunna samla in på samtliga ÅVC:er?

Delmål 6
Öka verksamheternas sortering av avfall.

Åtgärd/Mätning/indikator
Öka verksamheternas sortering av avfall.

Åtgärd pågår.

Kommentar
Miljö och hälsa har under slutet av 2017 och början på 2018 genomfört ett projekt där de har tittat på avfallshantering på verksamheter som normalt inte har tillsyn. Det kan tex vara butiker/varuhus och större fastigheter, totalt 50 verksamheter har besökts. Vilket bör ha lett till en bättre sortering och hantering av avfall.

Målområde 3: Minska mängden brännbart grovavfall som går till förbränning

Det avfall från återvinningscentralerna som skickas till förbränning ska minska till 85 kg/invånare och år senast år 2020. Utfallet 2018 var 87 kg/invånare, målet är nära.

Delmål 1
Öka mängden grovavfall som materialåtervinns eller återanvänds.

Åtgärd/Mätning/indikator
Öka mängden grovavfall som materialåtervinns eller återanvänds.

Åtgärd pågår.

Kommentar
Den nya ÅVC:n på Norremark har byggts under året och kommer att tas i drift i januari 2019. Insamling av textilier har gjorts på samtliga ÅVC:er i Växjö och har fungerat bra, men har låga insamlade mängder. Ett mindre återbruk har funnits på Norremark under 2018. Ca 90 ton samlades in 2018.

Delmål 2
Öka sorteringen av bygg- och rivningsavfall och verka för att återanvändningen ökar.

Åtgärd/Mätning/indikator
Öka sorteringen av bygg- och rivningsavfall och verka för att återanvändningen ökar.

Åtgärd pågår.

Kommentar
Under året har Miljö- och hälsa samarbetat med stadsbyggnadskontoret genom att göra tillsyn av hanteringen av avfall vid större rivningar. De har gjort tillsynsbesök och deltagit vid tekniska samråd. Vid tillsyn har det upplevts att hanteringen av rivningsavfall varit bra och att medvetenheten om hur det ska hanteras på ett miljömässigt bra sätt har varit god.

Målområde 4: Krav på sortering vid bygg- och rivningsupphandlingar

I kommunkoncernens samtliga bygg- och rivningsupphandlingar ska krav ställas på att avfallet ska källsorteras minst enligt Sveriges Byggindustriers riktlinjer för basnivå plus en avfallsfraktion till.

Delmål 1
Ta fram rutiner för genomförande och uppföljning av kraven genom samarbete mellan bolag, upphandlingsenheten och de förvaltningar som upphandlar byggande och rivning.

Åtgärd/Mätning/indikator
Ta fram rutiner för genomförande och uppföljning av kraven genom samarbete mellan bolag, upphandlingsenheten och de förvaltningar som upphandlar byggande och rivning.

Åtgärd pågår.

Kommentar
Fortlöpande arbete. Relevanta upphandlingar ska följa rutinen, men följs troligtvis inte.

Målområde 5: Förebyggande av avfall

Förebygga att avfall uppstår och minska mängden farligt avfall.

Delmål 1
Minska matsvinnet

Åtgärd/Mätning/indikator
Minska matsvinnet

Åtgärd pågår.

Kommentar
Matsvinnet mäts vår och höst under två veckor för samtliga 109 kök. Tallrik-, tillverkning- och serveringssvinn.
Tallrikssvinnet mäts varje dag.

Delmål 2
Öka återanvändning inom kommunkoncernens egna verksamheter.

Åtgärd/Mätning/indikator
Öka återanvändning inom kommunkoncernens egna verksamheter.

Åtgärd genomförd

Kommentar
Möbelcirkeln är numera en permanent verksamhet under Arbete och välfärd, arbete och lärande, arbetsmarknad vuxna.

Delmål 3
Mängden farligt avfall och el-avfall som sorteras fel minskar genom ökad tillgänglighet och kunskap.

Åtgärd/Mätning/indikator
Mängden farligt avfall och el-avfall som sorteras fel minskar genom ökad tillgänglighet och kunskap.

Åtgärd pågår

Kommentar
Återvinningskorten har setts över för att kunna få företagen att betala för det faktiska avfallet som de lämnar. Fortsatt arbete med kommunikation och information. Kommunikationen runt detta borde öka för att förbättra arbetet med FA. Skulle kunna samordnas med FNI kampanjen.

Delmål 4
Mängden farligt avfall och el-avfall som sorteras fel minskar genom ökad tillgänglighet och kunskap.

Åtgärd/Mätning/indikator
Kommunens fysiska planering bidrar till att minska framtida avfallsmängder.

Åtgärd ej påbörjad

Kommentar
Under 2018 har inget svar inkommit. Förslag från stadsbyggnadskontoret att frågan borde ligga hos renhållningen/ SSAM samt mark- och exploatering

Delmål 5
Öka återanvändningen och återvinningen av massor i kommunkoncernen.

Åtgärd/Mätning/indikator
Öka återanvändningen och återvinningen av massor i kommunkoncernen.

Åtgärd pågår

Kommentar
Kompostmassor har börjat användas i mindre skala i kommunens egen verksamhet. Under 2019 kommer ett nytt projekt att startas upp för att effektivisera komposteringen av trädgårdsavfall och göra massorna så gott som ogräsfria för att öka efterfrågan.

Delmål 6
Minska risken att historisk avfallshantering påverkar miljön negativt

Åtgärd/Mätning/indikator
Minska risken att historisk avfallshantering påverkar miljön negativt

Åtgärd ej påbörjad

Kommentar
Inga aktiviteter genomförda. För att hinna med vidare arbete med MIFO-inventering kommer ett projektförslag med budgetoffert att tas fram under 2019.

Älmhults kommun; 2009-

Målområde: Avfallsmängder

Avfallsmängderna ska minska i Älmhult, bland annat genom en ökad återanvändning. Det ska finnas möjligheter att lämna begagnade föremål, varor och produkter till återanvändning. Hushåll och företag ska känna till var och hur det ska ske.

Delmål 1
Kommunen ska arbeta aktivt för att återanvändningen ska öka.

Åtgärd

Senast år 2012 ska omhändertagande av begagnat material, t.ex. i en återbruksstation, vara etablerad.	Klar

Kommentar

Kommunen ska på återvinningscentralerna muntligen och med hjälp av informationstavlor kontinuerligt informera om möjlighet att lämna begagnat till andra organisationer för återanvändning.

Målområde: Farligt avfall

Uppkomsten av farligt avfall ska minska. Allt farligt avfall som uppkommer i kommunen ska samlas in och omhändertas på ett miljöriktigt sätt.

Delmål 2
Senast år 2010 ska minst 55 % av invånarna vara nöjda eller mycket nöjda med hur det fungerar att bli av med det farliga avfallet.

Åtgärd

Senast år 2010 ska kommunen genomföra informationskampanj om farligt avfall.	Ej klar

Kommentar

Kommentar: 79 % av svaren ger mellan eller höga betyg när det gäller tillgängligheten till återvinningscentraler i kommunen (medborgarundersökning 2017).

Delmål 3
Senast år 2010 ska minst 55 % av invånarna vara nöjda eller mycket nöjda med hur det fungerar att bli av med el-avfallet.

Åtgärd

För närvarande planeras inga nya specifika åtgärder för att uppnå detta delmål.

Kommentar

Kommentar: 79 % av svaren ger mellan eller höga betyg när det gäller tillgängligheten till återvinningscentraler i kommunen (medborgarundersökning 2017)

Delmål 4
Senast år 2015 ska Älmhults kommun ha infört ett nytt insamlingssystem som ökar hushållens möjligheter att lämna sitt farliga avfall.

Åtgärd Senast 2010 ska en utredning genomföras om utveckling av insamlingssystemet för farligt avfall (inklusive el-avfall), innefattande uppföljning av nationella erfarenheter av fastighetsnära insamling av farligt avfall.	Nej
Kommentar Fyrfackssystem under 2020, men endast batterier när det gäller farligt avfall.	

Delmål 5
Senast år 2010 ska minst 90 % av invånarna ha kunskap om vad som är farligt avfall och var man ska/kan lämna sitt farliga avfall.

Åtgärd Kommunen ska påverka brukare av bekämpningsmedel i trädgårdar och anläggningar att använda mindre giftiga kemikalier.	Ej genomförd
Ge information och rådgivning om farligt avfall till hushåll och företag genom att bland annat delta i nationella och regionala kampanjer om farligt avfall och ta fram målgruppsanpassat informationsmaterial. Ansvar: Tekniska förvaltningen Resursbehov: Måttlig kostnad	Ej genomförd
I samarbete med insamlingsentreprenörer verka för en dialog med återförsäljare av presumtivt farligt avfall, till exempel färghandlare och båttillbehörsförsäljare, samt större fastighetsägare. Ansvar: Tekniska förvaltningen Resursbehov: Låg kostnad	Ej genomförd
Säkerställa hög kompetens inom området farligt avfall genom att bland annat genomföra återkommande utbildning av personalen inom renhållningsorganisationen samt rekrytera kompetent personal. Ansvar: Tekniska förvaltningen Resursbehov: Låg kostnad	Genomförd

Delmål 6
Ett livscykelperspektiv ska integreras i informationsarbetet, bland annat i syfte att välja miljöanpassade produkter och kemikalier och därigenom minska uppkomsten av farligt avfall.

Åtgärd Informera om miljöanpassade alternativ till miljöfarliga produkter och kemikalier i bland annat informationsbroschyr. Ansvar: Tekniska förvaltningen Resursbehov: Låg kostnad	Nej

Delmål 7
Kommunen ska ha en hög ambitionsnivå gällande farligt avfall från sina egna verksamheter.

Åtgärd/Mätning/indikator Kommunens egen användning av kemikalier i arbetsmiljö och kontorsmiljö samt skolor ska inventeras senast år 2012.	Ej genomförd (Kemikalie-smart förskola 2017–2020)
Senast 2011 ska kommunen införa rutiner i syfte att säkerställa att farligt avfall från kommunens verksamheter omhändertas på ett miljöriktigt sätt.	Delvis

Delmål 8
Kommunen ska ha en hög ambitionsnivå gällande farligt avfall från externa verksamheter.

Åtgärd Säkerställa hög kompetens hos miljötillsynen avseende farligt avfall. Ansvar: Miljö- och byggförvaltningen Resursbehov: Låg kostnad	Ej säkerställd kompetens

Målområde: Avfall till materialåtervinning

Avfall som går att återvinna är sorterat vid källan och sorterat material lämnas till återvinning.
Andelen av avfallet som går till materialåtervinning ska öka.

Delmål 9
Älmhults kommun ska stödja en ökad insamling av förpackningar i hela kommunen. 2010 ska minst 75 % av kommuninnevånarna svara att de sorterar ut förpackningar till återvinning.

Åtgärd
För närvarande planeras inga nya specifika åtgärder för att uppnå detta delmål.

Kommentar
Frågan är ej med i medborgarundersökningen. 2015 var förpackningar och returpapper 15 % av totala mängden avfall.
Målet uppnås vid införandet av fyrfackssystemet.

Delmål 10
Älmhults kommun ska stödja en ökad insamling av tidningar i hela kommunen. 2010 ska minst 85 % av kommuninnevånarna svara att de sorterar ut tidningar till återvinning.

Åtgärd
För närvarande planeras inga nya specifika åtgärder för att uppnå detta delmål.

Kommentar
Se kommentar föregående mål.

Delmål 11
Senast år 2010 ska minst 55 % av invånarna vara nöjda eller mycket nöjda med hur det fungerar att bli av med förpackningsavfall och tidningar. Se delmål 2.

Åtgärd/Mätning/indikator	
Verka för att antalet återvinningsstationer i kommunen ej minskar från nuvarande 16 st. Ansvar: Tekniska förvaltningen Resursbehov: Låg kostnad	2019: 15 st.
Olika åtgärder vidtas för att påverka utvecklingen för mer fastighetsnära insamling (FNI) av förpackningar och tidningar i samarbete med fastighetsägare, producenter och entreprenörer. Ansvar: Tekniska förvaltningen Resursbehov: Låg kostnad	Genomförd, fyrfack införs 2020.
Kommunen ska kontinuerligt informera hushåll och företag om utsortering av förpackningar och tidningar. Ansvar: Tekniska förvaltningen Resursbehov: Låg kostnad	Nej
Kommunen ska senast år 2011 ordna med informatörer som står en gång på våren och en gång på hösten och informerar vid återvinningsstationer.	Nej
Årligen följa upp mängden förpackningsavfall inom kommunen samt regelbundet följa upp hur uppställda mål uppnås. Ansvar: Tekniska förvaltningen Resursbehov: Låg kostnad	Delvis genom rapportering till Avfall Sverige
Senast år 2010 ska ett ”Sorterings-kit” för villor ha utretts Ansvar: Tekniska förvaltningen Resursbehov: Måttlig kostnad	Fyrfacks-systemet införs 2020

Delmål 12
I kommunens fysiska planering ska det finnas väl underbyggda förslag till platser för avfallshantering.

Åtgärd/Mätning/indikator	
Kommunen ska ta fram förslag på platser för återvinningsstationer och andra anläggningar för avfallshantering. Ansvar: Tekniska förvaltningen och Miljö- och byggförvaltningen Resursbehov: Låg kostnad	Detta görs i detaljplaner
Platser för avfallshantering ska finnas med i kommande planering. Ansvar: Tekniska förvaltningen och Miljö- och byggförvaltningen Resursbehov: Låg kostnad	Görs i översiktlig planering.

Kommentar
Görs idag i detaljplanering. Riktlinjer i översiktlig planering.

Målområde Avfall till biologisk rening

Andelen avfall till biologisk behandling ska öka. Näring och mullbildande ämnen ska återföras i kretsloppet.

Delmål 13
Senast 2010 ska minst 35 % av matavfallet från hushåll, restauranger, storkök och butiker i Älmhults kommun återvinnas genom biologisk behandling. Målet avser källsorterat matavfall till såväl hemkompostering som central behandling.

Åtgärd Utredning om organiskt avfall ska vara klar år 2009. Ansvar: Tekniska förvaltningen Resursbehov: Måttlig kostnad	Nej
Senast år 2010, där så är motiverat, ska hanteringssystem med möjlighet till utsortering av matavfall från restauranger och storkök införas i kommunens egna verksamheter.	Nej

Delmål 14
Senast år 2010 ska matavfall och därmed jämförligt avfall från livsmedelsindustrier m.m. återvinnas genom biologisk behandling. Målet avser sådant avfall som förekommer utan att vara blandat med annat avfall och är av en sådan kvalitet att det är lämpligt att efter behandling återföra till växtodling.

Åtgärd
För närvarande planeras inga nya specifika åtgärder för att uppnå detta delmål.

Delmål 15
Senast år 2015 ska minst 50 % av hushållen utanför tätorterna nyttja hemkompostering för den organiska delen av hushållsavfallet.

Åtgärd/Mätning/indikator Senast år 2012 ska informations- och tillsynskampanjer genomföras för att förbättra och utöka komposteringen av organiskt avfall på fastigheter utanför tät bebyggelse. Ansvar: Tekniska förvaltningen Resursbehov: Måttlig kostnad	Ej klar

Kommentar
Statistik saknas

Delmål 16 ***Senast 2015 ska minst 60 % av fosforföreningarna i avlopp återföras till produktiv mark, varav minst hälften bör återföras till åkermark.***	☹
Åtgärd/Mätning/indikator	
Kommunen ska senast år 2012 påbörja planering för att återföra fosforföreningar till kretsloppet. Ansvar: Tekniska förvaltningen Resursbehov: Låg kostnad	Nej. Lagstiftning håller på att förändras för att utvinna fosfor ur slammet. En slamplatta ska byggas under 2020 för att kunna lagra slammet.
Senast år 2010 ska det fattas beslut om slammet från kommunens avloppsreningsverk ska certifieras eller inte. Ansvar: Tekniska förvaltningen Resursbehov: Låg kostnad	Kommunen har inget certifierat slam
Slammet från vassbäddarna vid Älmhults reningsverk, liksom övrigt avloppsslam, ska senast år 2015 hålla en sådan kvalitet att det kan återföras i kretsloppet för livsmedels-produktion. Ansvar: Tekniska förvaltningen Resursbehov: Måttlig kostnad	Nej Vassbäddar är bruk men fungerar dåligt.
Senast år 2011 ska inventeringen av belastningen på reningsverken från industrier ha reviderats för förbättrad slamkvalitet och reningseffekt. Ansvar: Tekniska förvaltningen Resursbehov: Måttlig kostnad	Delvis Industriinventering kring vilka industrier som är anslutna gjordes 2012.
Kommunen ska regelbundet informera hushåll och företag om att skadliga ämnen som släpps ut i avloppet belastar slammet från reningsverket så det inte kan återföras i kretsloppet. Ansvar: Tekniska förvaltningen Resursbehov: Låg kostnad	Delvis. Via hemsidan och någon riktad information.

Målområde Avfall till energiutvinning

Avfall till energiutvinning ska vara väl sorterat och kontrollerat. De resurser som finns i avfallet i form av energi tas tillvara på bästa möjliga sätt med hänsyn till ekonomi, miljö och teknik.

Delmål 17 ***Senast 2015 ska ett kvalitetssäkringssystem för hushållsavfall till energiutvinning införas för att säkerställa kraven på sortering och kontroll.***	☹
Åtgärd/Mätning/indikator	
Vid nästa upphandling av behandling av hushållsavfall (avtalet ska gälla från 2011-07-01) ska mängderna till förbränning ha minskat och kvalitén på avfallet ska ha ökat jämfört med år 2008. Ansvar: Tekniska förvaltningen Resursbehov: Låg kostnad	Ej klar
Kommentar	

Målområden: Avfall till deponering

Avfall till deponering ska minska och avfallet ska vara väl sorterat, karakteriserat och kontrollerat. Vi ska ha god kännedom om nedlagda deponiers lägen i kommunen.

Delmål 18
Äskya avfallsanläggning ska fungera som ett centrum för kommunens kretsloppsarbete under överskådlig tid.

Åtgärd/Mätning/indikator	
Lokal lakvattenhantering med dammar/våtmarker ska införas vid Äskya senast år 2012. Ansvar: Tekniska förvaltningen Resursbehov: Hög kostnad	Klar 2015
Deponigas ska även fortsättningsvis utvinnas i Äskya för förbränning i värmeverket. Ansvar: Tekniska förvaltningen Resursbehov: Låg kostnad	Ja

Delmål 19
Senast 2010 ska kommunen ha skaffat sig tillräcklig kunskap om nedlagda deponier.

Åtgärd/Mätning/indikator	
Senast år 2010 ska samtliga nedlagda deponier vara inmätta och deras lägen ska vara dokumenterade. Ansvar: Tekniska förvaltningen Avfallsplan för Älmhults kommun Resursbehov: Måttlig kostnad	Ja
Senast år 2013 ska lämpliga lägen för snödeponier ha identifierats. Ansvar: Tekniska förvaltningen Resursbehov: Måttlig kostnad	Ja
Kommentar	

Målområde: Kommunikation och trovärdighet

Avfallshanteringen i Älmhults kommun ska ge en god service och vara användarvänlig. Hushåll och verksamheter i Älmhult ska ha kunskap om och känna förtroende för avfallshanteringen. Kommunikationen ska präglas av öppenhet, tydlighet, trovärdighet och ha hög kvalitet.

Delmål 20 ***År 2013 ska minst 80 % av invånarna ha kunskap om hur de ska sortera sitt avfall, var det ska lämnas och varför avfallet ska sorteras.***	😐
Åtgärd/Mätning/indikator	
Kommunen ska återkommande sprida lättillgänglig information till allmänheten om avfallshantering/-sortering. Ansvar: Tekniska förvaltningen Resursbehov: Måttlig kostnad	Delvis på hemsidan, vid behov riktad info
Kommunen ska informera allmänheten om farligt avfall, elektronikavfall, överblivna läkemedel etc. Ansvar: Tekniska förvaltningen Resursbehov: Måttlig kostnad	Nej
Kommunen ska informera om den enskildes ansvar för avfallshanteringen. Ansvar: Tekniska förvaltningen Resursbehov: Måttlig kostnad	Nej
Kommunen ska genomföra återkommande informationsträffar med lokala organisationer/branscher där avfallsfrågor är ett tema. Ansvar: Tekniska förvaltningen Resursbehov: Måttlig kostnad	Nej
Kommentar 79 % av svaren ger mellan eller höga betyg när det gäller tillgängligheten till återvinningscentraler i kommunen (medborgarundersökning 2017). Ingen annan fråga i enkät om kunskap kring avfall.	

Delmål 21
År 2010 ska NMI (Nöjd-Medborgar-Index) för kommunens renhållningsverksamhet vara minst 63.

Åtgärd/Mätning/indikator	
Arbeta aktivt med avfallsrelaterad miljökommunikation (inkl. avfallshanteringens miljöpåverkan) genom att bland annat förbättra befintliga informationskanaler såsom Avfallsplan för Älmhults kommun	Åtgärd ej genomförd
informationsbroschyr och webbplatsen och utveckla nya, såsom skolinformation till barn och ungdomar samt information via media, såsom lokalpress, radio och TV. Ansvar: Tekniska förvaltningen Resursbehov: Hög kostnad	Nej
Kommunen ska, med start senast år 2010, regelbundet genomföra kundenkäter. Ansvar: Tekniska förvaltningen Resursbehov: Hög kostnad	Nej
I samarbete med förskolor och skolor informera om avfallet i ett kretsloppsperspektiv. Studiebesök ska utformas och marknadsföras gentemot skolor och förskolor. Ansvar: Tekniska förvaltningen och Utbildningsförvaltningen Resursbehov: Måttlig kostnad	Nej
Kommentar	
2017: 65 (RENHÅLLNING OCH SOPHÄMTNING)	

Delmål 22
Älmhults kommun ska aktivt söka samarbete med andra aktörer i till exempel informationsfrågor.

Åtgärd/Mätning/indikator	
Kommunen ska delta i regionala/nationella informationsprojekt genom till exempel Avfall Sverige. (Se avsnitt 5 Information, kommunikation och tillsyn.) Ansvar: Tekniska förvaltningen Resursbehov: Måttlig kostnad	Åtgärd ej genomförd
Kommunen ska senast 2012 skapa en eller flera permanenta referensgrupper för en utveckling av avfallshanteringen. Ansvar: Tekniska förvaltningen Resursbehov: Måttlig kostnad	Åtgärd ej genomförd
Kommunen ska samarbeta med förpacknings- och tidningsinsamlingen och tillsammans med dessa utveckla den lokalt anpassade informationen om insamling av förpackningar och tidningar. Ansvar: Tekniska förvaltningen Resursbehov: Måttlig kostnad	Åtgärd ej genomförd

Delmål 23
Kommunen ska arbeta aktivt för att nedskräpningen ska minska.

Åtgärd/Mätning/indikator	
Senast år 2011 ska ett åtgärdsprogram för att minska nedskräpningen tas fram. Ansvar: Tekniska förvaltningen Resursbehov: Måttlig kostnad	Åtgärd ej genomförd (Håll Sverige rent kampanj)
Kommentar	

Delmål 24
Kommunen ska ha höga ambitioner för den egna interna avfallshanteringen.

Åtgärd/Mätning/indikator	
Inom ramen för kommunens miljöarbete ska rutiner för avfallshantering i kommunens egna verksamheter införas senast år 2010. Ansvar: Tekniska förvaltningen och Miljö- och byggförvaltningen Resursbehov: Låg kostnad	Åtgärd ej genomförd
Förbättra möjligheterna för källsortering i kommunhuset senast år 2010. Ansvar: Tekniska förvaltningen och Kommunledningsförvaltningen Resursbehov: Måttlig kostnad	Åtgärd ej genomförd
Varje kommunal förvaltning ska utse miljökontakter, med klara arbetsuppgifter och extra tid till detta, senast år 2011. Ansvar: Samtliga förvaltningar Resursbehov: Låg kostnad	Åtgärd ej genomförd
Några av kommunens skolor och förskolor ska arbeta för att införa ”grön flagg” senast år 2012. Ansvar: Utbildningsförvaltningen Resursbehov: Låg kostnad	Delvis
Kommunen ska senast år 2010 projektanställa en informatör under en tvåårsperiod. Ansvar: Tekniska förvaltningen Resursbehov: Hög kostnad	Utökad kommunikationsavd. Åtgärd ej genomförd

Målområde Transporter, logistik och arbetsmiljö

Älmhults kommun ska aktivt driva ett systematiskt arbete kring arbetsmiljöfrågor inom avfallshanteringen. De behandlingsanläggningar som nyttjas ska klara högt ställda miljökrav och transporterna ska miljöanpassas i största möjliga utsträckning. Vi ska sträva efter att optimera det totala transportarbetet, inkluderat både de som lämnar och de som transporterar avfallet.

Delmål 25
Insamling och transporter av avfall ska optimeras med avseende på miljö, arbetsmiljö, kvalitet och ekonomi senast år 2012.

Åtgärd/Mätning/indikator

Utredning om nytt insamlingssystem ska vara klar senast år 2012. Ansvar: Tekniska förvaltningen Resursbehov: Måttlig kostnad	Klar ca 2017
Vid inköp eller leasing av fordon och arbetsredskap samt vid upphandling för renhållningen skall kommunens styrdokument för trafiksäkerhet och miljöagerande för fordon i Älmhults kommun följas. Ansvar: Tekniska förvaltningen Resursbehov: Låg kostnad	Ja
Hur avfallshanteringen fungerar för rörelsehindrade i kommunen ska utredas senast år 2012. Ansvar: Tekniska förvaltningen Resursbehov: Måttlig kostnad	Nej

Delmål 26
Senast år 2013 ska minst 55 % av invånarna vara nöjda eller mycket nöjda med hämtningen av hushållsavfall.

Åtgärd/Mätning/indikator

För närvarande planeras inga nya specifika åtgärder för att uppnå detta delmål.

Kommentar

79 % av svaren ger mellan eller höga betyg när det gäller tillgängligheten till återvinningscentraler i kommunen (medborgarundersökning 2017)

Delmål 27
Senast år 2013 ska minst 55 % av invånarna vara nöjda eller mycket nöjda med hur det fungerar att bli av med grovavfallet.

Åtgärd/Mätning/indikator

För närvarande planeras inga nya specifika åtgärder för att uppnå detta delmål.

Kommentar

79 % av svaren ger mellan eller höga betyg när det gäller tillgängligheten till återvinningscentraler i kommunen (medborgarundersökning 2017)

Bilaga 7

Sammanställning och sammanfattning av inkomna yttranden

Sammanfattning av inkomna yttranden med kommentarer

Sammanfattning

- Majoriteten av remissinstanserna tycker förslaget på avfallsplan är ambitiöst och i sin helhet bra. Nedan redovisas en sammanfattning av hur synpunkterna i samrådet har hanterats samt de inkomna yttranden.
- Texten i huvudokumentet har i några fall redigerats om; stycken har bytt plats, rubriker har slagits samman o.s.v. för att öka läsbarheten. Texten har layoutats i en ny mall med syfte att ge ett korrekt och officiellt uttryck och så neutral att den fungerar för alla kommuner även om den inte följer någon kommuns grafiska profil.
- Delmål 5.1 utgår då aktiviteter kopplade till målet är identiska.
- I övrigt har inga mål eller delmål tagits bort, lagts till eller ändrats i beslutsunderlaget.
- Ordningen på aktiviteterna har i vissa fall ändrats och omformulerats enligt nedan.
- Tidplanen har justerats för några aktiviteter.
- En del inkomna synpunkter rör specifika frågor kring taxenivåer, genomförande av drifts- och kommunikationsaktiviteter; sådant behandlas inte i avfallsplanen men har vidarebefordrats till berörda funktioner.

Synpunkter som kommit in redogörs för nedan:

Huvuddokument

- *Principiella frågor kring ansvar kommunerna kontra SSAM*

  Det är viktigt att uppmärksamma att renhållningsordningens avfallsplan är just kommunens avfallsplan och att den inte är ett verksamhetsdokument för renhållningen (SSAM i detta fall). Det är kommunen, som är formellt ansvarig enligt miljöbalken för att en avfallsplan tas fram och beslutas.

  Det framgår i 3 § Naturvårdsverket föreskrifter om kommunala avfallsplaner om förebyggande och hantering av avfall (NFS 2017:2) att avfallsplanen ska innehålla mål och aktiviteter för att förebygga och hantera det avfall som kommunen ansvarar för. Detta ansvar är bredare än hushållsavfall enligt 15 kap. 3 § miljöbalken. Kommunen ansvarar även för bland annat avfall från gaturenhållning enligt lagen (1998:814) om gaturenhållning och skyltning samt avfall från reningsverk som utgör kommunens ansvar, som kommun, i egenskap av avfallsinnehavare enligt 15 kap. 11 § miljöbalken, för att nämna ett annat exempel.

  Mål och åtgärder ska avse fler aktörer än renhållningen och därför måste hela kommunen involveras.

  Eftersom avfallsplanen avser kommunen som kommun måste fler förvaltningar/bolag än SSAM vara inblandade. I flera kommuner, t ex Eskilstuna och Sundsvall, har ansvaret för att ta fram avfallsplanen lagts på en central projektledare under kommunstyrelsen och renhållningen har endast utgjort en aktör bland flera i framtagandet av planen.

  Så skulle man kunnat ha gjort även för avfallsplanen för Lessebo, Markaryd, Tingsryd, Växjö och Älmhult, men här beslutades att samordna arbetet genom SSAM, där projektledning finansieras av SSAM medan konsultkostnader, annonsering, layout, deltagande i arbetsgrupp finansieras av kommunerna. Att delvis finansiera framtagande av avfallsplanen med taxemedel skulle kunna ifrågasättas då det är tveksamt att avfallsavgifter finansierar framtagandet av avfallsplanen, då avfallsplanen inte direkt har att göra med insamling, transport, återvinning och bortskaffande av avfall (j fr 27 kap. 4 § miljöbalken).

- *Uppföljning av avfallsplanen*

  SSAM kommer att ansvara för uppföljning av avfallsplanen, bland annat genom att kalla till ett forum med någon deltagare per kommun. I detta forum finns det goda möjligheter att utbyta erfarenheter, dela med sig av omvärldsanalys, planera gemensamma satsningar inom ramen för målen i avfallsplanen. Respektive kommun måste dock ta ansvar för sin egen avfallshantering, t ex minimering av avfall inom skola och omsorg, minska matsvinn i kommunala kök, genom upphandling minimera uppkomst av avfall osv. För detta arbete krävs att någon samordnar statistik och planerar, samtidigt finns det pengar att spara om avfallsmängderna minskar.

- *Taxor*
  Synpunkter gällande taxor besvaras i avsnitt 4.2 i huvuddokumentet.

  Avfallstaxa får endast användas till direkta åtgärder kopplade till insamling, transport, återvinning och bortskaffande av avfall (j fr 27 kap. 4 § miljöbalken), det är därför svårt att se att det finns någon formell grund för att avfallsavgifter kan användas till finansiering av åtgärder i förvaltningar som i grunden är skattefinansierade. Kommunerna har ett eget ansvar för sin verksamhet och för de mål och åtgärder som kommunfullmäktige beslutar om inom ramen för den avfallsplan som fastställs. Det finns knappast grund för att använda avfallsavgifter till åtgärder i andra delar av kommunen än renhållarens verksamhet.

- *Fysisk planering*
  I samband med detaljplanering, bygglov o.s.v finns SSAM tillgänliga för diskussion om avfallsrelaterade frågor kopplad till fysisk planering. SSAM ser positivt på en tät dialog i forum som dessa.

- *Tillsynsansvar gällande utsortering av förpackningar*
  En förtydligande text har tillfogats 4.6 om tillsyn över bestämmelserna om sortering av förpackningar.

- *Bekämpning av invasiva arter*
  En kort beskrivning har tillfogats om rutiner för att bekämpa invasiva arter (stycke 5.5).

- *Hantering av nedlagda deponier*
  En tydligare samlad bedömning av kommunernas redovisning av de nedlagda deponierna samt hur arbetet framåt ska se ut har tillfogats i huvuddokumentet, stycke 5.6.

- *Hantering av slam från enskilda avlopp och slam från avloppsreningsverk*
  Synpunkter om framtida utvecklingsarbete med slamhantering beskrivs översiktligt i stycke 5.8 i huvuddokumentet. Ett nytt stycke (5.9) är tillfogat om hantering av slam från kommunernas avloppsreningsverk.

- *Mottagning av förorenade massor i Markaryd*
  Anläggningen på Alandsköp saknar tillstånd för mellanlagring eller behandling av förorenade massor. Hantering av förorenade massor kommer i framtiden att hanteras på Äskya och Häringetorps avfallsanläggningar. Yttrandet föranleder ingen förändring i beslutsunderlaget.

- *Val av bränsle*
  SSAM ser positivt på användning av biogas i sina och sina entreprenörers fordon, därför kommer SSAM:s sopbilar i Älmhult och Markaryd gå på biogas. Vid kommande upphandlingar finns synpunkten med. SSAM ser positivt på att stimulera till ökad efterfrågan på biogas, men ser det inte som sin primära uppgift.

- *Övrigt*
  Synpunkter som rör specifika driftfrågor, abonnemang och tjänster samt specifik taxenivå hanteras inte i avfallsplanen. Synpunkter som rör Förpacknings- och tidningsinsamlingen har hänvisats dit.

Bilaga 1, Mål och åtgärder

- I samrådsförslaget användes både begreppen aktiviteter och åtgärder. I underlaget används nu konsekvent begreppet aktiviteter.

- *Ansvar gällande fastigheter*
  Ansvar har ändrats till kommunernas bostads- och fastighetsbolag alternativt ansvarig nämnd för kommunala fastigheter då Markaryds kommun äger fastigheter genom kommunal förvaltning.

- *Aktiviteter om förebyggande av avfall*
  Bedömningen är att de aktiviteterna kring förebyggande av avfall i förslaget är en väsentlig ambitionsökning för samtliga kommuner och att det i dagsläget är en rimlig nivå. Det står naturligtvis kommunerna fritt att välja att jobba med ytterligare aktiviteter kring förebyggande av avfall. Yttrandet föranleder ingen förändring i beslutsunderlaget.

- *Aktivitet för att för att samla in fett från hushåll*
  Hantering av fett från verksmaheter och hushåll har förtydligats i 5.9. I aktivitet 3e har ”fettavfall” lagts till.

- *Indikator om återbruks- och textilinsamling*
  Mängder inlämnat återbruksmaterial och textil följs av SSAM, däremot bedöms inte denna parameter indikera i vilken mån mängden brännbart avfall minskar eller ökar. En ökad mängd återbruksmaterial kan indikera såväl ökad konsumtion som ökad grad av inlämning av återbruk i förhållande till mängd brännbart avfall. Vid plockanalyser i det brännbara grovavfallet följs också mängden återbruksbart material och textil upp. Yttrandet föranleder ingen förändring i beslutsunderlaget.

- *Aktivitet om källsortering i offentliga rummet*
  Såsom aktiviteten är utformad ryms möjligheter att komplettera med annan hantering än källsortering i tätorter, exempelvis enbart insamling av brännbart avfall. Yttrandet föranleder ingen förändring i beslutsunderlaget.

- *Tillsyn av schaktmassor*
  Ursprunglig lydelse:
  ”Utöva tillsyn i något eller några bygglovsärenden och rivningslovsärenden, över planerad och faktisk hantering av avfall inklusive schaktmassor.”

  Aktiviteten har ändrats till följande lydelse:
  Utöva tillsyn över planerad och faktisk hantering av avfall inklusive schaktmassor som del i den ordinarie tillsynsverksamheten

- *Krav på användning av återbrukat byggmaterial*
  Ursprunglig lydelse:
  ”Vid ny- eller ombyggnation av kommunägda bostäder och lokaler ska återbrukat byggmaterial, i den utsträckning där det är lämpligt, efterfrågas, utvärderas och användas.”

  Aktiviteten har ändrats till följande lydelse:
  ”Vid ny- eller ombyggnation av kommunägda bostäder och lokaler ska återbrukat byggmaterial efterfrågas, utvärderas och användas i minst ett projekt.”

  Förändringen innebär en ambitionssänkning av planens strävan att flytta avfallshanteringen upp i avfallshierarkin. Planens övriga mål och aktiviteter bedöms ändå ge stöd för att arbeta med frågan.

- *Aktivitet om att minska matsvinn*
  Som en kommentar till delmål 1.2 har ett förtydligande gjorts att matsvinn omfattas av kökssvinn, serveringssvinn och tallrikssvinn.

- *Aktivitet om information om återbruk i samband med rivningslov.*
  Ursprunglig lydelse:
  ”Informera i rivningslov att inventering av återbruksmöjligheter bör göras.”

  Aktiviteten har ändrats till följande lydelse:
  ”Informera i samband med handläggning av rivningslov om att inventering av återanvändbart material bör göras.”

  Ett förtydligande har gjorts att SSAM sammanställer en informationsprodukt.

- *Aktivitet om kontroll av utsortering av matavfall i samband med tillsyn*
  Ursprunglig lydelse:
  ”Genomföra tillsynsprojekt hos restauranger för att kontrollera att matavfall sorteras ut.”

  Aktiviteten har ändrats till följande lydelse:
  ” Informera restauranger om möjligheten och miljövinsten med att sortera ut matavfall och fettavfall. Ansvarig för aktiviteten är SSAM.”

  Förändringen innebär en ambitionssänkning av planens strävan att flytta avfallshanteringen upp i avfallshierarkin, då aktiviteten förändras från tillsyn till information. Ett förtydligande har gjorts att SSAM sammanställer en informationsprodukt.

- *Aktiviteter kring kommunikation som riktas till aktörer utanför kommunorganisationen*
  Kommunikationsaktiviteter finns med som aktivitet kopplat till samtliga mål. Kommunikationsaktiviteterna kan vara såväl interna som externa; för att få avsedd effekt i samhället måste de framförallt vara externa. Ingen ytterligare aktivitet anses nödvändigt för att förtydliga detta.

- *Delmål 4.3*
  Årtalet har ändrats från 2021 till 2025, d.v.s till följande lydelse:
  ”Inom SSAM:s verksamhetsområde ska 100 % av de renhållningsrelaterade transporterna ske med förnyelsebara bränslen senast 2025.”

- *Delmål 4.4*
  Årtalet har ändrats från 2021 till 2025, d.v.s till följande lydelse:
  ”Inom SSAM:s verksamhetsområde ska bränsleförbrukningen minska med 5 % från 2020 till 2025 i de renhållningsrelaterade transporterna.”

- *Delmål 5.1*
  Delmål 5.1 ”Skapa en tydlig organisation och ansvarsfördelning för att arbeta med förebyggande och åtgärdande av nedskräpning” utgår då aktiviteter kopplade till målet är identiska med delmålet.

- *Aktiviteter kring nedskräpning*
  Mål nr 5 med tillhörande delmål och aktiviteter syftar till att minska nedskräpning. Vid genomförandet av aktiviteterna tar ansvarig oranisation med sig inkomna förslag

på åtgärder. Alla frågor relaterade till nedskräping ligger på kommunernas ansvarsområden, även kommunikationsinsatser. Kommunikationsinsatserna samordnas med fördel gemensamt mellan kommunerna.

Bilaga 4, nedlagda deponier

Synpunkter på fastighetsbeteckning, verksamhetsutövare, riskklasser m.m. har gjorts för nedlagda deponier i Markaryds, Tingsryds och Älmhults kommuner.

Förteckning över inkomna yttranden

Kommunstyrelsen Lessebo kommun

Datum: 2020-02-14

Yttrande:
Kommunstyrelsen har inget att erinra, men anser att planen behöver ses över redaktionellt.

Samhällsbyggnads-förvaltningen Lessebo kommun

Datum: 2020-02-14

Yttrande:
Samhällsbyggnadsnämnden vill ha en snabbare implementering av källsortering i de kommunala storköken.

Om inte medborgarna ser målen som möjliga att uppfylla och inte förpackningsindustrin tar fram mer anpassade för omhändertagande ser vi också problem med måluppfyllelsen.
Notering: Lessebo 9:1 innehåller 2 st deponier, 1 äldre nerlagd vid brukshundsklubben och den nuvarande vid Linnerydsvägen.

Kommunstyrelsen Markaryds kommun

Datum: 2020-03-20

Yttrande:
Inför kommunstyrelsens behandling av ärendet har kommunstyrelsens ordförande, med ledning av remissinstansernas yttranden, sammanställt ett förslag till yttrande, daterat 2020-03-11:

”Kommunstyrelsen anser att förslaget till avfallsplan är ambitiöst och framåtsyftande. För att nå de globala hållbarhetsmålen samt andra nationella, regionala och lokala mål/strategier kommer det att krävas omfattande insatser. Prioriteringar inom miljömålsområdet kommer därför att vara nödvändiga. Att samordna insatserna på det sätt de ingående kommunerna i SSAM valt att göra, kommer sannolikt att innebära större möjligheter att uppfylla de uppsatta målsättningarna. Avfallsplanen kommer därför att ha stor betydelse för hållbar utveckling inom såväl resursanvändning som avfallshantering i kommunerna.

Ambitionshöjningen innebär aktiviteter som kommer att innebära kostnader för såväl SSAM som kommunen. En del av dessa kostnader kommer att belasta skattekollektivet och kan inte finansieras enbart genom renhållningstaxan. Mål och insatser enligt avfallsplanen måste självklart bedömas i relation till kommunens andra uppdrag och åtaganden, varför det är positivt att en översiktlig kostnadsbedömning redovisats för de olika målen.

Kommunstyrelsen avger följande synpunkter efter att ha tagit del av de lokala remissinstansernas yttranden:

1. Mål 1 F om att minska, mäta och följa upp matsvinnet. Fokus för målet, aktiviteter och uppföljning bör även innefatta och fånga upp det s k serveringssvinnet.

2. Mål 2 L bör ges följande lydelse:
”SSAM kommer att arbeta fram en broschyr som kommunernas byggnadsnämnder kan dela ut i samband med ärenden som berör rivningslov.”

   Motivering: Kommunstyrelsen anser att ett myndighetsbeslut ska vara tydligt för den sökande att förstå. Därför bör information som inte formellt är kopplat till myndighetsbeslutet distribueras separat. För att få likvärdiga bedömningar i samtliga SSAM:s kommuner anser kommunstyrelsen att SSAM ska arbeta fram denna information.

3. Mål 3 E bör ges följande lydelse:
”Genomföra uppföljning hos restauranger för att kontrollera att matavfall sorteras ut.”
Ansvarig för att detta sker ska vara SSAM.

4. Motivering: SSAM kommer att utföra insamlingen i egen regi i Markaryds kommun. Därmed har bolaget betydligt större möjlighet att få en helhetsbild samt kontrollera hur efterlevnaden av utsorteringen sker än ett fåtal slumpvisa kontroller av kommunens tillsynsmyndighet.

5. Det bör noteras att Markaryds kommun inte har något kommunalt bostadsbolag (allmännytta). Några mål som avser allmännyttan kan således inte skrivas in i avfallsplanen för Markaryds kommun.

6. Räddningstjänsten i Markaryds kommun påtalar att nulägesanalysen av avfallsplanen inte beskriver SSAM:s förmåga till omhändertagande av farligt avfall i form av förorenade massor. Enligt Räddningstjänsten bör återvinningsanläggningen i Alandsköp inneha förmågan att mellanlagra minst 50 ton farligt avfall i form av förorenade massor i avvaktan på återvinning eller avskaffande.

Till kommunstyrelsens yttrande bifogas följande synpunkter från övriga kommunala remissinstanser: Socialnämnden (2020-02-26, § 25), Utbildnings- och kulturnämnden, (2020-02-26, § 17), Miljö- och byggnadsnämnden (2020-03-10, § 22), Räddningstjänsten (2020-03-10) samt Markaryds Industribyggnads AB (2020-03-10).”

Kommunstyrelsen Tingsryds kommun

Datum: 2020-03-27

Yttrande:

Tingsryds kommun anser att avfallsplanen är ambitiös, tydlig och väl strukturerad. Målen, indikatorerna och aktiviteterna är välformulerade men ställer höga krav på kommunen. Förslaget till ny avfallsplan innebär att Tingsryds kommun får ett fortsatt stort ansvar för arbetet kring avfallshanteringen, för det förebyggande arbetet och för nerskräpning. För många av delmålen och tillhörande aktiviteter anges kommunen som ansvarig. Det här arbetet kommer att kräva att det, inom respektive kommun, finns en organisation med ett uttalat ansvar för renhållningsarbetet inom kommunen och att det även avsätts resurser för detta arbete. Det senare blir ett problem då kommunens resurser för avfallshanteringen överflyttats till SSAM i samband med bildandet av det kommunägda avfallsbolaget.

Kommunstyrelsen Växjö kommun

Datum: 2020-04-07

Yttrande:

Beslut: Kommunstyrelsen lämnar yttrande i enlighet med kommunchefens skrivelse daterad 24 mars 2020 på samrådsförslaget för gemensam avfallsplan för Lessebo, Växjö, Tingsryd, Älmhult och Markaryds kommuner.

Kommunen ser positivt på förslaget till avfallsplan. De åtgärder som är föreslagna väntas bidra till att målen i planen nås om de genomförs. Planens mål går väl i linje med Hållbara Växjö 2030 och genomförandet bidrar till att målbilderna för programmet nås.

Växjö kommun ser positiv på förslaget till avfallsplan, dess åtgärder och mål. Dessa ligger helt i linje med Hållbara Växjö 2030 och genomförandet av planen kommer att bidra till att målbilderna för Växjö kommun nås och ge det lokala arbetet ett tydligare ramverk för både avfallshantering och samverkan inom SSAM.

Kommunchefens skrivelse:
Några behov av insatser som nämnder och styrelser lyfter fram i sina remissyttranden är;

Nedskräpning

Det är av vikt att kommunen säkerställer ansvar och organisation för att hantera olika typer av nedskräpning. Målet att sopsortera i gatu- och parkmiljö behöver kompletteras med annan hantering där det är mer lämpligt.

Deponi /Avfall

Det är angeläget att få en bättre kunskap om de nedlagda deponierna i kommunen. Åtgärderna kopplade till nedlagda deponier är viktiga. Det behövs en långsiktig plan för prioritering av åtgärder och resurser.

Fler åtgärder för att förebygga avfall behövs för att vara ett gott exempel i samhället.

Organisation och ansvar för återvinning av jord– och schaktmassor i kommunen bör utredas.

Åtgärder om byggåterbruk behöver ses över för att säkerställa att åtgärderna kan genomföras i praktiken. Idag finns inte de strukturella funktioner som behövs för att kunna göra detta.

Kommunikationsinsatser

Det är fortsatt viktigt att säkerställa olika förebyggande kommunikationsinsatser för att både kunna minska nedskräpning och att avfall sorteras på rätt sätt.

Åtgärder som riktas till aktörer utanför kommunorganisationen bör utökas.

Åtgärd för att för att samla in fett från hushåll och fettavskiljarslam bör läggas till.

Bedömning

Åtgärderna i avfallsplanen berör samtliga verksamheter inom kommunkoncernen i olika omfattning.

Växjö kommun ser positiv på förslaget till avfallsplan, dess åtgärder och mål. Dessa ligger helt i linje med ”Hållbara Växjö 2030” och genomförandet av planen kommer att bidra till att målbilderna för Växjö kommun nås och ge det lokala arbetet ett tydligare ramverk för både avfallshantering och samverkan inom SSAM.

Kommunstyrelsen Älmhults kommun

Datum: 2020-04-07

Yttrande:

Beslut: Kommunstyrelsen beslutar att inlämna samrådsyttrande enligt kommunledningsförvaltningens förslag.

Kommunledningsförvaltningen anser att det framtagna förslaget till avfallsplan för Älmhults kommun i stort är bra. Förslaget följer väl intentionerna utifrån Naturvårdsverkets vägledning för avfallsplan.

Kommunledningsförvaltningen vill särskilt lyfta områdena ”Information och kommunikation”, ”Fysisk planering” samt ”Tillsyn”.

Under 4.3 Information och kommunikation framhålls att bildandet av ett bolag ger större möjligheter till en mer samordnad och effektiv information samt att kommunikation och information är ett viktigt verktyg för att ändra beteendemönster. Denna bild delar kommunledningsförvaltningen.

Under 4.5 Fysisk planering anger SSAM att den fysiska planeringen är instrumental för att nå en effektiv och hållbar avfallshantering. Kommunledningsförvaltningen delar bilden att samarbete och struktur mellan bolaget och planeringsavdelningarna i kommunerna behöver vara väl fungerande och att det är viktigt frågor som berör avfallshanteringen kommer in tidigt i planeringsskedet. Här önskar kommunledningsförvaltningen att SSAM tydligt anger att de kan vara inte bara remissinstans utan även tjäna som kunskapsbank i frågor som rör den fysiska planeringen och som är kopplade till avfallshanteringen.

Under 4.6 Tillsyn anges att nämnd med ansvar för tillsyn av miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd utövar tillsyn enligt bland annat miljöbalken och livsmedelslagstiftningen. Kommunledningsförvaltningen delar bilden av att nämnden med ansvar för tillsyn spelar en viktig roll utifrån dels dess roll och uppdrag att ge råd, information och stöd till företag samt allmänheten för att miljöbalkens ändamål skall kunna tillgodoses och dels utifrån den faktiska tillsynsrollen.

Målområdena som anges i planen, ”Mål för avfallshantering till 2025” punkterna 1 till 5 bedöms av kommunledningsförvaltningen som relevanta i sig. Ambitionsnivåerna i de enskilda målen anser kommunledningsförvaltningen däremot i vissa fall som satta utan att bakgrunden till nivåerna och konsekvenserna, främst ekonomiska, tillräckligt tydligt framgår. Kommunledningsförvaltningen har därför fört en dialog med de förvaltningar som främst berörs kring hur möjligheterna till måluppfyllnad faktiskt ser ut. Utifrån de bedömningar som gjorts framförallt av tekniska förvaltningen är möjligheten till måluppfyllnad god och kommunledningsförvaltningen kan därför inte se något behov av att dessa nivåer behöver justeras i avfallsplanen.

Däremot ser kommunledningsförvaltningen att inom vissa områden bör ansvarsfördelningen mellan kommun och bolag justeras. Detta gäller framförallt informationsinsatser som till större delen bör vara samordnade och därmed hanteras centralt av det gemensamt ägda bolaget istället för att hanteras av varje enskild kommun. Detta skapar en större effektivitet genom att ett gemensamt grundmaterial används. Särskilt mot bakgrund av att det i förslaget till avfallsplan särskilt framhåll de samordningsvinster som kan göras genom en samlad information med en tydlig avsändare.

Mer konkret anser kommunledningsförvaltningen att gällande punkten 2l) i Bilaga 1 ”Informera i rivningslov att inventering av återbruksmöjligheter bör göras”. Här anges att ansvaret ska ligga på nämnd med ansvar för bygg- och rivningslov. Kommunledningsförvaltningen anser att framtagandet av informationsmaterialet bör ske av SSAM. Informationen får heller inte kunna sammanblandas med ett myndighetsbeslut och SSAM måste därför också stå som tydlig avsändare av informationen.

Gällande punkten 2n) i Bilaga 1 ””Att i något eller några bygglovsärenden samt i något eller några rivningslovsärenden utöva tillsyn över planerad och faktisk hantering av avfall inklusive schaktmassor” anser kommunledningsförvaltningen att detta bör kompletteras med ett informationsmaterial som SSAM tar fram och som bolaget även är avsändare till.

Gällande frågorna om nedskräpning anges att informationsinsatserna av skilda slag i stort åligger respektive kommun. Här anser kommunledningsförvaltningen att även om nedskräpning primärt berör kommunerna torde det ändå vara lämpligt att SSAM är delaktiga i framtagande av informationsmaterial samt i utarbetande av strategier som syftar till att minska nedskräpning.

Under samrådsskedet har även Älmhults kommuns miljö- och byggnämnd inkommit med yttrande (Se bilaga ”Miljö- och byggnämndens samrådsyttrande” MOB 2020/21).

Kommunledningsförvaltningen delar till vissa stycken de synpunkter som framförs i miljö- och byggnämndens yttrande men med två väsentliga undantag.

För det första framför miljö- och byggnämnden att Gällande punkt 2n) Bilaga 1 att tillsynen bör ersättas med någon form av informationsmaterial som hanteras av SSAM.

Kommunledningsförvaltningen delar miljö- och byggnämndens syn om vikten av information och att SSAM i detta fall bör vara den tydliga avsändaren (se ovan) men anser inte att informationen kan ersätta tillsynen och därmed bör punktens innehåll om tillsyn kvarstå.

Kommunledningsförvaltningen kan inte se att innehållet i förslaget till avfallsplan i stort skulle äventyra miljö- och byggnämndens självständighet som myndighet. I Naturvårdsverkets vägledning för avfallsplaner anges tydligt att avfallsplanen bör identifiera behov av åtgärder som kommunen behöver vidta utifrån sin roll som tillsynsmyndighet samt att planen bör innehålla såväl mål som åtgärder utifrån kommunens roll som tillsynsmyndighet vid rivning enligt plan- och bygglagen.

Vidare står det i miljöbalkens 26:e kapitel 1 § att: ”Tillsynsmyndigheten skall dessutom genom rådgivning, information och liknande verksamhet skapa förutsättningar för att balkens ändamål skall kunna tillgodoses. Lag (2005:182).” Detta innebär att tillsynsmyndigheten inte bara får utan faktiskt skall fungera som rådgivande organ gentemot näringsliv och allmänhet samt tillhandahålla för sakområdet relevant information.

Kommunledningsförvaltningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar att lämna samrådsyttrande enligt kommunledningsförvaltningens förslag.

SSAM:s styrelse

Styrelsen för Södra Smålands Avfall & Miljö AB:s beslut

- Styrelsen för SSAM godkänner upprättat förslag på plan för förebyggande och hantering av avfall 2020–2025; Lessebo, Markaryds, Tingsryds, Växjö och Älmhults kommuner ”På väg mot ett Småland utan avfall”, med följande ändringar och tillägg:
- Texten under rubrik ”Aktivitet 1h, 1i, m fl Ansvar: kommunala bostads- och fastighetsbolag” ska ha följande lydelse: *Kommunernas bostads- och fastighetsbolag alternativt ansvarig nämnd för kommunala fastigheter.*
- Texten under rubrik ”Aktivitet 2m: Utöva tillsyn i något eller några bygglovsärenden och rivningslovsärenden, över planerad och faktisk hantering av avfall inklusive schaktmassor” ska ha följande lydelse: *Utöva tillsyn över planerad och faktisk hantering av avfall inklusive schaktmassor som del i den ordinarie tillsynsverksamheten.*
- Texten under rubrik ”Aktivitet 3e: Genomföra tillsynsprojekt hos restauranger för att kontrollera att matavfall sorteras ut.
- Ansvar: nämnd med ansvar för miljötillsyn” ska ha följande lydelse: *SSAM är ansvariga för att informera restauranger om möjligheten och miljövinsten med att sortera ut matavfall och fettavfall.*
- Texten under rubrik ”Delmål 4.2: Kunskapen om riskerna med de nedlagda deponierna ska vara god” ska ha följande lydelse: *Nedlagda deponier i hela kommunerna ska inventeras och riskklassas enligt nationella riktlinjer. För prioriterade deponier ska åtgärds- och kontrollprogram tas fram.*
- Texten under rubrik ”Delmål 5.1: Kommuninvånarnas kunskap om problemet med nedskräpning ska öka och fler väljer att inte skräpa ner” ska ha följande lydelse: *Kommuninvånarnas kunskap om problemet med nedskräpning ska öka och fler väljer att inte skräpa ner.*
- Texten under rubrik ”Aktivitet 5c: Utveckla och tillgängliggöra pedagogiskt material, riktat till skolor, ideella föreningar och liknande, för att höja kunskap och inspirera till beteendeförändring för minskad nedskräpning. Ansvar: Nämnd med ansvar för renhållningsfrågor” ska lyda enligt ursprungsförslaget.
- Texten under rubrik ”Aktivitet 5d: Genomföra en större kampanj riktad till allmänheten för att uppmärksamma problemet med nedskräpning. Ansvar: Nämnd med ansvar för renhållningsfrågor” ska lyda enligt ursprungsförslaget.

Länsstyrelsen i Kronobergs län

Datum: 2020-03-13

Yttrande:

Avfallsplanen bör nämna något om hanteringen av invasiva arter. Vilken beredskap finns och vilka rutiner har kommunerna för att förhindra spridning när det gäller mottagande av avfall innehållande invasiva arter? Sker till exempel malning av avfall som ska brännas? Vid malning uppstår en risk för spridning av fröer från vissa invasiva växtarter. Kommer jordmassor innehållande invasiva arter behandlas på ett särskilt sätt?

Det är önskvärt med en tydligare samlad bedömning av kommunernas redovisning av de nedlagda deponierna samt hur arbetet framåt ska se ut.

Nedlagda deponier bilaga 4 sida 85. Kolumnen Riskklass enligt MIFO har olika graderingar för Älmhults kommun, till exempel E, 2 och MKM. Det bör vara samstämmigt.

Nedlagda deponier bilaga 4 sida 81, Markaryds kommun. Alandsköp deponeringsanläggning bör ha Markaryds kommun som verksamhetsutövare.

Nedlagda deponier bilaga 4 sida 82, Tingsryds kommun. Fastighetsbeteckning saknas för samtliga deponier.

Nedlagda deponier bilaga 4 sida 82, Markaryds kommun. Smurfit Kappa, eller Munksjö Lagamill AB som objektet heter i EBH-stödet, har en riskklass 2 enligt MIFO. Det kan inte uteslutas att ytterligare aktiviteter behöver vidtas i framtiden.

Avfallsplanen bör tydliggöra vad som gäller för, och vem som utövar tillsynen över, de hushåll som inte anses följa till exempel producentansvaret med utsortering av förpackningar under punkt 4.6 om tillsyn.

Villaägarnas riksförbund

Datum: 2020-02-28

Yttrande:

Villaägarna Kronoberg har beretts tillfälle att yttra sig över rubricerad avfallsplan och lämnar följande yttrande:

Vi tycker i princip att avfallsplanen är angelägen och bra och betonar bland målen Mängden mat-och restavfall samt brännbart grovavfall ska minska med 25 % per person till år 2025 och att Minst 70 % av allt matavfall som uppkommer i kommunerna ska samlas in separat för biologisk behandling senast år 2025 samt att Nedskräpningen i kommunerna ska minska.

Bland aktiviteter vill vi framhålla Erbjuda 100 % av villor och fritidshus fyrfackinsamling till år 2025.

Det är viktigt att vad som anges i lagstiftningen om vilka typer av tjänster och verksamheter som får finansieras via avfallstaxan. Grundavgiften är viktig att alla är med och betalar.

Fortlöpande information och kommunikation är nödvändigt för att uppnå målen i avfallsplanen. Avfallshanteringen är en del av den grundläggande infrastrukturen som måste beaktas vid planering och byggnation i kommunerna. Avfallsrådgivning till alla berörda är viktig för att nå önskade resultat.

Möjligheten att lämna trädgårdsavfall vid den egna fastigheten är utmärkt och spar många mils transporter. För andra typer av avfall som inte hämtas vid fastigheten är närheten till en återvinningscentral viktig. För Växjös del vore det önskvärt med en återvinningscentral i södra Teleborg eller i Vikaholm. Producenterna ska ju bekosta insamlingen av förpackningar och tidningar och detta bör framgå bättre för den breda allmänheten. I en framtid kanske producenterna också ska betala för andra slag av avfall. Det är av stor vikt att veta och få tydlig information om vad man slänger i respektive container på en återvinningscentral och även vid återvinningsstationerna och vem som ansvarar för skötsel etc.

I avsnitt 4 Avfall som omfattas av kommunalt renhållningsansvar är det mycket värdefullt att veta hur de olika avfallsslagen sorteras och var och hur avfallet återvinns eller slutdeponeras. Om allmänheten får större kunskap om detta kommer förståelsen att öka för vikten om rätt sortering och återvinning.

Aktiviteter kring dessa frågor och övriga praktiska frågor önskar Villaägarna Kronoberg gärna delta i liksom fortsatta dialoger med SSAM.

En annan fråga som berör i första hand fastighetsägare utanför tätorterna är hanteringen av slam från enskilda avlopp. Uppföljning av arbetssätt med mera bör utvecklas. Information och stimulansaktiviteter är viktiga nycklar för att lyckas i det fortsatta avfallsarbetet.

Växjö den 22 februari 2020
Ragnar Christerson
För Villaägarna Kronoberg

Region Kronoberg

Datum: 2020-03-25 (efter avslutad samrådstid)

Yttrande:

Regionstyrelsen godkänner remissyttrandet och överlämnar det till Södra Småland Avfall och Miljö AB.

Bilaga 1, Förslag till mål:

Precis som planen tydliggjort så är det viktigaste att förebygga avfall. För att följa detta anser Region Kronoberg att SSAM borde överväga ett mål om att minska hushållens totala avfallsmängd per invånare.

Ett annat problem som remissen belyser är att för mycket avfall går till förbränning och mer borde gå till återbruk eller återvinning. Avfallsplanen saknar en indikator för att mäta hushållens återbruk. Region Kronoberg förstår att det kan finnas praktiska svårigheter att mäta detta. Kan inlämning till återbruk eller andel grovavfall som går till återbruk vara en möjlig indikator? En ökning av inlämning till återbruk behöver i och för sig inte bara vara positivt då det kan visa på en ökad konsumtion. Att mäta andelen återbruk av det som ändå lämnas in vore dock positivt.

Textilier har en stor miljöpåverkan och mycket textilier hamnar idag i restavfallet trots att det kunde materialåtervinnas eller till och med återbrukas. Samtliga kommuner inom SSAM har idag textilåtervinning. Det vore positivt med en indikator som mätte andelen textilier i restavfall (t.ex. genom plockanalys som med indikatorn för matavfall) eller andel textilier som återbrukas.

I planen finns ett mål om förnybara drivmedel. Region Kronoberg anser att kommunerna bör prioritera biogas som drivmedel då man tar tillvara den biogas som produceras av det insamlade matavfallet samt att det kan leda till fler tankställen i länet.

Förteckning över yttranden från privatpersoner

2020-01-23
Andre Eeltink via epost:

Som styrmedel: Inför avfall taxa efter hämtningsintervall. Den nya fyrfacks soptunnor här en chip så att man kan se när den har stått vid vägen för att tömma, så låt den som har mycket avfall betala för det.

2020-01-24
Bernt Ericson via epost:

Kan inte se om taxan går att dela på 2 eller tre hushåll i t.ex. ett radhusområde. Den möjligheten har vi f.n. i Markaryds Kommun, och det hade ju självfallet varit önskvärt fortsättningsvis i den nya avfallsplanen. Det förekommer mycket en personers hushåll och kan man dela på abonnemangen, så blir det ju bara ett hämtställe och färre kärl för Er att dela ut. Och en effektivare hämtningsprocess för Er del. En personers hushåll har ju i de flesta fall väldigt små mängder hushåll. Tacksam för Ditt svar och Dina kommentarer.

2020-01-27
Jimmy Hultberg via epost:

Vi har nu haft det nya avfallshanteringssystemet i ca 2 månader, och det börjar fungera bra. När det pratas om detta, så inser de flesta, hur mycket avfall vi producerar, vilket säkert leder till eftertanke och förändrat beteende.

Synpunkter.

- Jag har läst den mycket omfattande och imponerande planen. Ni bör fokusera på några få mål med handlingsplaner och mätetal, som gemene man förstår, för att få så många som möjligt med på tåget.
- Påsarna för matavfallet är krångliga att hantera. Samma påse finns med förvikt bottendel, vilket underlättar. VMAB i Blekinge använder denna.
- När kommunen uppmanar till att lämna synpunkter, borde det finnas en länk till ett svarsformulär eller en mailadress vid artikeln på hemsidan (och tidningsartikeln).

2020-02-17
Kenneth Knutsson via epost:

Riksdagen beslutade på 90:talet att införa producentansvar för alla varor som företag importerar och producerar i landet. Detta innebär att företagen är ansvariga för sin produkt även efter att den tjänat ut.

För att klara kraven för tidningar och hushållsavfall gick berörda företag samman och bildade det gemensamma bolaget FTI som anlade avfallsstationer i landets kommuner. Andra företag bildade bolag för ex. elektronik, däck m.m.

Sedan länge har:
FTI samlat in tidningar, hushållsförpackningar, plastförpackningar, metallförpackningar och glasflaskor/burkar.
FTI:s hantering finansieras med försäljning av insamlade produkter och avgifter från producenterna. Som kund har man betalt emballaget när man köpt varan. Ex. glasburken när man köpt sylt. Undantag är flaskor i glas och plast som ingår i särskilt pantsystem.

Matrester och s.k. restprodukter skulle läggas i soptunnan. I vissa fall skulle restprodukter köras till kommunens avfallsanläggning.

Nu när SSAM tagit över skall vi sortera matrester och det vi tidigare sorterat, enl. ovan, i 8 olika fack fördelade på två tunnor. Vi betalar SSAM en avgift för avfallshanteringen och de säljer viss del av avfallet vidare för återvinning. Detta finansierar dagens avfallshantering. När de nu tagit över en stor del av FTI:s hantering kan man anta att även FTi måste bidra till finansieringen.

Kan det vara så att vi som köper mjölk, sylt, tidningar och andra varor bidrar till avfalls-hanteringen på två ställen?
Jag tycker att avfallshanteringen är delvis rätt tänkt.

- Men är det miljömässigt rätt tänkt att köra runt och hämta avfall med två bilar?
- Är det arbetsmiljömässigt rätt att återgå 20:talet år och låta chauffören hoppa in och ut ur bilen för varje tunna som skall tömmas? Eller kommer det i framtiden krävas av oss att vi skall stå och vänta på sopbilen för att själva hänga på tunnan?

2020-02-20
Jesper Degerman via epost:

Hushållssopor på återvinningsstationer:
Folk dumpar kontinuerligt hushållssopor vid återvinningsstationer (för mig personligt observerat vid slutet på Eriksgatan, Älmhult). Jag tror att detta har två potentiella orsaker. 1. Missförstånd eller ovetskap. 2. Illvilja och slöhet. Den första orsaken kan eventuellt lösas med bättre och tydligare skyltning/information gärna i form av piktogram. Den andra orsaken kan eventuellt lösas med tydligare påföljder samt sporadiska inspektioner eller liknande.

Grovsopor på återvinningsstationer:
Folk dumpar kontinuerligt grovsopor vid återvinningsstationer. Jag tror att orsakerna är desamma som ovan beskrivet. Jag misstänker dock att om man har exempelvis 1 trasig möbel kan det vara svårt att motivera detta med en enskild tur till närmsta återvinningscentral. Har man då inte extrautrymme att förvara sina grovsopor på "tills vidare" är det sannolikt därmed frestande att ställa möbeln vid återvinningsstationen istället. (Brist på tillgång till bil och/eller släp och liknande bidrar förmodligen i vissa fall också). En utsedd plats för att ställa grovsopor vid återvinningsstationerna kan därför vara en bra idé. Eventuellt enligt liknande schema som övriga material alternativt enligt specifikt utsatta datum. Ex. "sista söndagen varje månad" får man ställa grovsopor på återvinningsstationen för att det sedermera hämtas upp på måndagen.

Allmänna komposter för trädgårdsavfall:
Det dumpas trädgårdavfall lite här och var. Detta brukar inte leda till några direkta problem men det kanske kan vara en smart sak att ta vara på och organisera. Den näringsrika jorden som sedan blir av komposteringen kan nyttjas av kommunen. I mitt huvud låter detta som något som vore förhållandevis billigt att få till och skulle resultera i ett trevligare intryck.

Uppmuntrande konst och utsmyckning av återvinningsstationer:
Samtliga återvinningsstationer bör naturligtvis utformas efter maximal praktikalitet och funktionalitet i åtanke. Högre och innåtlutande barriär för att undvika att lösa sopor blåser iväg och in över andras tomter kan vara smart. Men jag tänker att en sådan barriär kan göras lite snyggare också. Istället för ett standardstaket kan man tänka sig en mur sammansatt av återvunnet skrot från närmsta återvinningscentral, ihopsvetsat, inmurat, eller liknande. Gärna målat i färger som ligger nära i skala till naturen runt om. Eller kanske en modern tappning på gärdesgård för att anspela på regionen?

Bara några tankar.

2020-03-14
Bernth Johansson via epost:

För att ska kunna minska volymen av avfallet, vore det smart att informera alla om, att man kan vika ihop mjölkkartonger (och flera andra varianter) till ett minimum. Det måste vara en stor del av hushållens volym. Jag tror att man kan minska den delen till ca 5 %. Det blir många lastbilar! Lär kunderna hur man gör det lätt och smart. Det finns de som kan. Om bara hälften gör det, handlar det om stora volymer.

Bilaga 8

Projektdirektiv framtagande av avfallsplan för Lessebo, Växjö, Tingsryd, Älmhult och Markaryds kommuner

Projektets bakgrund och syfte

Enligt 15 kap. 41 § miljöbalken (2016:782) ska kommunen ha en avfallsplan. Avfallsplanen utgör tillsammans med kommunens lokala föreskrifter om avfallshantering renhållningsordningen för kommunen. Från och med 2019-01-01 vilar renhållningsansvaret i kommunerna Lessebo, Växjö, Tingsryds, Älmhult och Markaryd på det kommunägda bolaget Södra Smålands Avfall och Miljö AB (SSAM). Samtliga kommuners avfallsplaner behöver förnyas för att skapa gemensamma förutsättningar i ägarkommunerna. Med anledning av detta föreslås att en gemensam avfallsplan tas fram för kommunerna som är delägare i SSAM.

Under våren 2018 fattade respektive kommunfullmäktige beslut om bildande av ett regionalt bolag för avfallshantering. I punkt 6 i beslutet framgår ”att kommunfullmäktige beslutar att uppdra åt avfallsbolaget att i samverkan med delägarkommunerna utarbeta och förankra gemensamma renhållningsföreskrifter och avfallsplan för medlemskommunerna”. Som ett viktigt led i att förankra arbetet med avfallsplanen bör respektive ägarkommun ta beslut om att man avsätter erforderliga resurser för att medverka i arbetet med att ta fram planen.

I Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2017:2) framgår vad som ska ingå i avfallsplanen, i korthet:

- Definitioner
- Syfte, mål, åtgärder och styrmedel
- Framtida insamlingssystem och anläggningar
- Beskrivning av nuläge
- Nedlagda deponier
- Samråd och miljöbedömning
- Lämnande av uppgifter till länsstyrelsen och länsstyrelsens sammanställning

Syftet med avfallsplanen är att den ska utgöra ett strategiskt stöd för arbetet med att förebygga, omhänderta och behandla ägarkommunernas avfall. Avfallsplanen ska omfatta mål, åtgärder, framtid, nulägesanalys osv för all avfallshantering i kommunen, i första hand hanteringen som kommunen ansvarar för men också övrig avfallshantering.

Mål

I Miljöbalken 15 kap 41 § är föreskrivet att kommunen ska ha en avfallsplan. Ägarkommunernas nu gällande avfallsplaner innehåller åtgärder som sträcker sig som längst t.o.m. 2020. Med anledning av detta krävs en översyn av kommunernas avfallsplaner. Markaryds kommun har tagit fram ett förslag på ny avfallsplan, som dock inte varit på samråd. Förslagsvis revideras även detta förslag för att harmoniera med övriga kommuners avfallsplaner.

Målsättningen är att skapa en brett förankrad gemensam avfallsplan för medlemskommunerna som hanterar förebyggande och hantering av avfall på ett så likartat sätt som möjligt. Avfallsplanen skakunna ligga till grund för en framtida effektiv och hållbar avfallshantering.

Avgränsning och beroenden

Det krävs ett engagemang från hela respektive kommuns organisation att bidra till att ta fram en avfallsplan, även om SSAM leder arbetet. Delar av planen innefattar verksamhet som SSAM ansvarar för, andra delar exempelvis förebyggande av avfall eller nedskräpning, omfattar verksamhet som andra funktioner inom kommunen ansvarar för, t. ex. skola- och utbildningsförvaltning, miljö- och hälsoskyddsförvaltning, omsorgsförvaltning, måltidsorganisation, planeringskontor osv. Beslut om att skicka planen på samråd och utställning, beslut om betydande miljöpåverkan samt fastställande av planen kommer också fattas av respektive kommun.

För att tydliggöra uppdraget och för att skapa ett engagemang från hela kommunorganisationen föreslås respektive kommunstyrelse fatta beslut om att en avfallsplan ska tas fram gemensamt för ägarkommunerna samt att avsätta de resurser som krävs för att delta i arbetet. Arbetet föreslås ledas av SSAM i nära samarbete med respektive kommun.

Som grund för arbetet med att ta fram en avfallsplan kommer underlagsmaterial från beslut om bildande av avfallsbolag samt underlag från pågående strategi- och visionsarbete för SSAM att användas. På så sätt blir arbetet effektivt då många underlag redan finns framme liksom förslag till ambitioner och målsättningar.

Tidplan

Jan-mars 2019:	Förankring, projektdirektiv, upphandling av konsultstöd
Mars-nov 2019:	Framtagande av förslag på avfallsplan, tidigt samråd, miljökonsekvensbeskrivning, miljöbedömning
Dec 2019 – feb 2020:	Formellt samråd
Mars-april 2020:	Utställning
Maj-juni 2020:	Beslut om antagande

Projektets budget och finansiering

Budget	(kr)
Konsultstöd, planering, uppstart, granskning	85 000
Struktur på planen	7 840
Nulägesbeskrivning	117 600
Nedlagda deponier	23 520
Framtida infrastruktur, anläggningar	39 200
Styrmedel	23 520
Konsekvenser; ekonomi, organisation, service	23 520
Strategisk miljöbedömning (MKB)	62 720
Seminarier	15 000
Layout	40 000
Totalt	437 920

Uppskattning av arbetstid

- Projektledning 25% av 18 mån, ca 760 h 2019–2020 motsvarande kostnad 358 000 kr (SSAM tar kostnaderna och ansvarar för projektledning)
- Deltagande i referensgrupp (teknisk chef i resp ägarkommun, ca 8 möten)
- Deltagande projektgrupp (en person/ägarkommun, ca 20 möten)
- Deltagande i start- och slutseminarier (ca 3 personer/ägarkommun, 2–3 möten)
- Deltagande i 4–6 tematiska projektgrupper med representation från ansvariga funktioner i kommunen för fysisk planering, måltider, tillsyn, upphandling osv. (ca 2 tillfällen och en deltagare/grupp)
- Samt erforderligt arbete mellan respektive möten

Avfallstaxan får bara användas för att finansiera insamling, transport, återvinning och bortskaffande av avfall som kommunen ansvarar för enligt miljöbalken. Det inbegriper den planering som behövs, men det omfattar inte kostnader för planering av annat avfall, åtgärder för att minska nedskräpning och andra delar som en avfallsplan ska innehålla. Det är därför, enligt Avfall Sverige, rimligt att kommunen finansierar framtagande a av avfallsplanen med skattemedel, exempelvis kostnader för projektledare och eventuella konsultstöd. Således bör de delar av kostnaderna som inte faller inom SSAM:s ansvarsområde fördelas på ägarkommunerna enligt följande.

Kommun	Ägarandel	SEK
Växjö	65,21%	285 568
Tingsryd	8,92%	39 062
Lessebo	6,31%	27 633
Älmhult	12,28%	53 777
Markaryd	7,28%	31 881

Projektorganisation

En arbetsgrupp kommer sättas samman med deltagare från alla ägarkommuner och SSAM. Tematiska möten kommer att hantera olika aspekter av innehållet i avfallsplanen (exv upphandling, matsvinn, nedlagda deponier, fysisk planering osv) och vid behov kommer tematiska arbetsgrupper bildas. Konsultstöd kommer att handlas upp med syfte att bistå i detaljplaneringen av processen, delta vid ett startmöte samt vid behov granska arbetsmaterial. Vid behov kommer tematiska arbetsgrupper att bildas.

Styrgrupp för projektet utgörs av SSAM:s ledningsgrupp. Respektive nämnds tekniske chef kommer att utgöra en referensgrupp till projektet.

Växjö den DD MM ÅÅ

_____

Jessica Cedervall, VD SSAM

Bilaga 9

Avgränsningssamråd